

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE

Sodnikov informativator

5 / 2025

***Oddelek za spremljanje sodne prakse
Vrhovnega sodišča RS vam želi vesele božične praznike
ter zdravo in uspešno leto 2026!***

**REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE**

ODDELEK ZA
SPREMLJANJE SODNE PRAKSE

I. IZ ODLOČB SENATOV VRHOVNEGA SODIŠČA	8
A. Kazensko področje.....	8
1. Dovoljenost dokaza, pridobljenega s posegom v pravico do zasebnosti osebe, ki je bila kasneje pravnomočno oproščena storitve kaznivega dejanja	8
Sodba I Ips 54651/2018 z dne 18. 9. 2025	8
2. Neuspešne privedbe pripornika na predobravnavni narok niso razlog za prenos krajevne pristojnosti	9
Sklep I Kr 88803/2024 z dne 1. 10. 2025	9
3. Odvzem denarja ali premoženja nezakonitega izvora po 498.a členu Zakona o kazenskem postopku (ZKP)	9
Sodba I Ips 15714/2010 z dne 9. 10. 2025.....	9
4. Opredelitev zavajajoče poslovne prakse v opisu prekrška	10
Sodba IV Ips 1/2024 z dne 15. 10. 2025.....	10
B. Civilno področje.....	11
1. Razlaga določb ZZK-1 o procesnih predpostavkah za vsebinsko odločanje o predlogu za zaznambo spora	11
Sklep II Ips 2/2025 z dne 3. 9. 2025	11
2. Pojasnilna dolžnost pri spremembi terapijske metode zdravljenja	11
Sklep II Ips 41/2025 z dne 3. 9. 2025	11
3. Pravno relevantna vzročnost, ki temelji na prospektivni analizi povečane verjetnosti za nastanek škode	11
Sodba II Ips 1/2025 z dne 24. 9. 2025	11
4. Ugotavljanje pravočasnosti vložitve predloga za izvršbo na nepremičnino pri presoji vprašanja prenehanja davčne obveznosti.....	12
Sklep II Ips 22/2025 z dne 24. 9. 2025.....	12
5. Odgovornost dediča za zapustnikove dolgove traja, dokler upniki niso dejansko poplačani	12
Sodba II Ips 39/2025 z dne 24. 9. 2025.....	12
6. Vprašanje širjenja vsebine pojasnilne dolžnosti s pomočjo pravnih standardov v zadevah kreditov CHF.....	13
Sodba II Ips 35/2025 z dne 1. 10. 2025.....	13
7. Pomen načela akcesornosti pri pripoznavi zastarane obveznosti	13
Sklep II Ips 49/2025 z dne 5. 11. 2025.....	13
C. Gospodarsko področje	14
1. Pravila o prekluziji v zvezi s pravnimi naziranjmi pravnih strank.....	14
Sklep III Ips 7/2024 z dne 8. 9. 2025	14
2. Začetek teka roka za vložitev tožbe po 367. členu OZ.....	14
Sodba III Ips 5/2025 z dne 8. 9. 2025	14

3. Izrek odločbe pri odgovornosti več oseb za isto škodo.....	14
Sklep III Ips 9/2025 z dne 8. 9. 2025	14
4. Priposestvanje po začetku stečajnega postopka	15
Sodba III Ips 21/2024 z dne 7. 10. 2025	15
D. Delovno in socialno področje.....	16
1. Pravica do polnega regresa za letni dopust za delo s krajšim delovnim časom na podlagi kolektivne pogodbe	16
Sodba VIII Ips 10/2025 z dne 10. 9. 2025	16
2. Odškodnina za nepremoženjsko škodo zaradi kršitev pravil o delovnem času.....	16
Sodba in sklep VIII Ips 23/2025 z dne 10. 9. 2025.....	16
3. Odgovornost dejanskega uporabnika v primeru prikritega posredovanja dela	17
Sodba VIII Ips 24/2025 z dne 4. 11. 2025.....	17
E. Upravno področje	18
1. Težko popravljiva škoda kot pogoj za izdajo začasne odredbe v povezavi s prostovoljno izpolnitvijo odločbe pred njeno pravnomočnostjo in izvršljivostjo	18
Sklep V Up 1/2025 z dne 27. 8. 2025	18
II. IZ ODLOČB USTAVNEGA SODIŠČA.....	19
1. Zakon o zunanjih zadevah - različna ureditev mirovanja pravic in obveznosti zaradi dela v mednarodnih organizacijah diplomata in javnega uslužbenca	19
Odločba U-I-32/23-10 z dne 2. 9. 2025	19
2. ZNPosr - omejitev višine provizije za nepremičninsko posredovanje in stroškov ter svobodna gospodarska pobuda.....	19
Delna odločba U-I-205/19-51, U-I-230/19-29 z dne 2. 9. 2025.....	19
3. ZOsn - izobraževanje otroka na domu	21
Odločba U-I-32/25-21 z dne 11. 9. 2025	21
4. Načelo materialnega procesnega vodstva v upravnem sporu.....	24
Odločba Up-1158/23-14, Up-1159/23-16 z dne 11. 9. 2025.....	24
5. ZNPPol – obdelava in hramba osebnih podatkov iz evidence kaznivih dejanj v t. i. blokirani obliki ter varstvo osebnih podatkov.....	24
Odločba U-I-9/24 z dne 25. 9. 2025	24
6. ZOdv - polovično zmanjšanje priglašene nagrade in potrebnih izdatkov za plačilo storitev brezplačne pravne pomoči ter načelo enakosti	25
Odločba U-I-64/24 z dne 25. 9. 2025	25
7. Pravica do izjave - sodba presenečenja v delovnem sporu	26

Odločba Up-422/24-15 z dne 9. 10. 2025	26
III. IZ ODLOČB SENATOV VIŠJIH SODIŠČ.....	27
1. Predelave avtorskih del - preizkus stopnje intenzivnosti posnemanja grafične podobe	27
Sodba V Cpg 119/2024 z dne 14. 5. 2025	27
IV. IZ ODLOČB SODIŠČA EVROPSKE UNIJE	28
A. KMETIJSTVO.....	28
1. Opredelitev, opis, predstavitev, označevanje in zaščita žganih pijač	28
a. Prepoved uporabe pravnih imen za pijače, ki ne izpolnjujejo zahtev zadevnih kategorij.....	28
B. NAČELA PRAVA UNIJE.....	29
1. Varstvo osebnih podatkov.....	29
a. Nacionalna zakonodaja, ki določa zbiranje biometričnih in genskih podatkov vseh oseb, ki so osumljene ali obtožene storitve naklepne kaznivega dejanja.....	29
C. NEDISKRIMINACIJA IN DRŽAVLJANSTVO UNIJE	30
1. Državljanstvo Unije	30
a. Pravice do vstopa in prebivanja	30
Sodba Sodišča v zadevi C-713/23 Wojewoda Mazowiecki.....	30
D. PROMET	31
1. Zračni promet.....	31
a. Plačilo odškodnine letalskim potnikom v primeru velike zamude leta zaradi izrednih razmer ali posledic takih razmer.....	31
Sodba Sodišča v zadevi C-399/24 AirHelp Germany (Letalo, v katero je udarila strela).....	31
b. Odgovornost letalskih prevoznikov v primeru izgube prtljage – Izguba hišne živali potnika	32
Sodba Sodišča v zadevi C-218/24 Iberia Líneas Aéreas de España (Pojem »prtljage«)	32
E. PROSTO GIBANJE OSEB.....	34
1. Pravica do ustanavljanja.....	34
a. Reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij – Reševanje s sredstvi upnikov – Odpis kapitalskih instrumentov	34
Sodba Sodišča v zadevi C-687/23 Banco Santander (Reševanje banke Banco Popular III).....	34
2. Prosto gibanje delavcev	36

a. Nacionalna ureditev, ki določa nadomestilo v obliki časa za počitek, ob izključitvi finančnega nadomestila.....	36
Sodba Sodišča v zadevi C-272/24 Tribunalul Galati	36
F. SOCIALNA POLITIKA.....	37
1. Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu.....	37
a. Prepoved diskriminacije na podlagi invalidnosti – Posredna diskriminacija – Različno obravnavanje delavca, ki sam ni invalid, vendar skrbi za svojega otroka z invalidnostjo	37
Sodba Sodišča v zadevi C-38/24 Bervidi.....	37
2. Ustrezne minimalne plače v Evropski uniji	38
a. Neposredno poseganje prava Unije v določanje plač v Uniji in v pravico združevanja.....	38
Sodba Sodišča v zadevi C-189/23 Danska/Parlament in Svet (Ustrezne minimalne plače).....	38
G. VARSTVO POTROŠNIKOV	39
1. Paketna potovanja in povezani potovalni aranžmaji	39
a. Pravica do ustreznega nadomestila za škodo	39
Sodba Sodišča v zadevi C-469/24 Tuleka	39
H. TEMELJNE PRAVICE	40
1. Listina o temeljnih pravicah	40
a. Načelo ne bis in idem.....	40
Sodba Sodišča v zadevi C-802/23 MSIG	40
b. Pogoji za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene prostovoljnega dela.....	41
Sodba Sodišča v zadevi C-525/23 Oti.....	41
I. KADROVSKI PREDPISI	43
1. Statut uradnikov Evropske unije.....	43
a. Davčna olajšava za vzdrževanega otroka – Pogoji za dodelitev	43
Sodba Sodišča v zadevi C-137/24 Hessler proti Komisiji	43
J. PRIBLIŽEVANJE ZAKONODAJ	44
1. Regulacija digitalnih trgov in storitev	44
a. Regulacija digitalnih storitev.....	44
Sodba Splošnega sodišča v zadevi T-55/24 Meta Platforms Ireland proti Komisiji in T-58/24 TikTok Technology proti Komisiji.....	44
V. IZ ODLOČB EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE	45

❖	Oblasti niso zaščitile ženske pred nasiljem v družini.....	45
	Scuderoni proti Italiji, sodba z dne 23. 9. 2025	45
❖	Neučinkovitost preiskave spolnega napada, izvedenega s pomočjo kemične omamitve	46
	A. J. in L. E. proti Španiji, sodba z dne 23. 10. 2025	46
❖	Nezagotovitev pravic psihiatričnemu pacientu med sodno obravnavo	46
	B. M. proti Španiji, sodba z dne 6. 11. 2025.....	46
❖	Učinkovitost pravne poti za izpodbijanje odločitve o nepodaljšanju sodniškega mandata po zaključenem ministrskem mandatu	47
	Misiūnas proti Litvi, sodba z dne 7. 10. 2025.....	47
❖	Pristranskost v disciplinskem postopku proti tožilki	47
	Tsatani proti Grčiji, sodba z dne 14. 10. 2025.....	47
❖	Ponovna presoja vprašanja nepristranskosti v zadevi, ki se nanaša na Otegija Mondragóna.....	48
	Otegi Mondragón in drugi proti Španiji, sklep z dne 23. 10. 2025.....	48
❖	Ali je bila z določitvijo spora za vodilnega kršena pravica do poštenega sojenja	48
	SIP nepremičnine proti Sloveniji, sklep z dne 23. 10. 2025.....	48
❖	Omejitev dostopa sodnikov do sodišča v postopkih razrešitve je pomenila kršitev Konvencije	49
	Ribarev proti Severni Makedoniji ter Ilievska in Zdraveva proti Severni Makedoniji, sodba z dne 13. 11. 2025.....	49
❖	Pravica do učinkovitega dostopa do sodišča ni bila odvzeta	50
	Janković proti Republiki Sloveniji, sklep z dne 9. 10. 2025.....	50
❖	Politična motiviranost kazenskega pregona.....	51
	Hessenthaler proti Avstriji, sodba z dne 18. 9. 2025.....	51
❖	Varčevalni ukrepi na Cipru glede prejemkov javnih uslužbencev niso kršili Konvencije	52
	Costantinou in drugi proti Cipru, sodba z dne 13. 11. 2025	52
❖	Vztrajno nespoštovanje odločb ustavnega sodišča s strani črnogorskega pritožbenega sodišča.....	52
	Vujović in Lipa proti Črni Gori, sodba z dne 25. 11. 2025.....	52
❖	Dopolnilne odmere DDV niso pomenile »kazni« po Konvenciji	53
	Italmoda Mariano Previti in drugi proti Nizozemski, sklep z dne 16. 10. 2025.....	53
❖	Sodna ocena primernosti zaslišanja otroka v postopkih mednarodne ugrabitve otrok	53
❖	Popolna prepoved kajenja v estonskih zaporih je v nasprotju s Konvencijo	54

Vainik in drugi proti Estoniji, sodba z dne 4. 11. 2025	54
❖ Zamuda pri objavi sodbe, ki je omejila pravico do splava, je ogrozila pravno varnost.....	54
A. R. proti Poljski, sodba z dne 13. 11. 2025	54
❖ Diskriminatornost pogojev za volitve v zgornji dom parlamenta in za predsedstvo Bosne in Hercegovine.....	55
Kovačević proti Bosni in Hercegovini, sodba z dne 25. 6. 2025 (veliki senat)	55
❖ Omejitev volilne pravice zapornika, ki prestaja nedoločeno zaporno kazen	56
Hora proti Veliki Britaniji, sodba z dne 23. 9. 2025	56
❖ Neuspeh oblasti pri odpravi pravne praznine v zvezi s praznim poslanskim sedežem	56
Georgios Papadopoulos proti Cipru, sodba z dne 9. 10. 2025	56
❖ Politične pravice treh katalonskih izvoljenih predstavnikov med priporom niso bile kršene	57
Sanchez i Picanoyol in drugi proti Španiji, sodba z dne 6. 11. 2025	57
❖ Zahteva za izdajo začasnega ukrepa	58
Jovičić proti Srbiji, sklep z dne 30. 9. 2025	58
VI. OBVESTILA SODIŠČEM	59
1. Pridobivanje lastninske pravice tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata.....	59
2. Novi sodniki	60
2. Prenehanje sodniške službe oziroma funkcije.....	61
VII. IZ STROKOVNIH REVIJ	62
1. Domače strokovne revije (izbor člankov).....	62
2. Tuje strokovne revije (izbor člankov)	65
VIII. IZ URADNIH LISTOV	69
IX. STROKOVNA ČLANKA	73
»Kjer pravičnost odpove, se začne vojna«	73
Eno mesto, dva dni, štiri pravne knjižnice.....	75
X. NOVOSTI V CENTRALNI PRAVOSODNI KNJIŽNICI	83

I. Iz odločb senatov Vrhovnega sodišča

A. Kazensko področje

1. Dovoljenost dokaza, pridobljenega s posegom v pravico do zasebnosti osebe, ki je bila kasneje pravnomočno oproščena storitve kaznivega dejanja

Sodba I Ips 54651/2018 z dne 18. 9. 2025

Zahteve za varstvo zakonitosti se zavrnejo.

Sodišče mora, ko razlaga zakon glede na življenjski primer, ugotoviti, katera dejstva tega primera so upoštevana z vidika posameznega zakonskega znaka. Upoštevana dejstva življenjskega primera, ki jih izlušči v konkretni dejanski stan za vsak posamezni znak kaznivega dejanja, mora primerjati z zakonskim dejanskim stanom, ki ga ustavnoskladno izlušči iz besedila zakonske določbe. Upoštevana dejstva konkretnega dejanskega stanu se morajo določno in striktno (*lex certa, lex stricta*) ujemati z zakonskim dejanskim stanom - z vsakim posameznim znakom kaznivega dejanja. Izluščenje dejstev konkretnega dejanskega stanu glede na zakonski znak kaznivega dejanja pomeni konkretizacijo znakov kaznivega dejanja.

Kaznivo dejanje neupravičenega sprejemanja daril pomeni posebno obliko pasivnega podkupovanja v poslovnem prometu. Kaznivo dejanje po prvem odstavku 247. člena KZ se imenuje vnaprejšnje pasivno podkupovanje. Zanj je bistveno, da storilec ravna v okviru svojih pooblastil, vendar škodljivo za organizacijo, saj sprejme podkupnino ravno zato, da zanemari njene koristi. Kaznivo dejanje po drugem odstavku 247. člena KZ pa se imenuje nepravo vnaprejšnje pasivno podkupovanje. Dejanje po tem odstavku se od dejanja po prvem odstavku razlikuje prav po tem, da storilec terja ali sprejme podkupnino za sicer dovoljeno, torej zakonito sklenitev posla ali opravo storitve. Storilec torej pri tem kaznivem dejanju sklene zakonit posel in pri tem ne zanemari koristi svoje gospodarske organizacije ali ji povzroči škodo.

S kaznivim dejanjem neupravičenega sprejemanja daril je tesno povezano kaznivo dejanje neupravičenega dajanja daril, ki je v KZ-1 inkriminirano v določbi 242. člena. Pri tem kaznivem dejanju gre za aktivno podkupovanje osebe, ki opravlja gospodarsko dejavnost. Pri kaznivem dejanju po prvem odstavku tega člena storilec podkupuje osebo, ki opravlja gospodarsko dejavnost, z namenom, da pri njej doseže kakšno nedovoljeno ravnanje pri sklenitvi posla ali storitve, ki mora biti v nasprotju s koristmi organizacije, ali pa povzročiti škodo v organizaciji, kjer oseba opravlja gospodarsko dejavnost. Po drugem odstavku gre za podkupovanje v isti obliki kot pri prvem odstavku, le da je usmerjeno v dovoljen posel osebe, ki opravlja gospodarsko dejavnost.

Obravnavani primer se od doslej presojanih primerov tehtanja kolidirajočih (ustavno) pravno zavarovanih pravic po metodi tako imenovane praktične konkordance, ki jih je že obravnavalo Vrhovno sodišče, razlikuje po tem, da sta bili osebi, ki sta posegli v pravno zavarovano dobrino posameznika, ki je s posegom v njuno pravico do zasebnosti pridobil dokaze, kasneje pravnomočno oproščeni storitve kaznivega dejanja. Vendar ta okoliščina nima vpliva na utemeljeno presojo sodišča prve in druge stopnje.

Okoliščina, da sta bila obsojeni A. A. in notar E. E. kasneje oproščena storitve kaznivega dejanja poskusa goljufije na škodo D. D. v ničemer ne vpliva na življenjsko razumno presojo D. D., da sta ga v času, ko je napravil zvočne posnetke pogovorov obsojeni A. A. in notar E. E. v njegovi finančni stiski izsiljevala in finančno rešitev njegove gospodarske družbe pogojevala s prejemom visoke nedovoljene nagrade.

2. Neuspešne privedbe pripornika na predobravnavni narok niso razlog za prenos krajevne pristojnosti

Sklep I Kr 88803/2024 z dne 1. 10. 2025

Predlog za prenos krajevne pristojnosti se zavrne.

Dejstvo, da pravosodni policisti obtoženca iz ZPMZKZ Celje trikrat niso osebno privedli na narok pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, še ne utemeljuje izjemnosti okoliščin, zaradi katerih bi bilo treba odstopiti od splošnih zakonskih pravil, po katerih se določa krajevna pristojnost sodišča. Pristojno sodišče ima po veljavnih določbah ZKP na voljo različne mehanizme za zagotavljanje nemotenega sojenja, med katerimi sta za obravnavani primer relevantna predvsem privedba obdolženca in izvedba videokonference.

3. Odvzem denarja ali premoženja nezakonitega izvora po 498.a členu Zakona o kazenskem postopku (ZKP)

Sodba I Ips 15714/2010 z dne 9. 10. 2025

Zahteva za varstvo zakonitosti se zavrne.

Vložnik izpostavlja vprašanje, ali se je zunajobravnavni senat, ki na podlagi določbe 498.a člena ZKP odloča o odvzemu denarja ali premoženja nezakonitega izvora, dolžan ukvarjati z vsebinsko presojo dokazanosti tistih zakonskih znakov kaznivega dejanja pranja denarja, ki kažejo na to, da denar ali premoženje izvira iz kaznivih dejanj, če že na podlagi opisa kaznivega dejanja v obtožnici ugotovi, da obdolžencu očitano ravnanje ne vsebuje zakonskih znakov kaznivega dejanja iz 245. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1).

Neutemeljeno je stališče vložnika zahteve, da sodišče v tem postopku ni vezano na opis kaznivega dejanja, vsebovan v zahtevi za preiskavo oziroma v obtožnici, ki izhaja iz postopka, ki je že pravnomočno končan s sodbo, ki ni bila obsodilna. Drugačno stališče bi namreč pomenilo, da je postopek odvzema denarja ali premoženja nezakonitega izvora mogoče voditi in tudi končati z odvzemom denarja ali premoženja tudi v primeru, ko osebi, zoper katero se vodi takšen postopek, sploh ni bilo nikdar očitano eno izmed kaznivih dejanj, ki so kataloško navedena v določbi prvega odstavka 498.a člena ZKP.

Takšni, sicer nedvoumni razlagi določbe 498.a člena ZKP pritrjuje tudi procesni položaj, ki mora biti zagotovljen osebi, zoper katero se vodi postopek odvzema denarja ali premoženja nezakonitega izvora. V pravni dogmatiki je nesporno, da utegnejo biti v tem postopku sporna številna dejanska in tudi pravna vprašanja, zato morajo imeti udeleženci možnost, da se z njimi soočijo, predstavijo sodišču svoje argumente in mu omogočijo, da odloči po tem, ko se na kontradiktornem naroku seznanjajo z njihovimi stališči in argumenti. Osebi zoper katero se vodi postopek mora biti tako zagotovljeno, da se lahko izjavi o vseh dejstvih in dokazih, ki ga obremenjujejo, in da nevede vsa dejstva in dokaze, ki so mu v korist. Kot je v obravnavanem primeru utemeljeno presodilo že pritožbeno sodišče, je temeljni pogoj, da

lahko oseba zoper katero se vodi postopek po 498.a členu ZKP pripravi svojo obrambo, da pred tem natančno ve, katero kaznivo dejanje se ji (četudi ne več v kazenskem, temveč v postopku *sui generis*, ki je urejen v kazenskem postopniku) sploh očita. Povedano preprosteje: oseba, zoper katero se vodi postopek odvzema denarja ali premoženja nezakonitega izvora, ne more ustrezno zastaviti svoje obrambe, če ne ve kaj je materialna podlaga temu postopku.

4. Opredelitev zavajajoče poslovne prakse v opisu prekrška

Sodba IV Ips 1/2024 z dne 15. 10. 2025

Zahteva za varstvo zakonitosti se zavrne.

Prekršek zaradi uporabe zavajajoče poslovne prakse z zavajajočim ravnanjem po 1. alineji 15. člena ZVPNPP mora vsebovati konkretizacijo znakov iz določbe prvega odstavka 5. člena ZVPNPP (sedaj 49. člena ZVPot-1), medtem ko kumulativna opredelitev pogojev iz generalne klavzule po drugem odstavku 4. člena ZVPNPP (sedaj 47. člena ZVPot-1) v opisu dejanja ni potrebna.

B. Civilno področje

1. Razlaga določb ZZK-1 o procesnih predpostavkah za vsebinsko odločanje o predlogu za zaznambo spora

Sklep II Ips 2/2025 z dne 3. 9. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Sodišči prve in druge stopnje sta v okoliščinah konkretnega primera, ko predlagateljici ni mogoče očitati neskrbnosti pri označevanju potrdila o vložitvi tožbe v elektronskem zemljiškoknjižnem predlogu za zaznambo spora, prestrogo razlagali določbe prvega in drugega odstavka 146. člena ZZK-1 ter nepravilno šteli, da procesne predpostavke za vsebinsko odločanje o predlogu niso izpolnjene. S prestrogo razlago določbe četrtega odstavka 146. člena ZZK-1 pa predlagateljici neutemeljeno očitane pomanjkljivosti tudi nista pustili odpraviti v ugovornem postopku, s čimer sta izvotlili njeno ustavno pravico do sodnega varstva (23. člen URS).

2. Pojasnilna dolžnost pri spremembi terapijske metode zdravljenja

Sklep II Ips 41/2025 z dne 3. 9. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Iz prvega odstavka 108. člena ZPP jasno izhaja, da se pojem poprave oziroma dopolnitve vloge nanaša na njeno nerazumljivost oziroma pomanjkanje obveznih sestavin, medtem ko je primer vložitve nezadostnega števila izvodov vloge obravnavan v posebnem, šestem odstavku istega člena. Pravilo 336. člena ZPP tako v pritožbenem postopku izključuje le uporabo prvega do petega ter sedmega odstavka 108. člena ZPP o ravnanju z nepopolnimi vlogami, ne pa tudi šestega odstavka 108. člena ZPP, ki ureja primere, ko je vloga vložena v nezadostnem številu izvodov.

Čeprav mora pravni pouk skladno s šestim odstavkom 324. člena ZPP vsebovati tudi podatek o številu izvodov, v katerih je treba vložiti pritožbo, to ne izključuje dolžnosti sodišča, da pritožnika v primeru nezadostnega števila izvodov pritožbe (najprej) pozove k predložitvi dodatnih izvodov. Ustavna narava pravice do pritožbe (25. člen URS) zahteva postopanje sodišča strogo v mejah jezikovnega pomena besedila teh zakonskih določb, zato ni dopustna smiselna uporaba določb o ravnanju z nepopolno pritožbo.

3. Pravno relevantna vzročnost, ki temelji na prospektivni analizi povečane verjetnosti za nastanek škode

Sodba II Ips 1/2025 z dne 24. 9. 2025

Sodba o ugoditvi revizijama.

Pri opustitvenih ravnanjih o naravni vzročnosti ne moremo govoriti. Vzročno zvezo tu vzpostavi šele pravo na podlagi vrednotenja. Potrebna je presoja, ali je ugotovljena verjetnost nastanka škodnega dogodka takšna, da je konkretni opustitvi dolžnega ravnanja, upošteva tudi težo kršitve, pravno vrednotno upravičeno pripisati nastanek škodnega dogodka. V takih primerih je treba v okviru opisane adekvatne vzročnosti uporabiti

prospektivno analizo vzročnosti, ki temelji na razrešitvi vprašanja, ali je dejanje, katerega vzročno povezanost s škodnim dogodkom presojujemo, povečalo verjetnost nastanka škodnega dogodka, pri čemer pa se ne upošteva zgolj dejstvo, da je do škodnega dogodka prišlo, ampak tudi verjetnost, da bi se podoben škodni dogodek zgodil tudi v drugačnih okoliščinah. Gre za sodobnejši in doslednejši koncept, ki omogoča pravilnejšo razlago teorije o aдекватni vzročnosti. V primeru, ko ni mogoče ugotoviti vzročne zveze z gotovostjo, se najpogosteje uporablja merilo mejnega praga zadostne verjetnosti, pri čemer se pri določitvi, s kakšno stopnjo verjetnosti je treba dokazati, da je ravnanje oziroma drug vzrok v vzročni zvezi z nastalo škodo, uporablja stopnja 50 odstotkov.

Metodo pravno relevantne vzročnosti, ki temelji na prospekivni analizi povečane verjetnosti za nastanek škode, v obravnavanem primeru ne dosega potrebnega nadpolovičnega mejnega praga. Opustitev določenih preiskovalnih ukrepov policije oziroma njihova pomanjkljiva izvedba (pred sodiščema prve in druge stopnje ugotovljeno protipravno ravnanje) ne omogoča tudi ugotovitve o obstoju pravno relevantne vzročne zveze.

4. Ugotavljanje pravočasnosti vložitve predloga za izvršbo na nepremičnino pri presoji vprašanja prenehanja davčne obveznosti

Sklep II Ips 22/2025 z dne 24. 9. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Na podlagi prvega odstavka 126.a člena ZDavP-2 davčna obveznost, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino. Dejstvo, da izvršilni postopek na nepremičnino, ki se je začel pred potekom zastaranja pravice do izterjave, še ni bil končan, je upnici v tem primeru omogočalo, da je vložila predlog, ki ga je sodišče (napačno) vpisalo kot nov predlog v obravnavani zadevi. V resnici gre le za predlog za izvršbo z istim izvršilnim sredstvom, le na drugih predmetih (tretji odstavek 34. člena ZIZ), ob tem, ko ZIZ v 34. in 35. členu sprejema koncept ene izvršbe z vsemi dovoljenimi izvršilnimi sredstvi ter z možnostjo naknadnih dodatnih ali nadomestnih izvršilnih sredstev.

5. Odgovornost dediča za zapustnikove dolgove traja, dokler upniki niso dejansko poplačani

Sodba II Ips 39/2025 z dne 24. 9. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Pravni prednik tožencev je zapustil premoženje, zato toženca kot dediča odgovarjata do vrednosti podedovanega premoženja. V tem primeru dolg obstaja, dokler ni izpolnjen. Ko izpolnjeno doseže vrednost podedovanega premoženja, pa dolg preneha v sorazmernem delu (presežku).

Dedičeva odgovornost za zapustnikove dolgove traja vse do trenutka, ko so upniki dejansko poplačani v obsegu, ki ustreza vrednosti podedovanega premoženja. Pri tem ima prednost upnik, ki prvi prejme plačilo, ne pa tisti, ki prvi pridobi pravnomočen pravni naslov.

6. Vprašanje širjenja vsebine pojasnilne dolžnosti s pomočjo pravnih standardov v zadevah kreditov CHF

Sodba II Ips 35/2025 z dne 1. 10. 2025

Sodba o zavrnitvi revizije.

Zahteva po tako opravljeni dolžnosti ni contra legem, torej v nasprotju z nacionalno pravno ureditvijo pojasnilne dolžnosti v 6. in 7. členu ZpotK. Kot že pojasnjeno, se vprašanje, ali je bila pojasnilna dolžnost ustrezno opravljena, presoja ob upoštevanju celotne pravne ureditve - poleg 6. in 7. člena ZPotK tudi določb o nepoštenosti pogodbenega pogoja, načela vestnosti in poštenja iz 5. člena OZ ter meril SEU v zvezi z Direktivo 93/13. Zato ni mogoče pritrditi toženkini tezi o prepovedanem retroaktivnem širjenju pravnega standarda.

7. Pomen načela akcesornosti pri pripoznavi zastarane obveznosti

Sklep II Ips 49/2025 z dne 5. 11. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Za veljavnost izjave o pripoznavi zastaranega dolga zadošča pripoznanje temelja terjatve, morebitna navedba določenega zneska v izjavi o pripoznavi zastarane obveznosti pa ne zadošča za ugotovitev utemeljenosti višine zahtevka iz tega naslova.

C. Gospodarsko področje

1. Pravila o prekluziji v zvezi s pravnimi naziranjmi pravnih strank

Sklep III Ips 7/2024 z dne 8. 9. 2025

Sklep o ugoditvi reviziji.

Strankina pravna naziranja niso omejena s prekluzijami. Zato ne drži zaključek sodišča druge stopnje, da so bile trditve tožeče stranke o tem, da ne bi mogla pridobiti vodnega soglasja in da je takratna nepremičnina parc. št. 948/5, k. o. ... pridobila status odlagališča odpadkov, kar naj bi predstavljalo oviro za pridobitev gradbenega dovoljenja, prepozne.

Ker se sodišče druge stopnje zaradi napačnega stališča o prekluziji navedb tožeče stranke ni opredelilo do njenih materialnopravnih pritožbenih ugovorov, pri čemer ti niso bili očitno neutemeljeni, je tožeči stranki kršilo pravico do izjave, ki je vsebovana v absolutno bistveni kršitvi postopka iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP.

2. Začetek teka roka za vložitev tožbe po 367. členu OZ

Sodba III Ips 5/2025 z dne 8. 9. 2025

Sodba o ugoditvi reviziji.

Rok iz 367. člena OZ varuje učinke pretrganja zastaranja. Ko sodišče druge stopnje o pritožbi zoper sodbo kazenskega sodišča, s katero je bil oškodovanec napoten, da odškodninski zahtevek uveljavlja v pravdi, odloči na seji, na kateri sodbe ne razglasi, začne rok treh mesecev iz 367. člena OZ teči, ko je oškodovancu vročena odločba sodišča druge stopnje.

ZKP v prvem odstavku 129. člena ne ureja vprašanja zastaranja civilnopravnega zahtevka, o katerem kazensko sodišče sploh ni odločilo. V okviru civilnopravnega zahtevka je čas nastopa pravnomočnosti pomemben zaradi dopustnosti začetka pravnega postopka, v katerem oškodovanec uveljavlja civilnopravni zahtevek. Skladno z določbo prvega odstavka 103. člena ZKP smejo upravičenci do konca glavne obravnave umakniti predlog za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka v kazenskem postopku in ga uveljavljati v pravdi. Dokler pa upravičenec takšen zahtevek uveljavlja v kazenskem postopku, iz razloga litispence ni dopustno vložiti tožbe pred pravnim sodiščem.

3. Izrek odločbe pri odgovornosti več oseb za isto škodo

Sklep III Ips 9/2025 z dne 8. 9. 2025

Sklep o ugoditvi revizijama.

Razlogom sodišča druge stopnje, da je s spremembo poseglo v izrek prvostopenjske sodbe, ker je sodišče prve stopnje dvakrat odločilo o istem zahtevku, najprej v I. točki izreka, nato pa še v II. točki izreka, bi bila skladna le zavrnitev (enakega) zahtevka, kot naj bi bil (ponovno) vsebovan v II. točki izreka prvostopenjske sodbe. Sodišče druge stopnje pa je

vsebino zahtevka, ki naj bi ga kot nesklepčnega zavrnilo, v prvem odstavku I. točke izreka izpodbijane sodbe opredelilo kot zahtevek za solidarno plačilo zneska 2.019.492,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 20. 6. 2013. Tako opredeljen predmet spremembe sodbe je nejasen, saj ni skladen z vsebovanim zahtevkom iz II. točke izreka prvostopenjske sodbe. Prav tako ni jasno, na katerega od tožencev se zavrnen zahtevek nanaša. Ker v zavrjenem zahtevku ni vsebovan naložitveni del plačila v breme druge toženke, ni jasno, ali pritožbeno sodišče v ta del tožbenega zahtevka, kot je bil vsebovan v II. točki izreka prvostopenjske sodbe, s spremembo ni posegalo. Na takšen zaključek ni mogoče sklepati iz odločitve v drugem odstavku I. točke izpodbijane sodbe o zavrnitvi pritožbe in potrditvi prvostopenjske sodbe zgolj glede I. In III. točke izreka. Zato je utemeljen revizijski očitok obeh revidentov, da iz izpodbijane sodbe ni jasno razvidno, kakšna obveznost je na podlagi odločitve sodišča druge stopnje v I. točki izreka izpodbijane sodbe v povezavi z izrekom prvostopenjske sodbe naložena drugi toženki.

4. Priposestvanje po začetku stečajnega postopka

Sodba III Ips 21/2024 z dne 7. 10. 2025

Sklep o zavrnitvi revizije.

Začetek stečajnega postopka zoper zemljiškoknjižnega lastnika nepremičnine ni ovira za priposestvanje ter nepremičnine v primerih, ko se pogoji priposestvanja še niso izpolnili do začetka stečajnega postopka. Objava oklica o začetku stečajnega postopka nad zemljiškoknjižnim lastnikom sama po sebi nima za posledico nedobrovernosti priposestvovalca.

D. Delovno in socialno področje

1. Pravica do polnega regresa za letni dopust za delo s krajšim delovnim časom na podlagi kolektivne pogodbe

Sodba VIII Ips 10/2025 z dne 10. 9. 2025

Sodba o ugoditvi reviziji.

Tožnica je bila pri toženki zaposlena za opravljanje dela s krajšim delovnim časom. Resda je bila skupno zavarovana za polni zavarovalni čas, ker se je še zavarovala kot samozaposlena oseba, vendar to ne pomeni, kot da bi bila v delovnem razmerju pri enem ali več delodajalcih za polni delovni čas, kot sta to zmotno presodili sodišči druge in prve stopnje. V spornem obdobju je bila tožnica v delovnem razmerju le za krajši delovni čas od polnega. Glede na to je treba uporabiti določbo 98. člena KPVIZ, ki bolj ugodno kot zakon ureja pravico do regresa za letni dopust za delavce, ki delajo s krajšim delovnim časom, saj jim priznava pravico do letnega dopusta v enaki višini kot delavcem, ki delajo v okviru polnega delovnega časa.

2. Odškodnina za nepremoženjsko škodo zaradi kršitev pravil o delovnem času

Sodba in sklep VIII Ips 23/2025 z dne 10. 9. 2025

Sodba in sklep o zavrnitvi revizije.

V primeru neenakomerno razporejenega ali prerazporejenega delovnega časa se število ur dela in počitka spreminja. S tem se spreminja tudi število prostih ur delavca; ko dela več, je prostih ur manj in obratno. V takšnem primeru mora delodajalec paziti, da delavcu kljub temu zagotavlja najmanj minimalni dnevni in tedenski počitek ter da delavec ne preseže maksimalnega števila tedenskih delovnih ur.

Ur izravnave ni pravilno šteti v kvoto opravljenih delovnih ur, saj bi to pomenilo, da se te ure upoštevajo dvakrat - najprej, ko so oddelane, nato še, ko se izravnava v obliki odsotnosti. Namen je ravno obraten. Izravnalne ure se štejejo kot ure le za namen evidenc - zato, da delodajalec in delavec ob evidentiranih presežkih oddelanih ur vesta, za koliko ur in kdaj je bila delavcu omogočena izravnava v okviru neenakomerno razporejenega delovnega časa (z namenom doseči povprečno 40 urno tedensko obremenitev). Pomembno je tudi, da gre za ure, ko delavec nima delovnih obveznosti do delodajalca in prosto razpolaga s svojim časom!

Teh primerov ni pravilno enačiti z upravičeno odsotnostjo z dela zaradi izrabe letnega dopusta ali bolniškega staleža, saj se ure takšne odsotnosti štejejo v kvoto delovnih ur in se priznavajo kot ure, za katere delavcu pripada nadomestilo plače, čeprav niso oddelane. V teh primerih ne gre za izravnalne ure, saj se z njimi ne izravnava presežek ur, temveč se te ure priznajo enako kot ure, ko delavec dela. V tožnikovem primeru izravnalnih ur pa gre za izravnavo, ki omogoča doseči povprečno število ur delovnega časa. Izravnava v obliki zagotavljanja prostih ur (oziroma počitka) torej pomeni, da v tem obdobju delavec ne dela in nima delovnih obveznosti. Te ure, ki so dejansko le obračunske ure za evidence, je zato treba šteti kot čas počitka.

3. Odgovornost dejanskega uporabnika v primeru prikritega posredovanja dela

Sodba VIII Ips 24/2025 z dne 4. 11. 2025

Sodba o zavrnitvi revizije.

Ugotovitve sodišč ustrezajo opredelitvi dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku po prvem odstavku 163. člena ZUTD in ureditvi obveznosti delavca in uporabnika v smislu 62. in 63. člena ZDR-1. Revizijsko sodišče zato soglaša z zaključkom sodišč druge in prve stopnje, da je tretja toženka v razmerju do tožnika nastopala kot (dejanski) uporabnik in da s strani prve oziroma druge toženke ni šlo za zagotavljanje storitev tretji toženki kot naročniku.

Tudi v primeru, da pravni subjekt dejavnost zagotavljanja dela delavcev opravlja izven zakonskih okvirov (in je posledično nezakonito tudi ravnanje subjekta, ki napotene delavce sprejme), je treba te delavce z vidika pravice do plačila za delo obravnavati enako kot delavce delodajalca, ki to dejavnost opravlja zakonito, vključno z možnostjo vzpostavitve subsidiarne odgovornosti dejanskega uporabnika za morebitna prikrajšanja. Nasprotno stališče bi izvotlilo namen predpisanih pogojev in omejitev za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela po ZUTD, ki je v zaščiti napotenih delavcev in preprečevanju morebitnih zlorab, ne pa obratno (da bi delavec zaradi neizpolnjevanja formalnih zahtev v zvezi z opravljanjem agencijskega dela ostal brez zaščite oziroma brez plačila prikrajšanj).

E. Upravno področje

1. Težko popravljiva škoda kot pogoj za izdajo začasne odredbe v povezavi s prostovoljno izpolnitvijo odločbe pred njeno pravnomočnostjo in izvršljivostjo

Sklep V Up 1/2025 z dne 27. 8. 2025

Sklep o zavrnitvi tožbe.

Kriterijem pravnega standarda težko popravljive škode ne zadostijo hipotetične pritožnične navedbe, da bi ji v primeru prostovoljnega plačila administrativne sankcije pred nastopom pravnomočnosti odločbe, če bi kasneje uspela v upravnem sporu in dosegla odpravo upravnega akta, nastala finančna škoda, ki bi upravičevala izdajo začasne odredbe.

Administrativna sankcija se lahko prisilno izvrši šele po pravnomočnosti odločbe, s katero je bila izrečena. V upravnem sporu izpodbijana upravna odločba ni izvršljiva, zato je ob prostovoljni izpolnitvi izključen nastanek zatrjevane škode (*volenti non fit iniuria*).

Z izpodbijano upravno odločbo ni bilo naloženo plačilo zakonskih zamudnih obresti od administrativne sankcije niti zanje ni podlage v zakonu.

II. Iz odločb Ustavnega sodišča

1. Zakon o zunanjih zadevah - različna ureditev mirovanja pravic in obveznosti zaradi dela v mednarodnih organizacijah diplomata in javnega uslužbenca

Odločba U-I-32/23-10 z dne 2. 9. 2025

1. Prvi in drugi odstavek 38.a člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 108/09 in 31/15) nista v neskladju z Ustavo.

2. Zahteva za oceno ustavnosti tretjega odstavka 38.a člena Zakona o zunanjih zadevah se zavrže.

Primerjana položaja diplomata in javnega uslužbenca sta že v osnovi različna, v bistvenem pa se razlikujeta tudi glede na predmet pravnega urejanja. V takšnem primeru ni mogoče ugotoviti neskladja s splošnim načelom enakosti pred zakonom v smislu drugega odstavka 14. člena Ustave.

Ustavno sodišče zavrže zahtevo za oceno ustavnosti zakona, če njegova odločitev ni odločilna (neizogibno potrebna) za odločanje sodišča v konkretnem sodnem postopku.

2. ZNPosr - omejitev višine provizije za nepremičninsko posredovanje in stroškov ter svobodna gospodarska pobuda

Delna odločba U-I-205/19-51, U-I-230/19-29 z dne 2. 9. 2025

Prvi in drugi odstavek 5. člena Zakona o nepremičninskem posredovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/11 in 47/19), kolikor se nanašata na pogodbe o posredovanju v prometu z nepremičninami, katerih predmet je enostanovanjska stavba, stanovanje ali bivalna enota, s fizično osebo kot kupcem ali najemnikom, ter četrti in peti odstavek navedenega člena Zakona o nepremičninskem posredovanju v delu, v katerem se nanašata na prvi in drugi odstavek ter šesti in sedmi odstavek navedenega člena Zakona o nepremičninskem posredovanju, se razveljavijo.

Če je pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti (in zakonitosti) predpisa očitno neutemeljena, jo Ustavno sodišče zavrne.

Izpodbijana ureditev določa najvišje dovoljeno plačilo za posredovanje ter zgornjo mejo stroškov, ki jih smejo zaračunati pobudnice. Tako brez izvedbenega predpisa ali oblastvenega posamičnega akta neposredno učinkuje na pravni položaj pobudnic. Od pobudnic namreč ni mogoče pričakovati, da izzovejo sodni spor na način, da sklepajo pogodbe, ki so glede bistvene sestavine (cene) v nasprotju s prisilnimi predpisi. Hkrati ravnanje v nasprotju z navedenimi zapovedmi v obravnavanem primeru pomeni dejanski stan prekrška. Od pobudnic tudi ni mogoče zahtevati, da za utemeljitev pravnega interesa s kršitvijo domnevno protiustavnih določb izpolnijo dejanski stan prekrška.

Z omejitvijo plačila (cene oziroma dejanskih stroškov), ki so jo upravičene zaračunati nepremičninske družbe, je zakonodajalec neposredno posegel v bistveni element pogodbenih razmerij med pobudnicami in naročniki storitev posredovanja in torej svobodno gospodarsko pobudo pobudnic. Zakonodajalec je z omejitvijo plačila zasledoval (cenovno) nedostopnost (primernih) stanovanj (za ranljive skupine) in varstvo potrošnikov. Navedeno po presoji Ustavnega sodišča v povezavi s cenovno transparentnostjo lahko pomeni javno korist v smislu drugega stavka drugega odstavka 74. člena Ustave. To velja po presoji Ustavnega sodišča tudi v delu omejitve višine provizije za primer posredovanja pri nakupu in prodaji nepremičnin. V obeh primerih pa je navedena javna korist lahko izkazana le v delu, v katerem zakonodajalec naslavlja posredovanje v pogodbenih razmerjih, ki se nanašajo na potrošnike, in v zvezi s stanovanjskimi nepremičninami. Le v tem delu je po oceni Ustavnega sodišča javno korist sploh mogoče šteti za izkazano. Ustavno sodišče je zato omejitve višine provizije iz prvega in drugega odstavka 5. člena Zakona o nepremičninskem posredovanju razveljavilo v delu, v katerem se ne nanašata na pogodbe o posredovanju v prometu z nepremičninami, katerih predmet je enostanovanjska stavba, stanovanje ali bivalna enota, s fizično osebo kot kupcem ali najemnikom. Pri osebni omejitvi glede na kupca oziroma najemnika Ustavno sodišče upošteva pojem fizične osebe, saj je pojem potrošnika v zakonodaji opredeljen tudi z vidika namena uporabe dobrine, ki (za nepremičninsko družbo) ne bo nujno vselej jasno razviden.

Preprečevanje zlorab, ki jih v zvezi z izpodbijano omejitvijo dejanskih stroškov navaja zakonodajalec v določenem segmentu poslovanja nepremičninskih družb, načelno lahko pomeni javno korist v smislu drugega stavka drugega odstavka 74. člena Ustave. Ker (i) izpodbijana ureditev v osnovi naslavlja že tudi sicer prepovedano zlorabo obračuna dejanskih stroškov; ker (ii) so nepremičninske družbe do povračila dejanskih stroškov (ob predhodnem dogovoru) upravičene le v primerih, ko do sklenitve posla ne pride iz razlogov v sferi naročnika (in ne lastnega poslovnega neuspeha); ker (iii) že zakonska ureditev zapoveduje minimalni obseg obveznosti nepremičninske družbe, katerih izvrševanje je povezano s stroškovno posledico; ker (iv) pomeni predpisana omejitve višine stroškov v primerih, ko dejanski stroški upravičeno presegajo zakonsko omejitve, zapoved poslovanja z izgubo in ker (v) sme nepremičninska družba neodvisno od zakonske omejitve vselej zaračunati le upravičeno nastale stroške, izpodbijana ureditev omejitve po oceni Ustavnega sodišča nesorazmerno posega v pravico do svobodne gospodarske pobude iz prvega odstavka 74. člena Ustave. Zato jo je Ustavno sodišče razveljavilo.

U-I-230/19

Pogodbena svoboda strank je del splošne svobode ravnanja iz 35. člena Ustave. Na področju podjetništva je ta zagotovljena v okviru svobodne gospodarske pobude iz 74. člena Ustave, ki je v tem smislu posebna določba v razmerju do ustavno zagotovljene splošne svobode ravnanja.

Zakonodajalec ima na podlagi prvega stavka drugega odstavka 74. člena Ustave pooblastilo, da uredi način uresničevanja pravice iz prvega odstavka 74. člena Ustave, ko gre za opravljanje gospodarske dejavnosti. Ker tako vzpostavlja ekonomsko politiko na posameznih področjih družbenega življenja, ki jo šteje kot najprimernejšo za doseganje splošne družbene blaginje, ima pri tem široko polje proste presoje. Ustavnosodna presoja zakonske ureditve, ki po vsebini pomeni le določitev načina uresničevanja pravice do svobodne gospodarske pobude, je nujno zadržana in Ustavno sodišče v tem okviru praviloma preizkuša le, ali je imel zakonodajalec za določitev načina uresničevanja pravice razumen razlog. Izpodbijana ureditev določa, da lahko nepremičninska družba plačilo za

posredovanje zaračuna le naročitelju na podlagi pogodbe o posredovanju v prometu z nepremičninami. Glede na neznatnost omejitve (dogovora v škodo tretjega) in njeno utemeljitev v smislu varstva šibkejše stranke v prometu z nepremičninami (kupca, najemnika) v povezavi s težavo cenovne nedostopnosti stanovanjskih nepremičnin kot esencialne dobrine, izpodbijana določba po oceni Ustavnega sodišča pomeni način uresničevanja pravice do svobodne gospodarske pobude, ki mu ni mogoče odreči razumnosti.

3. ZOsn - izobraževanje otroka na domu

Odločba U-I-32/25-21 z dne 11. 9. 2025

1. Člen 5 Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS št. št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 63/13, 76/23, 16/24 in 54/25) ni v neskladju z Ustavo.

2. Členi 88, 89 in 90 Zakona o osnovni šoli niso v neskladju z Ustavo.

3. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 44. člena in prve alineje drugega odstavka 102. člena Zakona o osnovni šoli se zavrne.

4. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 123/21, 172/21, 207/21, 141/22 in 71/23) se zavrže.

Pravica do šolanja in izobraževanja za državo pomeni predvsem dolžnost, da posamezniku omogoči nediskriminatoren pristop do obstoječih tipov in stopenj izobrazbe ter mu ponudi neki minimalen standard kakovosti te izobrazbe.

Na ravni osnovnošolskega izobraževanja posamezniki nimajo le pravice do izobraževanja, temveč imajo dolžnost obiskovati osnovno šolo, saj posameznikova osnovna izobrazba služi tudi javni koristi.

Pravica do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja učencem zagotavlja pravico do brezplačnega obiskovanja obveznega javnoveljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja (ne glede na to, ali ga izvaja javnopravni ali zasebnopravni subjekt).

Pravica do izbire med zakonsko urejenimi oblikami osnovnošolskega izobraževanja iz prvega odstavka 57. člena Ustave, upošteva tretji odstavek 57. člena Ustave, ne nalaga državi, da financira vse obstoječe tipe osnovnošolskega izobraževanja.

Zakonodajalec ima pri urejanju pravice do šolanja in izobraževanja široko polje proste presoje, obseg te pravice se lahko prilagaja času, upošteva potrebe in razpoložljiva sredstva družbe in posameznikov. Vendar pa mora zakonodajalec enotno določiti obvezen minimum osnovnošolske izobrazbe in zagotoviti pridobitev take ravni obvezne osnovnošolske izobrazbe, da bo posameznik lahko glede na svoje želje in sposobnosti po končani osnovni šoli nadaljeval ustrezno izobraževanje in da bo pripravljen na življenje, kot ga zahteva vsakokratno stanje v družbi.

Starši imajo v skladu s prvim odstavkom 54. člena Ustave ob upoštevanju drugega odstavka 57. člena Ustave in načela največje koristi otroka pravico do svobodne izbire osnovnošolskega izobraževanja, ki ga bodo zagotovili svojim otrokom. Vendar se ta pravica

staršev izvršuje ob sočasni odgovornosti države za delovanje izobraževalnega sistema osnovnih šol, ki zagotavlja ustrezno raven znanja oziroma izobrazbe. Zato starši v skladu s prvim odstavkom 57. člena v zvezi s prvim odstavkom 54. člena Ustave lahko izbirajo med tistimi oblikami osnovnošolskega izobraževanja, ki in kakor jih je določil zakonodajalec. V okviru polja proste presoje pa lahko zakonodajalec uredi tudi možnost izobraževanja na domu. Izobraževanje na domu je torej zakonska oblika osnovnošolskega izobraževanja, ki je 57. člen Ustave ne zagotavlja.

Načelo jasnosti in pomenke določljivosti predpisov med drugim zahteva, da so predpisi opredeljeni jasno in določno, tako da jih je mogoče izvajati, da ne omogočajo arbitrarnega ravnanja ter da nedvoumno in dovolj določno opredeljujejo pravni položaj subjektov, na katere se nanašajo. Z vidika pravne varnosti postane predpis sporen tedaj, ko se z ustaljenimi metodami razlage ne da ugotoviti vsebine, ne pa že tedaj, ko samo besedilo predpisa ne daje odgovorov na vsa vprašanja, ki se utegnejo pojaviti v praksi.

Določbe o načinu uveljavljanja in prekinitve pravice do izobraževanja na domu pomenijo določitev načina uresničevanja človekove pravice do šolanja in izobraževanja (prvi odstavek 57. člena Ustave) v zvezi s pravico staršev do svobodne izbire osnovnošolskega izobraževanja (prvi odstavek 54. člena Ustave). Zagotavljajo organizacijsko stabilnost in kakovost pedagoškega procesa, pravico otrok do kakovostnega in stabilnega izobraževanja ter pravično ocenjevanje, s tem pa učinkovito uresničevanje pravice otrok do osnovnošolskega izobraževanja, ki je po Ustavi obvezno. Zakonski ureditvi, ki je sprejeta zaradi učinkovitega izvrševanja pravice do šolanja in izobraževanja, ni mogoče odrekati razumnosti.

Pravni položaj otrok, ki se šolajo na domu, oziroma njihovih staršev z vidika možnosti prehajanja med oblikami izobraževanja na domu in v šoli ni primerljiv s pravnim položajem otrok, ki se izobražujejo v šoli (in prehajajo iz šole v šolo), oziroma njihovih staršev. Zato je zakonodajalec možnost prehajanja med oblikami izobraževanja za obe skupini otrok oziroma njihovih staršev lahko različno uredil.

Ureditev, ki staršem otrok, ki izobražujejo otroke na domu, ne zagotavlja financiranja iz javnih sredstev, ni v neskladju z drugim odstavkom 57. člena Ustave.

Pravnega položaja otrok, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovih staršev z vidika javnega financiranja osnovnošolskega izobraževanja ni mogoče primerjati s pravnim položajem otrok, ki se izobražujejo v šoli, oziroma njihovih staršev. Zato zakonodajalec njihov položaj lahko različno ureja.

Ureditev obveznosti šole do otrok, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovih staršev pomeni določitev načina uresničevanja človekove pravice do šolanja in izobraževanja (prvi odstavek 57. člena Ustave). Zakonski ureditvi, ki zaradi učinkovitega izvrševanja te človekove pravice spodbuja osnovnošolsko izobraževanje otrok v institucionalizirani obliki, ni mogoče odrekati razumnosti. Zato je zakonodajalec lahko določil, da so obveznosti šole do učencev, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovih staršev manjše kot do otrok, ki se izobražujejo v šoli, oziroma njihovih staršev.

Z vidika obveznosti osnovne šole do učencev oziroma njihovih staršev so otroci, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovi starši v bistveno drugačnem položaju kot otroci, ki obiskujejo pouk v javni ali zasebni šoli, oziroma njihovi starši. Zato ni v neskladju z načelom enakosti, da ima osnovna šola do otrok, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovih staršev drugačne (manjše) obveznosti kot do otrok, ki obiskujejo pouk v osnovni šoli.

Ureditev ocenjevanja znanja ne posega v pravico do izbire med zakonsko urejenimi oblikami osnovnošolskega izobraževanja, temveč pomeni način uresničevanja te človekove pravice.

Izpodbijana ureditev, ki predvideva ocenjevanje znanja iz vseh predmetov glede na predmetnik posameznega razreda tudi za otroke, ki se izobražujejo na domu, zagotavlja doseganje enakovrednega izobraževalnega standarda osnovnošolskega izobraževanja. Ocenjevanje znanja iz vseh predmetov je tudi varovalo pred morebitnim zanemarjanjem učnega procesa s strani staršev otrok, ki se izobražujejo na domu. Navedeno pomeni razumen razlog za izpodbijano ureditev, ki zato ni v neskladju s prvim odstavkom 57. člena Ustave.

Zaradi izpolnjevanja ustavne obveznosti (drugi odstavek 57. člena Ustave) morajo biti otroci, ki se izobražujejo na domu in so vpisani v javno osnovno šolo, z vidika doseganja izobraževalnega standarda v enakem položaju kot otroci, ki se izobražujejo v javnih in tudi zasebnih osnovnih šolah s pridobljenim javnoveljavnim izobraževalnim programom.

Učenci, ki se izobražujejo na domu, so vpisani v javne osnovne šole in ne v zasebne. Zato so z vidika ocenjevanja oziroma doseganja standarda znanja v bistveno enakem položaju kot učenci, ki so vpisani v iste javne šole, vendar se izobražujejo v šoli. Glede na navedeno jih zakonodajalec utemeljeno enako obravnava.

Otroci, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovi starši so bili pravočasno, tj. šest mesecev pred začetkom novega šolskega leta, v katerem se je začela uporabljati izpodbijana določba, seznanjeni z novo ureditvijo glede (števila) predmetov, iz katerih se ocenjuje znanje, in so imeli tako dovolj časa, da se nanjo ustrezno pripravijo. Zato izpodbijana ureditev ni v neskladju z načelom varstva zaupanja v pravo iz 2. člena Ustave.

Izpodbijana ureditev, po kateri tudi učence, ki se izobražujejo na domu, ocenjujejo učitelji (in ne njihovi starši), postavlja učence, ki se izobražujejo na domu, zaradi obveznosti osnovnošolskega izobraževanja in doseganja enakovrednega izobrazbenega standarda v bistveno enak položaj kot učence, ki se izobražujejo v javni ali zasebni osnovni šoli s pridobljenim javnoveljavnim programom. Zato ni v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave.

Zakonska ureditev, ki v primeru dveh neuspešnih ocenjevanj pri enem predmetu ne glede na razred, v katerega je vpisan učenec, odvzema pravico do izobraževanja na domu do zaključka osnovnošolskega izobraževanja, pomeni način uresničevanja pravice do šolanja in izobraževanja (prvi odstavek 57. člena Ustave). Če je učenec pri posameznem predmetu dvakrat ocenjen negativno, obstaja realna možnost, da mu izbrani način izobraževanja na domu ne ustreza oziroma da zanj ni primeren. Zato je razumno, da mora v primeru dveh neuspešnih ocenjevanj pri enem predmetu nadaljevati izobraževanje v šoli. Zato izpodbijana ureditev ni v neskladju s svobodo izobraževanja iz prvega odstavka 57. člena Ustave.

Otroci, ki se izobražujejo na domu, oziroma njihovi starši in otroci, ki se izobražujejo v javni šoli oziroma zasebni osnovni šoli s pridobljenim javnoveljavnim programom, oziroma njihovi starši z vidika posledic neuspešnega izobraževanja niso v primerljivem položaju. Prav tako so z vidika možnosti poučevanja v popolnoma različnih položajih starši, ki svoje otroke izobražujejo na domu, in učitelji, ki v šoli poučujejo otroke kot svoj poklic. Zato jih zakonodajalec lahko različno ureja.

Že ustavodajalec je iz razloga ranljivosti določil, da so otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju upravičeni do posebne zaščite pri izvrševanju pravice do izobraževanja. Glede na navedeno že po Ustavi položaj otrok s posebnimi potrebami ni primerljiv s položajem otrok, ki teh potreb nimajo, in jih zato zakonodajalec lahko različno obravnava.

Če je pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti (in zakonitosti) predpisa očitno neutemeljena, jo Ustavno sodišče zavrne.

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa mora vsebovati navedbo členov, ki se izpodbijajo, in razloge neskladnosti predpisa z Ustavo oziroma zakonom. Če pobuda tega ne vsebuje, jo Ustavno sodišče zavrže.

4. Načelo materialnega procesnega vodstva v upravnem sporu

Odločba Up-1158/23-14, Up-1159/23-16 z dne 11. 9. 2025

Ustavni pritožbi zoper

– sklep Vrhovnega sodišča št. I Up 13/2023 z dne 24. 5. 2023 in sklep Upravnega sodišča št. I U 723/2021 z dne 28. 11. 2022 ter

– sklep Vrhovnega sodišča št. I Up 16/2023 z dne 25. 5. 2023 in sklep Upravnega sodišča št. I U 724/2021 z dne 29. 11. 2022

se zavrneta.

Izvajanje materialnega procesnega vodstva (odprto sojenje) v upravnem sporu načeloma ne pomeni, da bi sodišče moralo pozivati tožnika, naj spremeni tožbeni predlog oziroma zahtevek ali kako naj to stori. Čeprav se v upravnem sporu poleg razpravnega načela uveljavlja tudi preiskovalno načelo, je treba upoštevati, da sta tožnik in toženec v sodnem postopku v enakopravnem procesnem položaju.

Načelo materialnega procesnega vodstva ne izključuje možnosti, da v okviru odprtega sojenja tožnik sam ustrezno spremeni tožbeni predlog oziroma zahtevek. Tožnika lahko k takemu ravnanju spodbudi sodišče, s tem ko v pripravljalnem postopku ali na glavni obravnavi od njega zahteva dodatna pojasnila o dejanskih ali pravnih vidikih zadeve.

Pri presoji, ali je bilo zadoščeno načelu materialnega procesnega vodstva, je treba dati ustrezno težo tudi stopnji skrbnosti stranke. Kljub navedenemu načelu so stranke s skrbno pripravo in sodelovanjem v postopku tudi same dolžne poskrbeti za varstvo svojih pravic. To velja še toliko bolj, če jih v postopku zastopa odvetnik oziroma odvetniška družba.

Pritožnica si z odpravo izpodbijanih odločb v skladu z izpodbojnima tožbama, ki ju je vložila v upravnih sporih, v času odločanja sodišča ne bi več mogla izboljšati pravnega položaja, in odločitvi sodišča o zavrženju tožb zaradi pomanjkanja pravnega interesa ne pomenita preozke ali napačne razlage te procesne predpostavke.

5. ZNPPol – obdelava in hramba osebnih podatkov iz evidence kaznivih dejanj v t. i. blokirani obliki ter varstvo osebnih podatkov

Odločba U-I-9/24 z dne 25. 9. 2025

Prvi odstavek, prva alineja drugega odstavka ter tretji in četrti odstavek 129. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17 in 47/19), kolikor so se nanašali na evidenco kaznivih dejanj, so bili v neskladju z Ustavo.

Podatki iz evidence kaznivih dejanj v prvi in drugi fazi hrambe osebnih podatkov so osebni podatki, zato njihova obdelava pomeni poseg v informacijsko zasebnost posameznika, varovano s prvim odstavkom 38. člena Ustave.

Anonimizirani podatki niso osebni podatki in niso varovani s prvim odstavkom 38. člena Ustave.

Zakonski predpis izpolnjuje zahteve po jasnosti in pomenski določljivosti, če je mogoče z ustaljenimi metodami razlage ugotoviti njegovo vsebino in je na ta način ravnanje organov, ki ga ti morajo izvajati, določno in predvidljivo. Ker je z ustaljenimi metodami razlage mogoče določiti vsebino izpodbijanih določb Zakona o nalogah in pooblastilih policije, izpodbijane določbe niso v neskladju z načelom jasnosti in pomenske določljivosti iz 2. člena Ustave.

Obdelava in s tem tudi hramba osebnih podatkov iz evidence kaznivih dejanj sledi dopustnemu cilju odkrivanja storilcev kaznivih dejanj zaradi učinkovite zaščite pred izvajanjem kriminalne dejavnosti.

Ureditev v Zakonu o nalogah in pooblastilih policije, ki je omogočala, da policija hrani osebne podatke v evidenci kaznivih dejanj, pri tem pa ni omogočala:

1) zahteve za izbris podatkov, če njihova hramba ni več nujna glede na vsebinske kriterije iz ustaljene sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice in Sodišča Evropske unije (narava in teža kaznivega dejanja, za katero je bila izrečena pravnomočna kazenska obsodba, ali druge okoliščine, kot so posebne okoliščine, v katerih je bilo to kaznivo dejanje storjeno, njegova morebitna povezava z drugimi postopki v teku, oziroma predkaznovanost ali profil obsojene osebe), če zakonski rok hrambe podatkov po 129. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije še ni potekel, oziroma obdobja preverjanja nujnosti nadaljnje hrambe podatkov po uradni dolžnosti;

2) določitve roka hrambe glede na težo in naravo kaznivega dejanja;

3) razlikovanja med različnimi kategorijami oseb iz Zakona o varstvu osebnih podatkov pri obravnavanju kaznivih dejanj, niti posebnega položaja oseb, ki jim je zagotovljena domneva nedolžnosti iz 27. člena Ustave. Za vse kategorije oseb je bil namreč predpisan enak tridesetletni rok hrambe podatkov. Glede na navedeno izpodbijana prva alineja drugega odstavka 129. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije ni omejila hrambe osebnih podatkov na nujno mero niti z vidika razlikovanja med različnimi kategorijami oseb, na katere so se nanašali podatki iz evidence kaznivih dejanj.

Izpodbijana ureditev obdelave osebnih podatkov ni omejila na nujno potreben obseg za dosego ustavno dopustnega cilja, zato je nedopustno posegla v pravico iz prvega odstavka 38. člena Ustave.

6. ZOdv - polovično zmanjšanje priglašene nagrade in potrebnih izdatkov za plačilo storitev brezplačne pravne pomoči ter načelo enakosti

Odločba U-I-64/24 z dne 25. 9. 2025

Prva poved petega odstavka 17. člena Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 46/16 in 36/19), kolikor se je nanašala na

odvetnika, ki je izvajal storitve brezplačne pravne pomoči, ni bila v neskladju z Ustavo.

Načelo enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave zahteva, da je treba v bistvenem enake položaje obravnavati enako. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo je treba pri oceni, katere podobnosti in razlike v položajih so bistvene, izhajati iz predmeta pravnega urejanja. Primerjava v okviru presoje skladnosti določene ureditve z načelom enakosti mora upoštevati vse vidike, značilnosti ipd., ki ponazarjajo naravo in namen primerjanih prvin, njihovo bistvo.

Ker je predmet pravnega urejanja plačilo storitev brezplačne pravne pomoči, je treba pri primerjavi upoštevni položajev v okviru presoje skladnosti izpodbijane ureditve z načelom enakosti izhajati ne le iz samega (načina) plačevanja storitev, temveč tudi iz bistvenih vsebinskih značilnosti zadevnih storitev in tistih, ki te storitve izvajajo.

Zgolj okoliščina, da izvajalci brezplačne pravne pomoči prejmejo plačilo na enak način in iz istega vira (proračuna države), sama po sebi še ne pomeni, da bi že iz tega razloga z vidika načela enakosti izvajalci morali prejeti plačilo v enaki višini.

Storitve, ki jih lahko v okviru brezplačne pravne pomoči izvedejo odvetniki, notarji in sodni izvedenci, po svoji naravi niso v bistvenem enake, saj gre za različne poklice z različnim (ustavno)pravnim položajem.

Ker primerjani položaj odvetnikov, notarjev in sodnih izvedencev z vidika storitev, ki jih lahko izvajajo v okviru brezplačne pravne pomoči, in s tem posledično tudi z vidika plačila za te storitve, ni v bistvenem enak, ni v nasprotju z načelom enakosti, če zakonodajalec plačilo za njihove storitve različno ureja.

7. Pravica do izjave - sodba presenečenja v delovnem sporu

Odločba Up-422/24-15 z dne 9. 10. 2025

Sodba in sklep Višjega delovnega in socialnega sodišča št. Pdp 107/2023 z dne 5. 10. 2023 se v delu, v katerem se nanašata na Andreja Gorupa, razveljavita in zadeva se v tem obsegu vrne Višjemu delovnemu in socialnemu sodišču v novo sojenje.

Predpogoj za uresničitev učinkovite pravice do izjave, varovane v okviru 22. člena Ustave, je, da stranka lahko spozna, po katerih pravnih podlagah bi sodišče lahko presojalo utemeljenost tožbenega zahtevka. Če sodišče opre odločitev na pravno podlago, za katero stranka ni mogla predvideti, da bi jo sodišče lahko uporabilo, ter se o tej pravni podlagi zato ni mogla učinkovito izjaviti, sodba zanjo pomeni presenečenje. V takem primeru stranki ni omogočeno, da bi lahko učinkovito izkoristila pravico do izjave. Pri tem iz pravice do izjave ne izhaja, da bi sodišče moralo opozoriti stranko na vse pravne vidike, ki jih je prezrla, pač pa je sodišče to dolžno storiti le v primeru, ko stranka kljub potrebni skrbnosti ni mogla predvideti, da bi sodišče odločitev lahko oprlo na določeno pravno podlago. To velja še toliko bolj, če stranko zastopa odvetnik, ki je pravni strokovnjak.

Za to, da je sploh mogoče šteti, da določeno pravno stališče oziroma razlaga sodišča za stranko pomeni presenečenje, mora biti izpolnjen pogoj, da je strankina nasprotna razlaga sploh mogoča oziroma da se ne ponuja le razlaga sodišča. Če je ta predpogoj izpolnjen, je treba preveriti še, ali bi stranka ob potrebni skrbnosti vendarle morala računati s tem, da je mogoča tudi razlaga sodišča, in temu prilagoditi svoje ravnanje. Pri tem je treba upoštevati

specifične okoliščine konkretnega primera. Če gre za razlago odločitve Višjega sodišča iz prvega kroga sojenja, skrbnosti, ki bi jo morala izkazati stranka pri razlagi te odločitve v fazi pritožbe zoper drugo sodbo sodišča prve stopnje, ni več mogoče presoјati ločeno od tega, kar se je dogajalo v ponovljenem postopku pred sodiščem prve stopnje. Če tako sodišče prve stopnje kot stranke v ponovljenem postopku sprejmejo eno od možnih razlag prve odločitve Višjega sodišča in ponovljeni postopek pred sodiščem prve stopnje ves čas poteka v tej smeri, od stranke v pritožbenem postopku ni več mogoče pričakovati, da bi ob potrebni skrbnosti (še vedno) mogla oziroma morala računati s tem, da bo Višje sodišče sprejelo drugačno razlago, in temu prilagoditi svoje ravnanje. Druga odločitev Višjega sodišča, ki temelji na takšni razlagi, zato pomeni ustavno nedopustno sodbo presenečenja.

III. Iz odločb senatov višjih sodišč

1. Predelave avtorskih del - preizkus stopnje intenzivnosti posnemanja grafične podobe

Sodba V Cpg 119/2024 z dne 14. 5. 2025

Sodba o ugoditvi pritožbi.

Pritožbeno sodišče je opravilo preizkus ali je v Sporni grafični podobi stopnja intenzivnosti posnemanja v prej naštetih podobnostih takšna, da je v njej zaznavno že obstoječe delo. Povsem identično so v obeh podobah oblikovani naslednji elementi, ki jim je pritožbeno sodišče dalo bistven pomen: cel obraz je prikazan frontalno, obe imata očala, pričeski sta si podobni, lase imata spete v bujno pričesko, zataknjeno kuhalnico, enak prifrknjen nos, enak nasmeh, ki je obrnjen v desno stran obraza, jamica v istem licu, enaka oblika brade, enaki okrogli uhani. Po prepričanju pritožbenega sodišča, ne more iti za naključje, da bi se toženec z oblikovanjem Sporne grafične podobe v navedenih podobnostih tako približal Grafični podobi, ne da bi šlo za njeno posnemanje.

Po naravi stvari so proizvodi strank, torej slaščic namenjeni splošni, širši javnosti in je potrošnik, ki slaščice kupuje povprečni potrošnik. Potrošniki so bili dejansko zmedeni glede izvora blaga predvsem so izrazili razočaranje nad "izdelki tožnikov," ki sta oglaševala le 100% naravne izdelke, izdelki pa so bili manj kvalitetni.

Ob primerjavi Grafične podobe in Sporne grafične podobe se je treba omejiti na primerjavo njune figurativne podobnosti. Tudi ob bolj splošni ("globalni") presoji splošnega vtisa je vidnostna in vsebinska podobnost tolikšna, da je zmeda v javnosti verjetna.

Grafična podoba je slovenska figurativna (slikovna) znamka in je sloveča znamka. Bistveni del znamke je Sporna grafična podoba, ki je posnemanje nedvomno znane Grafične podobe, kar ustvarja zmedo s to znamko.

Objava sodbe je nujna, da se zmanjšajo posledice zmede in zavajanja potrošnikov. S kršitvijo se bo seznanil dovolj širok krog potrošnikov, kar bo imelo predvsem učinek, da se preprečijo druge podobne kršitve.

IV. Iz odločb Sodišča Evropske unije

Vrhovno sodišče [na intranetni strani](#) mesečno objavlja izbrane odločbe Sodišča Evropske unije.

Izbor odločitev Sodišča Evropske unije
(povzetki)

Oktober, november 2025

A. KMETIJSTVO

1. Opredelitev, opis, predstavitev, označevanje in zaščita žganih pijač

a. Prepoved uporabe pravnih imen za pijače, ki ne izpolnjujejo zahtev zadevnih kategorij

Sodba Sodišča v zadevi C-563/24 | PB Vi Goods

(Predhodno odločanje – Opredelitev, opis, predstavitev, označevanje in zaščita žganih pijač – Uredba (EU) 2019/787 – Sedmi odstavek 10. člena – Prepoved uporabe pravnih imen za pijače, ki ne izpolnjujejo zahtev zadevnih kategorij – Gin – Ime pijače »brezalkoholni gin« – Prvi odstavek 12. člena – Sklicevanja – Veljavnost sedmega odstavka 10. člena – 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Svoboda gospodarske pobude – Načelo sorazmernosti)

Sodba (sedmi senat) z dne 13. 11. 2025

Nemško združenje za boj proti nelojalni konkurenci je vložilo tožbo proti podjetju PB Vi Goods, s katero je zahtevalo prepoved prodaje brezalkoholne pijače z imenom *Virgin Gin Alkoholfrei*.

Združenje meni, da je to poimenovanje v nasprotju s pravom Evropske unije, po katerem mora biti gin proizveden z aromatiziranjem etilnega alkohola kmetijskega izvora z brinovimi jagodami, pri čemer mora biti najmanjša volumenska alkoholna stopnja tega etilnega alkohola 37,5 %.

V zvezi s tem je nemško sodišče Sodišču Evropske unije predložilo vprašanja za predhodno odločanje.

Sodišče je ugotovilo, da pravo Evropske unije izrecno prepoveduje predstavljati in označevati pijačo, kakršna je obravnavana, že zgolj zaradi dejstva, da ta pijača ne vsebuje alkohola. Nepomembno je, da je pravnemu poimenovanju »gin« dodan izraz »brezalkoholni«.

Svoboda gospodarske pobude, zagotovljena v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, te prepovedi ne izključuje in je zato ne more razveljaviti.

Natančneje, prepoved ne preprečuje prodaje obravnavanega izdelka, temveč le njegovo prodajo pod pravnim imenom, ki je pridržano za določeno žgano pijačo – gin.

Poleg tega je prepoved sorazmerna, saj je njen namen zaščititi potrošnike pred tveganjem zmede glede sestave izdelkov in zaščititi proizvajalce gina, ki upoštevajo zahteve prava Evropske unije, pred nelojalno konkurenco.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

B. NAČELA PRAVA UNIJE

1. Varstvo osebnih podatkov

a. Nacionalna zakonodaja, ki določa zbiranje biometričnih in genskih podatkov vseh oseb, ki so osumljene ali obtožene storitve naklepne kaznivega dejanja

Sodba Sodišča v zadevi C-57/23 | Policejní prezidium (Varstvo biometričnih in genskih podatkov)

(Predhodno odločanje – Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in prost pretok takih podatkov – Direktiva (EU) 2016/680 – Alineja c prvega odstavka 4. člena – Najmanjši obseg obdelave podatkov – Omejitev hrambe osebnih podatkov – 10. člen – Zbiranje in hramba biometričnih in genskih podatkov – Nujna potreba – Alineja a 6. člena – Obveznost razlikovanja med osebnimi podatki različnih kategorij oseb – Nacionalna zakonodaja, ki določa zbiranje biometričnih in genskih podatkov vseh oseb, ki so osumljene ali obtožene storitve naklepne kaznivega dejanja – 5. člen – Ustrezni roki za izbris ali reden pregled potrebe po hrambi teh podatkov – Neobstoj najdaljšega roka hrambe – Ocena potrebe po hrambi biometričnih in genskih podatkov s strani policije na podlagi notranjih pravil – Drugi odstavek 8. člena – Zakonitost obdelave teh podatkov – Pojem »pravo držav članic« – Možnost opredelitve nacionalne sodne prakse kot »prava držav članic«)

Sodba (peti senat) z dne 20. 11. 2025

Češkega javnega uslužbenca je policija zaslišala v okviru kazenskega postopka, ki je zadeval tega uslužbenca. Kljub njegovim ugovorom je policija odredila odvzem prstnih odtisov in odvzem brisa ustne sluznice, na podlagi katerega je policija izdelala njegov genski profil, ter fotografiranje in izdelavo osebnega opisa. Ti podatki so bili vneseni v različne zbirke podatkov. Leta 2017 je bil javni uslužbenec s pravnomočno sodbo spoznan za krivega med drugim tudi zlorabe položaja. V ločenem postopku je po češkem pravu izpodbijal identifikacijske postopke, ki jih je izvedla policija, in shranjevanje podatkov, pridobljenih s temi postopki, saj naj bi ti pomenili nedopusten poseg v njegovo temeljno pravico do spoštovanja zasebnega življenja. Češko sodišče je njegovi tožbi ugodilo in policiji naložilo, naj iz svojih zbirk podatkov izbriše vse osebne podatke, pridobljene s temi postopki. Češka policija je pri vrhovnem upravnem sodišču zoper to sodbo vložila pritožbo glede pravilne uporabe prava.

V tem okviru je to sodišče Sodišče Evropske unije vprašalo, ali je pravni režim, vzpostavljen z zakonom o češki policiji, skladen z Direktivo 2016/680. Najprej je vprašalo, ali je sodna praksa čeških upravnih sodišč lahko opredeljena kot »pravo države članice«. Drugič, ali zahteve iz te direktive izključujejo neselektivno zbiranje biometričnih in genskih podatkov vsake osebe, osumljene storitve naklepne kaznivega dejanja. Tretjič, ali ta direktiva izključuje hrambo biometričnih in genskih podatkov, kadar najdaljši rok hrambe ni izrecno določen.

Sodišče je odločilo, da se pojem »pravo države članice« glede zbiranja, hrambe in izbrisa biometričnih in genskih podatkov nanaša na določbo splošne uporabe, ki določa minimalne pogoje za zbiranje, hrambo in izbris teh podatkov, kot jo razlaga sodna praksa nacionalnih sodišč, če je ta sodna praksa dostopna in dovolj predvidljiva.

Poleg tega pravo Evropske unije ne izključuje nacionalne zakonodaje, ki omogoča neselektivno zbiranje biometričnih in genskih podatkov katere koli osebe, osumljene ali obtožene storitve naklepne kaznivega dejanja. Vendar Sodišče postavlja dva pogoja: prvič, namen zbiranja teh podatkov ne sme zahtevati razlikovanja med tema dvema kategorijama oseb. Drugič, upravljavci podatkov morajo biti v skladu z nacionalnim pravom, vključno s sodno prakso nacionalnih sodišč, zavezani spoštovati vsa načela in posebne zahteve, ki veljajo za obdelavo občutljivih osebnih podatkov.

Nazadnje je Sodišče ugotovilo, da pravo Evropske unije pod določenimi pogoji dopušča nacionalno zakonodajo, po kateri policija potrebo po nadaljnji hrambi biometričnih in genskih podatkov ocenjuje na podlagi notranjih pravil. Če nacionalna zakonodaja določa ustrezne roke za periodični pregled potrebe po hrambi teh podatkov in se ob takem pregledu presoja stroga nujnost nadaljnje hrambe, zakonodaji ni treba določiti najdaljšega roka hrambe

[Povzetek sodbe](#) – v francoščini.

C. NEDISKRIMINACIJA IN DRŽAVLJANSTVO UNIJE

1. Državljanstvo Unije

a. Pravice do vstopa in prebivanja

Sodba Sodišča v zadevi C-713/23 | Wojewoda Mazowiecki

(Predhodno vprašanje – Državljanstvo Unije – Člena 20 in 21 PDEU – Člena 7 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Pravica do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic – Državljan Unije istega spola, ki sta sklenila zakonsko zvezo pri uveljavljanju te pravice – Obveznost matične države članice, da prizna in prepíše poročni list v matični register – Nacionalna ureditev, ki takšnega priznanja in vpisa ne omogoča, ker zakonska zveza med osebami istega spola ni dovoljena)

Sodba (veliki senat) z dne 25. 11. 2025

Poljska državljana, ki prebivata v Nemčiji in od katerih ima eden tudi nemško državljanstvo, sta leta 2018 v Berlinu sklenila zakonsko zvezo. Ker sta želela oditi na Poljsko in tam prebivati kot poročeni par, sta zaprosila za vpis listine o sklenitvi zakonske zveze, izdane v Nemčiji, v poljski matični register, da bi bila njuna zakonska zveza priznana na Poljskem. Ta predlog je bil zavržen z utemeljitvijo, da poljsko pravo ne dovoljuje sklenitve zakonske zveze med osebama istega spola. Zato bi se z vpisom zadevne listine o sklenitvi zakonske zveze kršila temeljna načela, ki jih določa poljski pravni red.

Zakonca sta to zavrnitev izpodbijala. Poljsko vrhovno upravno sodišče, ki je obravnavalo to zadevo, se je obrnilo na Sodišče Evropske unije. Izvedeti je želelo, ali je nacionalna ureditev, ki ne omogoča priznanja zakonske zveze med osebama istega spola, ki je bila sklenjena v drugi državi članici, niti tega, da se v ta namen ta listina o sklenitvi zakonske zveze vpiše v matični register, združljiva s pravom Unije.

Sodišče je opozorilo, da so pravila o zakonski zvezi sicer v pristojnosti držav članic, vendar morajo te pri izvrševanju te pristojnosti spoštovati pravo Unije. Zadevna zakonca pa kot državljana Evropske unije uživata svobodo gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ter pravico do normalnega družinskega življenja pri uresničevanju te svobode in ob vrnitvi v svojo državo članico izvora. Zlasti kadar si ustvarjata družinsko življenje v državi članici gostiteljici, med drugim s sklenitvijo zakonske zveze, morata biti gotova, da bosta družinsko življenje lahko nadaljevala ob vrnitvi v svojo državo izvora.

Zavrnitev priznanja zakonske zveze dveh državljanov Evropske unije istega spola, ki je bila zakonito sklenjena v drugi državi članici, kjer sta ta državljana uresničevala svojo svobodo gibanja in prebivanja, lahko povzroči resne upravne, poklicne in zasebne nevšečnosti, saj morata zakonca v državi članici, iz katere izvirata, živeti kot samska.

Zato je Sodišče razsodilo, da je taka zavrnitev v nasprotju s pravom Unije. Z njo se ne krši le svobode gibanja in prebivanja, temveč tudi temeljno pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Po mnenju Sodišča se z obveznostjo priznavanja ne krši nacionalne identitete niti ne ogroža javnega reda države članice, iz katere zakonca izvirata. Ta obveznost namreč ne pomeni, da mora ta država v svojem nacionalnem pravu uzakoniti zakonsko zvezo med osebama istega spola.

Poleg tega imajo države članice polje proste presoje, da izberejo načine priznavanja take zakonske zveze, pri čemer je vpis tuje listine o sklenitvi zakonske zveze le eden od možnih načinov. Vendar je Sodišče poudarilo, da ti načini takega priznanja ne smejo onemogočati ali prekomerno oteževati niti ne smejo diskriminirati istospolnih parov zaradi njihove spolne usmerjenosti, do česar pride, kadar v nacionalnem pravu za te pare ni določen način priznanja, ki je enakovreden načinu, uporabljenem za pare različnega spola.

Zato ker je vpis edino sredstvo, določeno v poljskem pravu, ki omogoča, da upravni organi dejansko priznajo zakonsko zvezo, sklenjeno v drugi državi članici, ga je Poljska dolžna uporabiti brez razlikovanja za zakonske zveze med istospolnimi osebami in za zakonske zveze med osebami različnega spola.

[Povzetek sodbe](#) – v francoščini.

D. PROMET

1. Zračni promet

a. Plačilo odškodnine letalskim potnikom v primeru velike zamude leta zaradi izrednih razmer ali posledic takih razmer

Sodba Sodišča v zadevi C-399/24 | AirHelp Germany (Letalo, v katero je udarila strela)

(Predhodno odločanje – Zračni promet – Uredba (ES) št. 261/2004 – Plačilo odškodnine letalskim potnikom v primeru velike zamude leta – Pogoji – Tretji odstavek 5. člena – Pojem »izredne razmere« – Pojem »ustrezni ukrepi« za preprečitev izrednih razmer ali posledic takih razmer – Zrakoplov, v katerega je med prejšnjim letom udarila strela in je bil zaradi tega obvezno pregledan)

Sodba (tretji senat) z dne 16. 10. 2025

Udar strele pomeni izredne razmere, zaradi katerih je lahko letalski prevoznik oproščen obveznosti plačila odškodnine za odpoved leta ali veliko zamudo, kadar so posledica udara obvezni varnostni pregledi, zaradi katerih je letalo prepozno sproščeno v obratovanje.

V letalo družbe Austrian Airlines je tik pred pristankom v Iaşiju (Romunija) udarila strela. Zaradi obveznih varnostnih pregledov, ki so sledili temu, s tem letalom ni bilo mogoče opraviti naslednjega leta na Dunaj (Avstrija), kot je bilo načrtovano.

Potnik, ki bi moral biti na tem letu, je na Dunaj prispel z nadomestnim letom z več kot sedemurno zamudo. Morebitno terjatev zaradi te zamude je odstopil družbi AirHelp, ki je pred avstrijskimi sodišči od družbe Austrian Airlines zahtevala plačilo odškodnine v višini 400 EUR.

Družba Austrian Airlines je menila, da udar strele, ki so mu sledili obvezni varnostni pregledi, pomeni izredne razmere. Poleg tega naj bi sprejela vse ustrezne ukrepe za odpravo zamude. Zato naj ji v skladu z Uredbo o pravicah letalskih potnikov ne bi bilo treba plačati odškodnine.

Avstrijsko sodišče je v zvezi s tem Sodišču Evropske unije postavilo vprašanje.

Sodišče je odgovorilo, da udar strele v letalo, s katerim naj bi bil opravljen let, pomeni izredne razmere, kadar ta udar povzroči obvezne varnostne preglede, zaradi katerih je bilo letalo prepozno sproščeno v obratovanje.

Sodišče je med drugim ugotovilo, da je zakonodajalec Unije v pojem »izredne razmere« vključil vremenske pogoje, ki niso združljivi z izvedbo zadevnega leta, med katere spada tudi nevarnost udara strele. Udar strele, po katerem je obvezen varnostni pregled letala, ni neločljivo povezan s sistemom delovanja tega letala. Torej ni neločljivo povezan z običajnim opravljanjem dejavnosti zadevnega letalskega prevoznika in ta nanj dejansko ne more vplivati. Ta ugotovitev omogoča uresničitev cilja varnosti letalskih potnikov, saj letalskih prevoznikov ne spodbuja k temu, da bi opustili sprejemanje potrebnih ukrepov ter dajali prednost ohranitvi in točnosti njihovih letov pred takim ciljem varnosti.

Letalski prevoznik mora za oprostitev obveznosti plačila odškodnine letalskim potnikom še dokazati, da je sprejel vse ustrezne ukrepe za preprečitev izrednih razmer in posledic takih razmer, kot je velika zamuda.

To mora v obravnavani zadevi presoditi avstrijsko sodišče.

[Sporočilo za javnost.](#)

b. Odgovornost letalskih prevoznikov v primeru izgube prtljage – Izguba hišne živali potnika

Sodba Sodišča v zadevi C-218/24 | Iberia Líneas Aéreas de España (Pojem »prtljage«)

(Predhodno odločanje – Zračni promet – Montrealska konvencija – drugi odstavek 17. člena – Pojem »prtljaga« – Drugi odstavek 22. člena – Odgovornost letalskih prevoznikov v primeru izgube prtljage – Izguba hišne živali potnika – Nadomestilo za nepremoženjsko škodo)

Sodba (sedmi senat) z dne 16. 10. 2025

Potnica je skupaj s svojo materjo in hišnim ljubljencem (psom) 22. oktobra 2019 potovala z letalom iz Buenos Airesa (Argentina) v Barcelono (Španija). Let je izvajalo letalsko podjetje Iberia. Zaradi velikosti in teže je moral pes potovati v tovornem prostoru, v posebnem zabojčku. Ob prijavi na let potnica v zvezi s prtljago ni podala posebne izjave o interesu za dostavo v namembni kraj. Pes je med prevozom do letala pobegnil in ga ni bilo mogoče najti.

Potnica je zahtevala odškodnino v višini 5.000 evrov zaradi nematerialne škode, ki jo je utrpela zaradi izgube svojega psa. Iberia je priznala svojo odgovornost in pravico do odškodnine, vendar le v okviru omejitve, določene za oddano prtljago.

Špansko sodišče, ki je obravnavalo zahtevek za odškodnino, je Sodišču Evropske unije predložilo vprašanje, ali pojem »prtljaga« v smislu Montrealske konvencije izključuje hišne ljubljence, ki potujejo skupaj s potniki.

Sodišče je odločilo, da hišni ljubljenci niso izključeni iz pojma »prtljaga«.

Čeprav običajen pomen besede »prtljaga« pomeni predmete, to samo po sebi ne pomeni, da hišni ljubljenci ne spadajo v ta pojem.

V skladu z Montrealsko konvencijo letala poleg prevoza tovora opravljajo mednarodni prevoz oseb in prtljage. Pojem »osebe« ustreza pojmu »potniki«, kar pomeni, da hišnega ljubljence ni mogoče obravnavati kot »potnika«. Zato hišni ljubljencek v kontekstu letalskega prevoza spada v pojem »prtljaga«, odškodninska odgovornost za njegovo izgubo pa se presoja po pravilih o odgovornosti za prtljago.

Sodišče ugotavlja, da v primeru, ko potnik ne poda posebne izjave o interesu za dostavo v namembni kraj, omejitev odgovornosti letalskega prevoznika za izgubo prtljage zajema tako nematerialno kot materialno škodo. Če potnik meni, da je ta omejitev prenizka, mu posebna izjava o interesu za dostavo v namembni kraj omogoča povečanje te omejitve, pod pogojem, da letalski prevoznik to odobri in da se po potrebi plača dodatno nadomestilo.

Dejstvo, da je varstvo živali cilj splošnega interesa, ki ga priznava Evropska unija, ne preprečuje, da bi bile živali prevažane kot »prtljaga« in kot take obravnavane za namene odgovornosti zaradi njihove izgube, pod pogojem, da se pri prevozu v celoti spoštujejo zahteve glede dobrobiti živali.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

E. PROSTO GIBANJE OSEB

1. Pravica do ustanavljanja

a. Reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij – Reševanje s sredstvi upnikov – Odpis kapitalskih instrumentov

Sodba Sodišča v zadevi C-687/23 | Banco Santander (Reševanje banke Banco Popular III)

(Predhodno odločanje – Direktiva 2014/59/EU – Reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij – Splošna načela – Točki a in b prvega odstavka 34. člena – Reševanje s sredstvi upnikov – Odpis kapitalskih instrumentov – Učinki – Prvi in tretji odstavek 53. člena – Točki b in c prvega pododstavka drugega odstavka 60. člena – Varstvo pravic delničarjev in upnikov – Pridobitev kapitalskih instrumentov – Pomanjkljive in napačne informacije, navedene v prospektu, ki se objavi, med drugim, ob ponudbi vrednostnih papirjev javnosti – Tožba za ugotovitev ničnosti pogodbe o pridobitvi kapitalskih instrumentov – Tožba za ugotovitev odgovornosti – Tožbi, vloženi pred sprejetjem ukrepov za reševanje)

Sodba (prvi senat) z dne 11. 9. 2025

Enotni odbor za reševanje (SRB) je 7. junija 2017 sprejel shemo za reševanje španske bančne skupine Banco Popular. Shemo je potrdila Evropska komisija. Delniški kapital te banke je bil zmanjšan na nič, obstoječe delnice so bile odpisane, instrumenti Tier 2 pa so bili pretvorjeni v delnice, ki so bile nato prenesene na skupino Banco Santander, ki je leta 2018 postala univerzalna pravna naslednica skupine Banco Popular.

Veliko število imetnikov različnih kapitalskih instrumentov skupine Banco Popular je vložilo tožbe za ugotovitev ničnosti pogodb o nakupu teh instrumentov ter zahteve za vračilo plačanega zneska in/ali odškodninske tožbe zaradi informacij, ki jih je posredovala banka. V okviru teh sporov so španska sodišča Sodišču Evropske unije predložila vprašanja za predhodno odločanje.

V sodbah z dne 5. maja 2022 in 5. septembra 2024 je Sodišče odločilo, da direktiva o reševanju bank preprečuje delničarjem kreditne institucije, ki je predmet reševanja, da po sprejetju ukrepov reševanja vložijo ničnostne in odškodninske tožbe.

Vrhovno sodišče Španije je izrazilo pomisleke glede položaja, v katerem so bile zamenljive obveznice pretvorjene v delnice skupine Banco Popular že pred sprejetjem ukrepov reševanja te banke in kjer sta, za razliko od primerov, ki so privedli do prej omenjenih sodb, tožba za ugotovitev ničnosti pogodbe o vpisu zamenljivih obveznic in tožba za povračilo škode vloženi pred reševanjem skupine Banco Popular.

Sodišče je poudarilo, da v skladu z direktivo o reševanju bank v primeru popolnega odpisa delniškega kapitala kreditne institucije, ki je predmet reševanja, njeni delničarji lahko uveljavljajo zoper to institucijo ali njeno naslednico le tiste obveznosti ali terjatve, ki izvirajo iz odpisanih kapitalskih instrumentov in so že »nastale« v času reševanja.

Kadar postopek reševanja vključuje uporabo »instrumenta notranjega reševanja« (*bail-in*) v smislu te direktive, odpis in pretvorba kapitalskih instrumentov za namen tega instrumenta neposredno prispevata k doseganju ciljev postopka reševanja. Zato tožbe za ugotovitev ničnosti in za povračilo škode, vložene po takem postopku, pomenijo tveganje, da bi se znesek kapitalskih instrumentov, za katere je bil uporabljen instrument notranjega reševanja, retroaktivno zmanjšal, saj si tožeče stranke prizadevajo za nadomestilo ali vračilo sredstev, plačanih za nakup teh instrumentov pred reševanjem.

Sodišče je menilo, da so okoliščine, v katerih so tožbe za ugotovitev ničnosti in za povračilo škode vložene pred reševanjem, bistveno drugačne od položajev, v katerih so takšne tožbe vložene po reševanju.

Za razliko od poznejših tožb tiste, ki so vložene pred reševanjem, ne morejo omajati predhodne ocene sredstev in obveznosti institucije ali odločitve o reševanju, ki temelji na tej oceni, in zato verjetno ne bodo ovirale izvedbe postopka reševanja ali povzročile njegove neučinkovitosti. Zato se tožbe, vložene pred reševanjem, ne morejo šteti za retroaktivne, saj je treba finančna tveganja, ki izhajajo iz odprtih sporov, upoštevati v računovodskih izkazih bank, ki kotirajo na borzi.

Glede dejstva, da ocena morda ne zajema vseh vloženi tožb, je Sodišče ugotovilo, da je takšna stopnja negotovosti značilna za vsako dejavnost »popisovanja« in se zato lahko šteje za del splošnega tveganja, ki ga je treba sprejeti v primerih reševanja v skladu z direktivo o reševanju bank, zlasti s strani subjekta, ki pridobi kreditno institucijo, ki je predmet reševanja. V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da direktiva predvideva »pošteno, preudarno in realistično oceno« sredstev in obveznosti takšne kreditne institucije, ne da bi zahtevala popolno in podrobno vrednotenje vseh sredstev in obveznosti. Zlasti kadar zaradi nujnosti primera ni mogoče pripraviti popolnega seznama bilančnih in zunaj bilančnih obveznosti, lahko organ za reševanje v skladu z direktivo uporabi zgolj začasno oceno sredstev in obveznosti.

Sodišče je poleg tega menilo, da se pravice, ki izhajajo iz tožb za ugotovitev ničnosti in za povračilo škode, vloženi pred reševanjem, lahko štejejo za »nastale«, ne da bi bilo nujno o njih že pravnomočno odločeno pred reševanjem. V nasprotnem primeru bi bila izvršljivost teh pravic odvisna od okoliščin, ki so v bistvu zunaj nadzora tožnika, čeprav je slednji pokazal potrebno skrbnost, da bi terjatev uveljavil pred reševanjem.

Poleg tega bi zanikanje, da so te pravice »nastale«, pomenilo, da bi odločitev o reševanju razveljavila namen odprtih sodnih postopkov, ki bi jih bilo treba ustaviti. To bi pomenilo resen poseg v pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot jo določa Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.

Sodišče je ugotovilo, da razlaga, po kateri lahko delničarji in upniki nadaljujejo postopke za ugotovitev ničnosti in/ali za povračilo škode, ki so bili že v teku ob začetku reševanja, ni takšna, da bi ogrozila finančno stabilnost Unije. Prav tako nesorazmerno ne posega v pravice morebitnih kupcev kreditne institucije, ki je predmet reševanja, ali pravne naslednice po reševanju, saj so te osebe verjetno seznanjene z obveznostmi te institucije, ki izhajajo iz teh pravic, že pred oddajo ponudbe za njen nakup.

[Povzetek sodbe.](#)

2. Prosto gibanje delavcev

a. Nacionalna ureditev, ki določa nadomestilo v obliki časa za počitek, ob izključitvi finančnega nadomestila

Sodba Sodišča v zadevi C-272/24 | Tribunalul Galati

(Predhodno odločanje – 2. člen PEU – Drugi pododstavek prvega odstavka 19. člena PEU – Načelo neodvisnosti sodnikov – Direktiva 2003/88/ES – Tedenski delovni čas – Nadure, ki jih opravijo sodniki – Nacionalna ureditev, ki določa nadomestilo v obliki časa za počitek, ob izključitvi finančnega nadomestila – Ustrezno plačilo)

Sodba (prvi senat) z dne 13. 11. 2025

Okrožno sodišče v Galațiju (Romunija) se sooča s pomanjkanjem kadra zaradi številnih nezasedenih sodniških mest. Sodnik, ki na tem sodišču dela od leta 2017, je menil, da je od leta 2019 opravljal ne le naloge, povezane z lastnim delovnim mestom, temveč deloma tudi naloge, povezane z nezasedenimi delovnimi mesti. Ker je bil prepričan, da je delal nadure, je zahteval, da mu te nadure ustrezno plačajo. Natančneje, vložil je tožbo, s katero je zahteval delež neto plač in dodatkov, vezanih na nezasedena delovna mesta, deljen s številom sodnikov v aktivni službi, za obdobje od leta 2019 do 2021 in za naslednja leta, vse dokler ta delovna mesta ne bodo zapolnjena.

Z odločbo z dne 11. januarja 2023 je bukareško okrožno sodišče njegovo tožbo zavrnilo. Po veljavni romunski zakonodaji je mogoče nadure nadomestiti le s sorazmernim obdobjem počitka. Sodnik se je zoper to odločbo pritožil na pritožbeno sodišče v Bukarešti. Med drugim je zatrjeval, da je glede na njegovo dejansko obremenitev možnost nadomestitve opravljenih nadur s počitkom zgolj teoretična.

Ker je ustavno sodišče Romunije presodilo, da je finančna stabilnost sodnikov eden izmed jamstev njihove neodvisnosti, je pritožbeno sodišče zaprosilo Sodišče Evropske unije za predhodno odločanje o tem, ali pravo Evropske unije izključuje uporabo nacionalne določbe, ki nadomestitev nadur, opravljenih zaradi pomanjkanja kadra na sodišču, kjer sodnik opravlja funkcijo, omejuje zgolj na dodelitev počitka.

Sodišče je menilo, da je zahteva po neodvisnosti sodišč neločljivo povezana s sodno funkcijo in predstavlja del bistva temeljne pravice do učinkovitega sodnega varstva in poštenega sojenja. Tako kot zaščita pred razrešitvijo s funkcije tudi prejemanje plačila, sorazmernega s pomembnostjo sodniške funkcije, predstavlja bistveno jamstvo te neodvisnosti. Raven tega plačila mora biti takšna, da sodnike varuje pred tveganjem korupcije.

Vendar načelo sodne neodvisnosti ne izključuje zakonodaje, kakršna velja v Romuniji, ki izključuje finančno nadomestilo za delo, ki ga sodnik opravi pri izvajanju dodatnih nalog. Dodelitev nadomestnega počitka za takšno dodatno delo je zato zadosten ukrep in je skladna s pravom Evropske unije.

Sodišče pa takšno obliko nadomestila veže na dva pogoja. Prvič, prizadeta oseba mora imeti dejansko možnost izkoristiti dodeljeni nadomestni dopust. Drugič, takšna zakonodaja ne sme imeti učinka, da bi porušila sorazmerje med sodnikovo plačo in pomembnostjo njegovih nalog. Nacionalna pravila o plačilu sodnikov ne smejo ustvariti razumno utemeljenih dvomov pri posameznikih, prvič, glede odpornosti sodnikov na zunanje vplive in njihove nepristranskosti v zvezi z zadevami, o katerih odločajo, ali drugič, glede neodvisnosti sodišč od zakonodajne in izvršilne veje oblasti.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

F. SOCIALNA POLITIKA

1. Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu

a. Prepoved diskriminacije na podlagi invalidnosti – Posredna diskriminacija – Različno obravnavanje delavca, ki sam ni invalid, vendar skrbi za svojega otroka z invalidnostjo

Sodba Sodišča v zadevi C-38/24 | Bervidi

(Predhodno odločanje – Socialna politika – Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov – 2., 5. in 7. člen – 21., 24. in 26. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Direktiva 2000/78/ES – Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu – 1. člen – 1. in b. odstavek 2. člena – Prepoved diskriminacije na podlagi invalidnosti – Posredna diskriminacija – Različno obravnavanje delavca, ki sam ni invalid, vendar skrbi za svojega otroka z invalidnostjo – 5. člen – Obveznost delodajalca, da sprejme razumne prilagoditve)

Sodba (prvi senat) z dne 11. 9. 2025

Zaposlitev in delovni pogoji morajo biti prilagojeni tako, da staršem omogočajo skrb za svojega otroka, ne da bi bili zaradi tega izpostavljeni tveganju posredne diskriminacije.

Operaterka železniške postaje je večkrat prosila svojega delodajalca, naj jo razporedi na delovno mesto z določenim delovnim časom. Svojo prošnjo je utemeljila z nujno potrebo po skrbi za sina, ki ima obsežne in kompleksne potrebe zaradi invalidnosti. Delodajalec ji je začasno omogočil nekatere prilagoditve, vendar se ni strinjal, da bi te prilagoditve postale trajne. Operaterka je to odločitev izpodbijala pred italijanskimi sodišči, na koncu pred italijanskim vrhovnim sodiščem.

To sodišče je Sodišču Evropske unije predložilo vprašanja za predhodno odločanje, saj je imelo dvome glede razlage prava Evropske unije v zvezi z varstvom pred posredno diskriminacijo delavca, ki skrbi za svojega mladoletnega otroka s hudo invalidnostjo, sam pa ni invalid.

Sodišče je odgovorilo s potrditvijo, da prepoved posredne diskriminacije na podlagi invalidnosti iz Okvirne direktive o enakem obravnavanju pri zaposlovanju in delu velja tudi za zaposlenega, ki je žrtev takšne diskriminacije zaradi pomoči, ki jo nudi svojemu otroku z invalidnostjo.

Kot izhaja iz sodbe v zadevi [Coleman](#), v kateri je Sodišče že ugotovilo, da navedena direktiva prepoveduje neposredno diskriminacijo »v zvezi z« invalidnostjo, je njen namen preprečevanje vseh oblik diskriminacije zaradi invalidnosti. Poleg tega je treba določbe te direktive razlagati v luči načela prepovedi diskriminacije, spoštovanja otrokovih pravic in pravice do vključevanja oseb z invalidnostjo, kot jih določa Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, skupaj z določbami Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov. Iz teh pravnih virov izhaja, da splošno načelo prepovedi diskriminacije vključuje tudi posredno diskriminacijo v zvezi z invalidnostjo, zlasti kadar gre za zaščito pravic otrok z invalidnostjo. To pomeni, da mora biti obema staršema zagotovljeno enako obravnavanje pri zaposlitvi in delu in da zaradi otrokovega zdravstvenega stanja ne smeta biti deležna neugodnejšega ravnanja na delovnem mestu.

Po mnenju Sodišča mora delodajalec, da bi zagotovil enako obravnavanje zaposlenih, zagotoviti razumne prilagoditve, ki zaposlenim omogočajo, da nudijo potrebno pomoč svojim otrokom z invalidnostjo, če je to mogoče brez naložitve nesorazmernega bremena delodajalcu. Nacionalno sodišče bo moralo zato preveriti, ali v obravnavanem primeru zaprosene prilagoditve za delavko niso pomenile takšnega bremena.

[Povzetek sodbe.](#)

2. Ustrezne minimalne plače v Evropski uniji

a. Neposredno poseganje prava Unije v določanje plač v Uniji in v pravico združevanja

Sodba Sodišča v zadevi C-189/23 | Danska/Parlament in Svet (Ustrezne minimalne plače)

(Ničnostna tožba – Direktiva (EU) 2022/2041 – Ustrezne minimalne plače v Evropski uniji – Alineja b prvega odstavka 153. člena PDEU – Alineja b drugega odstavka 153. člena PDEU – Spoštovanje pristojnosti, ki jih Uniji podeljujeta Pogodbi – Peti odstavek 153. člena PDEU – Izključitev pristojnosti – »Plače« in »pravica združevanja« – Neposredno poseganje prava Unije v določanje plač v Uniji in v pravico združevanja – Razglasitev delne ničnosti – 5. člen, delno prvi odstavek, drugi in tretji odstavek – v zaključnem delu)

Sodba (veliki senat) z dne 11. 11. 2025

Danska je pri Sodišču Evropske unije vložila tožbo, s katero je predlagala razglasitev ničnosti Direktive o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji v celoti. Med drugim je menila, da ta direktiva krši razdelitev pristojnosti med Evropsko unijo in državami članicami, ker naj bi neposredno posegala v določanje plač v Evropski uniji in v pravico združevanja, ki naj bi bila v skladu s Pogodbama v nacionalni pristojnosti. Sodišče je Danski pritrnilo le delno. Tako poseganje je ugotovilo za dve določbi Direktive, ki sta namenjeni državam članicam, v katerih obstajajo zakonsko določene minimalne plače, in ki se nanašata na določanje in usklajevanje teh plač. Sodišče je glede preostalega zavrnilo tožbo Danske in tako potrdilo veljavnost velikega dela zadevne direktive.

Zakonodajalec Evropske unije, in sicer Evropski parlament in Svet, je 19. oktobra 2022 sprejel Direktivo o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji. Ta direktiva za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev v Evropski uniji določa okvir, ki se med drugim nanaša na zagotovitev ustreznosti zakonsko določenih minimalnih plač v državah članicah, v katerih te obstajajo, in spodbujanje kolektivnih pogajanj za določitev plač.

Danska je pri Sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti te direktive v celoti.

Danska trdi, da Direktiva ne upošteva razdelitve pristojnosti med Evropsko unijo in državami članicami, ker neposredno posega v določanje plač v Evropski uniji in v pravico združevanja, ki v skladu s Pogodbama nista v pristojnosti Unije.

Sodišče je ugotovilo, da izključitev pristojnosti Evropske unije, ki jo določata pogodbi na obeh zadevnih področjih, ne zajema vseh vprašanj, ki so kakorkoli povezana s plačo ali pravico združevanja. Prav tako ne zajema vseh ukrepov, ki bi v praksi vplivali na višino plač ali imeli posledice zanjo. V nasprotnem primeru bi bila nekaterim pristojnostim, dodeljenim Evropski uniji za podporo in dopolnitev ukrepov držav članic na področju delovnih pogojev, odvzeta vsebina. Izključitev pristojnosti tako velja le za neposredno poseganje prava Unije v določanje plač in v pravico združevanja.

Sodišče je po preučitvi namena in vsebine Direktive tako poseganje ugotovilo le v dveh konkretnih primerih. Prvič, Direktiva državam članicam, v katerih obstajajo zakonsko določene minimalne plače, nalaga merila, ki jih je treba upoštevati v postopkih za določanje in usklajevanje teh plač. S tem Direktiva usklajuje del sestavnih delov zakonsko določenih minimalnih plač in posledično neposredno posega v določanje plač. Drugič, enako velja za

pravilo, ki preprečuje znižanje zakonsko določenih minimalnih plač, kadar nacionalna zakonodaja določa samodejni mehanizem indeksacije teh plač.

Posledično je Sodišče razglasilo ničnost določb Direktive, ki vključujejo to neposredno poseganje prava Unije v določanje plač in ki zato ne spadajo v zakonodajno pristojnost Evropske unije. V preostalem je tožbo Danske zavrnilo. Natančneje, Sodišče je ugotovilo, da Direktiva ne posega neposredno v pravico združevanja. Do te ugotovitve je Sodišče prišlo zlasti v zvezi z določbo Direktive o »spodbujanju kolektivnih pogajanj o določanju plač«, med drugim zato, ker ta določba državam članicam ne nalaga, da morajo večjemu številu delavcev predpisati vključitev v sindikat. Sodišče je prav tako zavrnilo tožbeni razlog Danske, ki se nanaša na to, da naj bi bila Direktiva sprejeta na napačni pravni podlagi.

[Povzetek sodbe.](#)

G. VARSTVO POTROŠNIKOV

1. Paketna potovanja in povezani potovalni aranžmaji

a. Pravica do ustreznega nadomestila za škodo

Sodba Sodišča v zadevi C-469/24 | Tuleka

(Predhodno odločanje – Direktiva (EU) 2015/2302 – Paketna potovanja in povezani potovalni aranžmaji – Izvedba turističnega paketa – Neskladnost opravljenih storitev – Prvi odstavek 14. člena – Pravica do ustreznega znižanja cene – Drugi odstavek 14. člena – Pravica do ustreznega nadomestila za škodo – Alineja b tretjega odstavka 14. člena – Okoliščine, ki izključujejo pravico potnika do nadomestila za škodo – Neskladnost storitev, ki jo je mogoče pripisati tretji stranki, ki ni povezana z zagotavljanjem potovalnih storitev, vključenih v pogodbo o paketnem potovanju, in ki je nepredvidljiva ali neizogibna – Dokaz krivde – 4. člen – Raven harmonizacije – Polno povračilo stroškov kljub delno opravljenim storitvam – 1. člen – Visoka raven varstva potrošnikov – 25. člen – Kazni – 12. točka 3. člena – Pojem »neizogibne in izredne okoliščine« – Akt organa javne oblasti)

Sodba (deseti senat) z dne 23. 10. 2025

Dva poljska popotnika sta odpotovala na »all inclusive« bivanje v petzvezdični hotel v Albaniji.

Dan po prihodu ju je prebudil hrup del za rušenje dveh hotelskih bazenov, ki so jih odredile albanske oblasti. Ta dela so trajala štiri dni, od 7.30 do 19.30, v tem času so bili popolnoma porušeni bazeni, obmorska promenada in tlakovan obalni pas z dostopom do morja. Dopustnika sta morala tudi čakati v dolgih vrstah za obroke in priti ob začetku strežbe, ker je bilo na voljo omejeno število obrokov. Postrežba popoldanskih prigrizkov je bila prav tako ukinjena. Nazadnje so se v zadnjih treh dneh njunega bivanja začela nova dela za dodajanje petega nadstropja hotela.

Popotnika sta sprožila sodni postopek za povračilo celotne cene potovanja in odškodnino. Poljsko sodišče, ki je želelo pojasnitev pravic, ki jim jih daje Direktiva o paketnih potovanjih, je zaprosilo Sodišče Evropske unije za predhodno odločanje.

Sodišče je ugotovilo, da je popotnik upravičen do celotnega povračila plačane cene ne le v primerih, ko potovalne storitve niso bile izvedene ali so bile izvedene nepravilno, temveč tudi tedaj, ko so sicer nekatere storitve bile zagotovljene, a je njihova nepravilna izvedba tako resna, da paket ne izpolnjuje več svojega namena in potovanje objektivno ni več v interesu popotnika.

Sodišče je dodalo, da je na nacionalnem sodišču, da ob upoštevanju vseh okoliščin presodi, ali je temu tako.

Sodišče je tudi ugotovilo, da je namen Direktive zgolj ponovna vzpostavitev pogodbenega ravnotežja med popotniki in organizatorji potovanj. Nasprotno pa Direktiva ne omogoča kaznovanja organizatorjev, zlasti ne z naložitvijo kazenskih odškodnin.

Sodišče nadalje poudarja, da popotniki niso upravičeni do odškodnine, če organizator dokaže, da je bila neizvedba ali nepravilna izvedba potovalnih storitev nepredvidljiva ali neizogibna in da je do tega prišlo zaradi tretje osebe. Po Direktivi ta možnost razbremenitve odgovornosti organizatorja ni odvisna od kakršnekoli krivde tretje osebe. Zato Direktiva preprečuje uporabo poljske zakonodaje, ki zahteva, da organizator potovanja dokaže takšno krivdo.

Glede vprašanja, ali je mogoče rušitvena dela šteti za »neizogibne in izredne okoliščine«, ki bi organizatorja oprostile dolžnosti plačila odškodnine, je Sodišče ugotovilo, da so ta dela posledica ukrepa, ki ga je sprejel javni organ. Takšni ukrepi so običajno sprejeti na transparenten način in so predhodno v določenem obsegu javno naznanjeni. Zato mora nacionalno sodišče preveriti, ali sta bila organizator potovanja oziroma upravnik turistične infrastrukture obveščena o postopku, ki je vodil do odločitve o rušitvi, ali sta v njem celo sodelovala, oziroma ali sta bila o vsebini te odločitve obveščena pred njeno izvedbo. Kadar je takšno sodelovanje ali obvestilo podano, se rušenje zadevne infrastrukture ne more šteti za nepredvidljivo. Posledično organizator ne more biti oproščen svoje obveznosti plačila odškodnine popotnikoma.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

H. TEMELJNE PRAVICE

1. Listina o temeljnih pravicah

a. Načelo *ne bis in idem*

Sodba Sodišča v zadevi C-802/23 | MSIG

(Predhodno odločanje – Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma – 54. člen – 50. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Načelo *ne bis in idem* – Pojem »ista dejanja« – Obsodba člana terorističnega združenja v državi članici zaradi sodelovanja v tem združenju z namenom priprave terorističnega dejanja – Pregon v drugi državi članici zaradi istih terorističnih dejanj)

Sodba (prvi senat) z dne 11. 9. 2025

Vodja teroristične organizacije Euskadi Ta Askatasuna (ETA) je bila 4. septembra 2019 izročena španskim organom na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki ga je izdal španski osrednji kazenski sodni organ v postopku glede terorističnega napada na policijsko postajo v Oviedu (Španija), ki se je zgodil 21. julija 1997. Obdolžena je bila kaznivih dejanj terorizma, storjenih iz Francije, in sicer poškodovanja tuje stvari, poskusa umora in povzročitve telesnih poškodb. Grozilo ji je do 30 let zapora.

V Franciji je že prestala kazen zapora v trajanju 20 let. Po španskem pravu kazni, izrečene s strani francoskih in španskih sodišč, ni mogoče združiti, zato bi morala obdolženka prestati najmanj 50 let zapora, brez možnosti določitve najvišje meje.

Špansko osrednje kazensko sodišče je ugotovilo, da se postopki, ki potekajo v Španiji, nanašajo na ista dejanja kot tista, o katerih so odločala francoska sodišča. V sodbi iz leta 2021 je zato menilo, da gre za položaj *bis in idem* (dvakratno sojenje o isti stvari). Vendar je Vrhovno sodišče Španije to sodbo 21. marca 2023 razveljavilo in zadevo vrnilo osrednjemu sodišču v ponovno odločanje. Zaradi teh nasprotujočih si razlag se je osrednje sodišče odločilo, da zadevo predloži Sodišču Evropske unije.

Sodišče je ugotovilo, da se pojem »ista dejanja« nanaša izključno na naravo dejanj, zato različna pravna opredelitev istih dejanj v dveh različnih državah članicah ali celo zasledovanje različnih pravnih interesov v teh državah ne preprečuje uporabe načela *ne bis in idem*.

Naloga španskega osrednjega kazenskega sodišča je ugotoviti, ali so dejanja, ki so predmet obravnavanega kazenskega postopka, enaka tistim, o katerih so francoska sodišča že pravnomočno odločila. Sodišče je poudarilo, da pojem »ista dejanja« zajema dejanja, za katera je oseba obtožena v kazenskem postopku v eni državi članici zaradi terorističnih dejanj, kadar je bila ta oseba v drugi državi članici že obsojena za ista dejanja v okviru sodelovanja v terorističnem združenju z namenom priprave terorističnega napada.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

b. Pogoji za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene prostovoljnega dela

Sodba Sodišča v zadevi C-525/23 | Oti

(Predhodno odločanje – Politika priseljavanja – Direktiva (EU) 2016/801 – Pogoji za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene prostovoljnega dela – Zavrnitev podaljšanja dovoljenja za prebivanje – Alineja e prvega odstavka 7. člena – Zadostna sredstva – Dodatni pogoji, ki izhajajo iz sodne prakse nacionalnega vrhovnega sodišča – Dokazi – Načelo primarnosti prava Unije)

Sodba (peti senat) z dne 13. 11. 2025

Junija 2020 je OS, državljan tretje države, na Madžarskem zaprosil za podaljšanje dovoljenja za prebivanje. Opravljati je želel prostovoljno delo pri *Mahatma Gandhi Emberi Jogi Egyesület* (Združenje za človekove pravice Mahatme Gandhija). V zvezi s tem je navedel, da mu bo njegov stric, britanski državljan, v času prostovoljstva zagotavljal potrebna sredstva. Med upravnim postopkom je OS finančno pomoč svojega strica včasih opisal kot posojilo, včasih pa kot darilo. Madžarski organi so njegovo prošnjo zavrnilo z obrazložitvijo, da strica po nacionalni zakonodaji ni mogoče šteti za »družinskega člana«.

OS je zoper zavrnilno odločbo vložil tožbo. Višje sodišče v Budimpešti je njegovi tožbi ugodilo, pri čemer je menilo, da lahko sredstva za preživljanje, ki jih mora imeti prosilec za dovoljenje za prebivanje, izvirajo iz zakonito pridobljenega dohodka ali premoženja, ne glede na to, ali so njegov lastni dohodek ali dohodek, ki mu ga zagotavlja družinski član.

Vendar je Vrhovno sodišče Madžarske to odločitev razveljavilo. Po njegovem mnenju lahko sicer potrebna sredstva zagotovi tudi oseba, ki ni družinski član, vendar je treba ugotoviti, ali ta sredstva predstavljajo dohodek ali premoženje, določiti pravno podlago, na kateri so bila prejeta, in preveriti, ali ima prosilec do njih trajen in neomejen dostop, kot da bi šlo za njegova lastna sredstva.

Ker je imelo višje sodišče dvome o skladnosti preverjanj, ki jih je zahtevalo vrhovno sodišče, s pravom Evropske unije, je zadevo predložilo Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje.

V sodbi je Sodišče najprej ugotovilo, da ima državljan tretje države, ki je vložil prošnjo za sprejem na ozemlje države članice, pravico do dovoljenja za prebivanje, če izpolnjuje splošne in posebne pogoje direktive o vstopu in prebivanju državljanov tretjih držav v Evropski uniji za namen, med drugim, prostovoljnega dela. Države članice zato ne smejo uvajati dodatnih pogojev, ki jih direktiva ne določa.

Sodišče je nadalje presojalo, da je pojem »sredstva« treba razumeti kot avtonomen pojem prava Evropske unije, ki se razlaga enotno in široko. Ocenjevanje zadostnosti sredstev mora temeljiti na individualni obravnavi primera, ki je omejena na preverjanje, ali ima posameznik dejansko dostop do teh sredstev. Uvajanje drugih posebnih meril — zlasti glede narave, izvora ali načina, kako ima prosilec sredstva na voljo — bi pomenilo prepovedane dodatne pogoje.

Glede ugotovljenih nedoslednosti v izjavah o razpoložljivih sredstvih je Sodišče ugotovilo, da te same po sebi ne zadoščajo za zavrnitev dovoljenja za prebivanje, če iz individualne presoje izhaja, da ima prosilec dejansko na voljo zadostna sredstva.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

I. KADROVSKI PREDPISI

1. Statut uradnikov Evropske unije

a. Davčna olajšava za vzdrževanega otroka – Pogoji za dodelitev

Sodba Sodišča v zadevi C-137/24 | Hessler proti Komisiji

(Pritožba – Javna uprava – Statut uradnikov Evropske unije – Predhodni postopek – 90. člen – Pojem »akt, ki posega v pravni položaj« – Davek, določen v korist Evropske unije – Uredba (EGS, Euratom, ESPJ) št. 260/68 – 3. člen – Davčna olajšava za vzdrževanega otroka – Pogoji za dodelitev – Pojem »vzdrževani otrok« – Priloga VII k statutu – 2. člen – Dodatek za vzdrževanega otroka)

Sodba (prvi senat) z dne 25. 11. 2025

Uradniki Evropske unije prejemaajo mesečni dodatek za vsakega vzdrževanega otroka. Dodatek se samodejno dodeli do otrokovega 18. leta starosti. Na podlagi vloge, ki ji je priložena ustrezna dokumentacija, se lahko dodeli do otrokovega 26. leta starosti, če se otrok šola ali poklicno usposablja.

Poleg tega so uradniki za vsakega vzdrževanega otroka upravičeni do davčne olajšave. V ta namen se od osnovnega obdavčljivega zneska odšteje dvakratni znesek dodatka za vzdrževanega otroka.

Uradnik Evropske komisije je Komisijo zaprosil za podaljšanje te davčne olajšave za svoje otroke, ki so nadaljevali študij po 26. letu starosti. Komisija je prošnjo zavrnila, saj je menila, da je pravica do davčne olajšave povezana s pravico do dodatka za vzdrževanega otroka, ki se konča najpozneje z dopolnjenim 26. letom starosti otroka.

Splošno sodišče Evropske unije, pred katerim je uradnik vložil tožbo, je zavrnitev potrdilo, uradnik pa je nato vložil pritožbo na Sodišče Evropske unije.

Vendar je Sodišče prav tako potrdilo, da je upravičenost do davčne olajšave za vzdrževanega otroka vezana na izpolnjevanje pogojev za upravičenost do dodatka za vzdrževanega otroka. Tako kot dodatek se tudi davčna olajšava konča najpozneje z dopolnjenim 26. letom starosti otroka.

[Sporočilo za javnost](#) – v angleščini.

J. PRIBLIŽEVANJE ZAKONODAJ

1. Regulacija digitalnih trgov in storitev

a. Regulacija digitalnih storitev

Sodba Splošnega sodišča v zadevi T-55/24 | Meta Platforms Ireland proti Komisiji in T-58/24 | TikTok Technology proti Komisiji

(Digitalne storitve – Uredba (EU) 2022/2065 – Sklep Komisije o določitvi zneska pristojbine za nadzor za leto 2023 – Tretji do peti odstavek 43. člena Uredbe 2022/2065 – Drugi odstavek 4. člena Delegirane uredbe (EU) 2023/1127 – Metoda za izračun povprečnega mesečnega števila aktivnih prejemnikov – Sprememba učinkov razglasitve ničnosti v času)

Sodba (prvi razširjeni senat) z dne 10. 9. 2025

Akt o digitalnih storitvah (DSA) poverja Evropski komisiji nadzorne naloge v zvezi s ponudniki določenih storitev, ki so razglašene za zelo velike spletne platforme ali zelo velike spletne iskalnike, saj presegajo določen minimalni prag uporabnikov v Evropski uniji. Za pokritje stroškov, potrebnih za izvajanje teh nalog, Komisija od teh ponudnikov pobira letno nadomestilo, ki se določi na podlagi povprečnega števila mesečnih uporabnikov posamezne storitve.

Komisija je 2. marca 2023 sprejela delegirano uredbo, s katero je dopolnila DSA in določila podrobne metodologije ter postopke, ki se uporabljajo za nadzorne pristojbine.

Komisija je 25. aprila 2023 razglasila, da so Facebook in Instagram na eni strani ter TikTok na drugi zelo velike spletne platforme. Novembra 2023 je z dvema izvedbenima odločbama določila višino nadzorne pristojbine, ki se je za leto 2023 uporabljalo za vsako od teh treh platform. Družbi *Meta Platforms Ireland Ltd* in *TikTok Technology Ltd* sta vsaka vložili tožbo pred Splošnim sodiščem Evropske unije zoper odločbo, ki je bila naslovljena nanju.

Splošno sodišče je izvedbene odločbe razveljavilo, vendar je njihove učinke začasno ohranilo.

Za določitev višine nadzorne pristojbine za leto 2023 je Komisija izračunala povprečno število mesečno aktivnih uporabnikov posamezne storitve na podlagi skupne metodologije, ki je temeljila na podatkih zunanjih ponudnikov in bila priložena vsaki izvedbeni odločbi. Ker pa ta metodologija predstavlja bistveni in nujni element pri določanju nadzorne pristojbine, bi jo morala Komisija sprejeti z delegiranim aktom in ne z izvedbeno odločbo, skladno s pravili, določenimi v DSA.

Ker Splošno sodišče ni ugotovilo napake, ki bi vplivala na obveznost zadevnih podjetij plačati nadzorno pristojbino za leto 2023, so bili učinki razveljavljenih odločb začasno ohranjeni. Ta ukrep je Komisiji omogočil, da določi novo metodologijo za izračun povprečnega števila mesečno aktivnih uporabnikov v skladu z DSA in sprejme nove izvedbene odločbe. Trajanje tega začasnega obdobja pa ne sme preseči 12 mesecev od dneva, ko obravnavani sodbi, postaneta pravnomočni.

[Povzetek sodbe T-55/24.](#)

[Povzetek sodbe T-58/24.](#)

V. Iz odločb Evropskega sodišča za človekove pravice

Vrhovno sodišče na [intranetni strani sodstva](#) mesečno objavlja prevode povzетkov odločb ESČP.

Izbor odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice
(povzetki)

September, oktober, november 2025

3. člen EKČP (prepoved mučenja) in 8. člen EKČP (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja)

❖ Oblasti niso zaščitile ženske pred nasiljem v družini

Scuderoni proti Italiji, sodba z dne 23. 9. 2025

Italijanske oblasti niso zaščitile ženske pred nasiljem v družini, sistematično so omalovaževale njene pritožbe in banalizirale njene izjave.

Zadeva Scuderoni proti Italiji (pritožba št. 6045/24) se je nanašala na nasilje v družini, ki ga je ženska doživljala devet mesecev po razhodu s partnerjem.

Evropsko sodišče za človekove pravice je soglasno presodilo, da je prišlo do kršitve 3. člena (prepoved mučenja) in 8. člena (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Sodišče je ocenilo, da oblasti niso izpolnile svoje dolžnosti, da bi takoj in proaktivno ocenile tveganje, da bo nekdanji partner zoper pritožnico znova izvajal nasilje. Zlasti je bila pritožničina zahteva za izdajo zaščitnega ukrepa zavrnjena brez opravljene ocene tveganja, sodišče pa je razpisalo narok šele devet mesecev po vložitvi njene pritožbe. Poleg tega sta pretekla dva meseca, preden je bila evidentirana pritožničina kazenska ovadba.

Sodišče je štelo, da glede na to, kako so oblasti obravnavale predložene dokaze – ki so kazali, da je pritožnica trpela zaradi nasilja s strani partnerja – niso ustrezno upoštevale posebnega vidika nasilja v družini v okviru kazenske preiskave. Tako niso izpolnile svoje obveznosti zagotoviti odziv, ki bi bil sorazmeren s težo pritožničinih navedb. Domača sodišča tudi niso resno poskušala celovito vpogledati v pritožničin položaj, čeprav je to v tovrstnih primerih bistveno.

Ta sodba je zadnja v nizu odločitev proti Italiji v zadnjih letih zaradi neizpolnjevanja obveznosti po Konvenciji glede zaščite pred nasiljem v družini.

❖ **Neučinkovitost preiskave spolnega napada, izvedenega s pomočjo kemične omamitve**

A. J. in L. E. proti Španiji, sodba z dne 23. 10. 2025

Neučinkovitost preiskave domnevnega spolnega napada, izvedenega s pomočjo kemične omamitve.

V sodbi senata v zadevi A. J. in L. E. proti Španiji (pritožbi št. 40312/23 in 40388/23) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo kršitev 3. člena (prepoved nečloveškega ali ponižujočega ravnanja) in kršitev 8. člena (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Zadeva se je nanašala na preiskavo pritožb pritožnic, da sta bili decembra 2016 omamljeni in spolno napadeni (z uporabo kemične omamitve), pa tudi na poznejšo izgubo ključnih dokazov, ki so se nahajali pri policiji, in manipulacijo z njimi.

Sodišče je ocenilo, da španski organi niso izvedli učinkovite preiskave, zlasti zaradi izgube morebitnih ključnih dokazov in manipulacije z njimi, nezadostnih zagotovil o neodvisnosti preiskave ter očitno neustreznega odziva na pomanjkljivosti preiskave, ki so presegale »posamezne napake« ali manjše opustitve pri preiskavi. Ukrepi, ki so jih sprejeli organi, niso mogli nadomestiti izgube dokazov, ki so bili bistveni za obtožbe o kemični omamitvi. Poleg tega so preiskave morebitnih nepravilnosti policije uvedli šele po znatnem časovnem zamiku ter jih zaupali istim sodnim in policijskim organom, ki so nadzorovali prvotno preiskavo.

5. člen EKČP (zakonito pridržanje oseb z duševno motnjo) - alineja e prvega odstavka

❖ **Nezagotovitev pravic psihiatričnemu pacientu med sodno obravnavo**

B. M. proti Španiji, sodba z dne 6. 11. 2025

Nezagotovitev pravic psihiatričnemu pacientu med obravnavo predstavlja kršitev Konvencije.

V sodbi senata v zadevi B. M. proti Španiji (pritožba št. 25893/23) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo kršitev alineje e prvega odstavka 5. člena (zakonito pridržanje oseb z duševno motnjo) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Maja 2021 je bil pritožnik na podlagi Zakona o pravnem postopku pridržan v psihiatrični bolnišnici. Njegovo pridržanje je odobrilo prvostopenjsko sodišče v Madridu. Pritožnik je na obravnavi sodeloval na daljavo iz bolnišnice, brez pravne pomoči.

Sodišče je ocenilo, da pri izvedbi postopka odobritve pritožnikovega prisilnega pridržanja niso bila zagotovljena učinkovita procesna jamstva pred samovoljnim pridržanjem. Zlasti je menilo, da bi bile pritožnikove pravice boljše zaščitene, če bi se sodišče prve stopnje aktivno pozanimalo, ali želi imeti pravno pomoč. To je bilo še posebej pomembno, saj je šlo za osebo v ranljivem položaju, ki je večkrat izrazila željo po pogovoru z odvetnikom in se pritožila zaradi ravnanja z njo v bolnišnici.

6. člen EKČP (pravica do poštenega sojenja) - prvi odstavek

❖ Učinkovitost pravne poti za izpodbijanje odločitve o nepodaljšanju sodniškega mandata po zaključenem ministrskem mandatu

Misiūnas proti Litvi, sodba z dne 7. 10. 2025

Nekdanji sodnik ni imel na voljo učinkovite pravne poti za izpodbijanje odločitve o nepodaljšanju sodniškega mandata, po končanju ministrskega mandata.

V sodbi senata v zadevi Misiūnas proti Litvi (pritožba št. 38687/22) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno odločilo, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena (pravica do poštenega sojenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Pritožnik je nekdanji sodnik, ki je sprejel funkcijo v vladi. Po prenehanju mandata v vladi je vložil zahtevo za ponovno imenovanje v sodniško funkcijo. Predsednik države je zavrnil njegovo ponovno imenovanje. Domača sodišča njegovih tožb niso sprejela v obravnavo, pri čemer so presodila, da je imenovanje sodnikov v pristojnosti predsednika države in da niso pristojna za odločanje.

Sodišče je ugotovilo, da domača sodišča niso zagotovila učinkovitega pravnega sredstva, ki bi omogočalo vsebinsko obravnavo pritožnikove pritožbe, čeprav je imel legitimno in razumno pričakovanje, da bo njegova prošnja za ponovno imenovanje v sodniško službo ustrezno obravnavana. Pri čemer ni bilo podanih nobenih izrednih ali utemeljenih razlogov, ki bi upravičevali odsotnost sodnega nadzora nad odločitvijo predsednika države.

❖ Pristranskost v disciplinskem postopku proti tožilki

Tsatani proti Grčiji, sodba z dne 14. 10. 2025

Disciplinski postopek, ki ga je predsednica kasacijskega sodišča sprožila proti tožilki, ni izpolnil konvencijskih standardov nepristranskosti.

V sodbi senata v zadevi Tsatani proti Grčiji (pritožba št. 42514/16) je Evropsko sodišče za človekove pravice ugotovilo kršitev prvega odstavka 6. člena (pravica do poštenega sojenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Zadeva se je nanašala na disciplinski postopek, ki ga je proti gospe Tsatani, tožilki na pritožbenem sodišču v Atenah, sprožila predsednica Kasacijskega sodišča Grčije V. T.; po opravljeni disciplinski preiskavi gospe Tsatani, uvedeni zaradi spornega zaključka preiskave v kazenski zadevi zaradi goljufije. Gospa Tsatani je zahtevala izločitev V. T., saj je trdila, da ni nepristranska. Zahteva za izločitev je bila zavrnjena, disciplinski senati kasacijskega sodišča pa so presodili, da je gospa Tsatani odgovorna za hudo malomarnost, pri čemer so ji za dva meseca zmanjšali plačo.

Sodišče je ocenilo, da pomisleki gospe Tsatani o nepristranskosti postopkov pred sodišči, ki so obravnavala njen primer, niso bili nerazumni, subjektivni ali neutemeljeni. Zlasti, disciplinski senat ni obravnaval vpliva uradnega sporočila za javnost, ki ga je izdala V. T. in ki se je nanašalo na predhodno preiskavo, ko ta še ni bila zaključena. Sodišče je ugotovilo, da je bilo sporočilo za javnost samo po sebi nezdružljivo z načelom »neodvisnega in nepristranskega sodišča«, glede na vsebino in kontekst, v katerem je bilo izdano. Ker je bila V. T. predsednica kasacijskega

sodišča in imela najvišjo avtoriteto na civilnih in kazenskih sodiščih ter je bila dobro znana kot nekdanja začasna premierka, bi morala zagotoviti nepristransko delovanje – in videz nepristranskega delovanja – še posebej, ker je preiskovala in sprožila disciplinski postopek proti članici sodstva. Glede na posebne okoliščine primera je Sodišče ugotovilo, da postopek ni izpolnil konvencijskih standardov nepristranskosti.

❖ **Ponovna presoja vprašanja nepristranskosti v zadevi, ki se nanaša na Otegija Mondragóna**

Otegi Mondragón in drugi proti Španiji, sklep z dne 23. 10. 2025

Pri ponovni presoji vprašanja nepristranskosti v zadevi, ki se nanaša na Otegija Mondragóna, s strani španskega ustavnega sodišča ni prišlo do odklona od sodbe Sodišča.

S sklepom v zadevi Otegi Mondragón in drugi proti Španiji (pritožba št. 14186/24) je Evropsko sodišče za človekove pravice pritožbo soglasno razglasilo za nedopustno. Sklep je dokončen.

Zadeva se je nanašala na postopke za ponovno presojo po sodbi Sodišča iz leta 2018 v zadevi [Otegi Mondragón in drugi proti Španiji](#), v kateri je Sodišče ugotovilo kršitev prvega odstavka 6. člena Konvencije, ker petim španskim pritožnikom pri obsodbi leta 2011 na višjem sodišču (*Audiencia Nacional*) zaradi članstva v teroristični organizaciji ETA ni sodilo nepristransko sodišče.

❖ **Ali je bila z določitvijo spora za vodilnega kršena pravica do poštenega sojenja**

SIP nepremičnine proti Sloveniji, sklep z dne 23. 10. 2025

Z določitvijo spora za vodilnega pritožnici ni bila kršena pravica do sojenja pred sodiščem, ustanovljenim z zakonom, in sodišče je bilo neodvisno in nepristransko.

V pritožbeni zadevi SIP nepremičnine proti Sloveniji (št. 26267/22) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno odločilo, da je pritožba očitno neutemeljena in zato nedopustna.

Pritožnica, gospodarska družba SIP nepremičnine, d. o. o., Ljubljana, je zatrjevala kršitve konvencijskih pravic v zvezi z dvema gospodarskima sporoma pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani. Prvi, dodeljen sodniku K., se je začel v letu 2014 (spor iz leta 2014), drugi, dodeljen sodnici V., pa v letu 2018 (spor iz leta 2018). Sodnica V. je v oktobru 2018 odločila, da se spora združita v skupno obravnavanje in da vodilni postane spor iz leta 2018. V obeh sporih je šlo za ugotovitev ničnosti prodajne pogodbe za kompleks kinodvoran Kolosej v Ljubljani.

Pritožnica je trdila, da ji je bila z določitvijo spora iz leta 2018 za vodilnega kršena pravica do zakonitega (naravnega) sodnika. Tozadevna odločitev sodnice V., ki je temeljila na določbi letnega razporeda sodnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani za leto 2018, po kateri se v primeru, ko je bila odločitev o združitvi zadev sprejeta po tem, ko so bile posamezne zadeve že dodeljene več sodnikom, vse zadeve dodelijo sodniku, ki je sprejel sklep o združitvi zadev, naj bi bila v izrecnem nasprotju s 161. členom Sodnega reda in drugim odstavkom 23. člena Ustave RS. Po mnenju pritožnice je bila sodnica V. tudi pristranska, saj naj bi bila že vnaprej odločena ugoditi zahtevku na ugotovitev ničnosti prodajne pogodbe.

Sodišče je presojalo, ali je bila z določitvijo spora iz leta 2018 za vodilnega pritožnici kršena pravica do sojenja pred sodiščem, ustanovljenim z zakonom, in ali je bilo sodišče, ki je odločalo o sporih, neodvisno in nepristransko, kot to zagotavlja in zahteva prvi odstavek 6. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Ugotovilo je, da so bila ustrezna pravila o imenovanju sodnikov in dodeljevanju zadev v primeru njihove združitve določena vnaprej in objavljena ter da ni sporno, da je bil spor iz leta 2018 dodeljen sodnici V. v skladu z domačo zakonodajo, s čimer je bil izpolnjen pogoj iz prvega odstavka 6. člena Konvencije. Ugotovilo je tudi, da Zakon o sodiščih in Sodni red vsebujeta splošne določbe, ki urejajo postopkovna vprašanja, in izrecno dopuščata, da se nekateri postopkovni vidiki uredijo z letnim razporedom sodnikov. Upoštevajoč, da Sodni red ureja izključno le primer, ko o združitvi zadev odloči sodnik, ki mu je dodeljena starejša zadeva, je Sodišče sprejelo argument Vlade RS, da je treba zadevno določbo Sodnega reda brati in razlagati celovito, ob upoštevanju relevantnega letnega razporeda sodnikov in 300. člena Zakona o pravnem postopku, ki pravice odločiti o združitvi zadev v skupno obravnavo ne omejuje na sodnika, ki vodi starejšo zadevo. Sodišče je ugotovilo, da relevantni letni razpored določa posebna pravila o dodeljevanju zadev in postopkovnem obravnavanju združevanja zadev, s čimer se izvaja splošni okvir, vzpostavljen v Sodnem redu in Zakonu o pravnem postopku, in sklenilo, da določba letnega razporeda za leto 2018, po kateri se združene zadeve dodelijo sodniku, ki je odločil o njihovi združitvi, ni bila v nasprotju s 161. členom Sodnega reda, temveč je to določbo izvajala in operacionalizirala. Hkrati je izpostavilo, da sta bila oba spora že v začetku naključno dodeljena različnima sodnikoma v skladu z določbami nacionalnega prava, zato odločitev enega od tako določenih sodnikov, da se zadevi združita, ob upoštevanju vseh okoliščin primera ni bila v nasprotju z omenjenim namenom veljavnih nacionalnih pravil o dodeljevanju zadev.

Domnevno pristranskost sodnice V. je Sodišče presojalo z uporabo subjektivnega (osebno prepričanje in vedenje posameznega sodnika) in objektivnega testa (ali je sodišče samo, med drugim tudi po svoji sestavi, zagotavljalo dovolj jamstev za izključitev vsakršnega upravičenega dvoma glede svoje nepristranskosti). Glede objektivnega testa se je sklicevalo na svoje ugotovitve in zaključke v zvezi z domnevno kršitvijo pravice do z zakonom ustanovljenega sodišča, glede subjektivnega testa pa ugotovilo, da je glede domnevne pristranskosti sodnice V. že Višje sodišče v Ljubljani zaključilo, da so tozadevne trditve pritožnice temeljile zgolj na njenem nestrinjanju s sodničnim vodenjem postopka in njeno pravno presojo, in da ne vidi razloga, da bi odstopilo od te ugotovitve.

6. člen EKČP (pravica do dostopa do sodišča) - prvi odstavek

❖ Omejitev dostopa sodnikov do sodišča v postopkih razrešitve je pomenila kršitev Konvencije

Ribarev proti Severni Makedoniji ter Ilievska in Zdraveva proti Severni Makedoniji, sodba z dne 13. 11. 2025

Omejitev dostopa sodnikov do sodišča v postopkih razrešitve je pomenila kršitev Konvencije.

V sodbah senatov v zadevah Ilievska in Zdraveva proti Severni Makedoniji (pritožbi št. 19689/21 in 42794/22) ter Ribarev proti Severni Makedoniji (pritožba št. 39987/22) je

Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo kršitev prvega odstavka 6. člena (pravica do dostopa do sodišča) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Pritožniki so nekdanji sodniki. V letih 2020, 2021 in 2022 so bili razrešeni s sodniške funkcije s pravnim učinkom po tem, ko so pritožbeni senati, ustanovljeni na vrhovnem sodišču posebej za odločanje o njihovih pritožbah, razveljavili prvotne odločitve sodnega sveta o njihovi razrešitvi in zadeve vrnili v ponovno odločanje.

V skladu s šestim odstavkom 72. člena Zakona o sodnem svetu zoper odločbo sodnega sveta, sprejeto po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, ni dovoljena pritožba. Kasnejše pritožbe pritožnikov zato niso bile vsebinsko obravnavane.

Sodišče je zlasti ugotovilo, da ker ni bilo možnosti za kasnejši sodni nadzor nad odločitvami sodnega sveta po vrnitvi zadeve sodnemu svetu v novo odločanje, niti pritožbeni senat niti katero koli drugo sodno telo ni moglo presoditi, ali se je sodni svet v posamezni zadevi pritožnikov dejansko ustrezno odzval na ugotovitve pritožbenega senata. Zato je nezmožnost pritožbenih senatov preveriti, ali je sodni svet spoštoval njihova navodila ob vrnitvi zadev, tako omejila pravico pritožnikov do dostopa do sodišča, da je bila okrnjena sama bistvena vsebina te pravice.

❖ **Pravica do učinkovitega dostopa do sodišča ni bila odvzeta**

Janković proti Republiki Sloveniji, sklep z dne 9. 10. 2025

Pritožniku pravica do učinkovitega dostopa do sodišča ni bila odvzeta.

V zadevi Janković proti Sloveniji je Evropsko sodišče za človekove pravice (pritožba št. 15118/22) razglasilo sklep, s katerim je ugotovilo, da je pritožba v skladu z alinejo a tretjega odstavka 35. člena in 4. členom Konvencije o varstvu človekovih pravic očitno neutemeljena in zato nedopustna.

Pritožnik je v pritožbi navajal, da je Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) vodila postopek in v letu 2013 izdala Zaključno poročilo, v katerem je ugotovila kršitev več določb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK). Vrhovno sodišče RS je navedeno poročilo odpravilo in naložilo KPK, da njegovo objavo, v delu, ki se nanaša na pritožnika, odstrani s svoje spletne strani. V ponovljenem postopku nadzora nad premoženjskim stanjem pritožnika je KPK novembra leta 2015 izdala nove Zaključne ugotovitve, ki so bile po navedbah pritožnika identične ugotovitvam v Zaključnem poročilu iz leta 2013. Iz njih izhajajo, da je pritožnik v obdobju med 2006 in 2012 kršil zakonske določbe s tem, ko KPK ni prijavil ali ni v zakonskem roku prijavil premoženja oziroma sprememb premoženjskega stanja, ki se je nanašalo na lastništvo dela nepremičnin, vrednostnih papirjev in gotovine na bančnih računih, KPK je tudi ugotovila izrazito korupcijsko tveganje, povezano z nedopustnim lobiranjem in konflikt interesov med družbo, ki je v obravnavanem obdobju sklepala posle z mestom Ljubljana, in med gospodarskimi subjekti v vplivnem krogu družine Janković. Upravno sodišče RS je zavrnilo tožbo pritožnika in ugotovilo, da pritožnikove pravice v postopku pred KPK niso bile kršene. Prav tako je Vrhovno sodišče RS zavrnilo revizijo pritožnika. Ustavno sodišče RS ustavne pritožbe ni sprejelo v obravnavo.

Sodišče je ugotovilo, da je glavni očitek pritožnika, da domača sodišča niso proučila njegovega očitka v zvezi s strani KPK (napačno) ugotovljenim dejanskim stanjem. V zvezi s tem je

navedlo, da je KPK neodvisen specializiran državni organ, katerega namen je krepiti učinkovito delovanje pravne države in zagotoviti, da ji koruptivna ravnanja ne grozijo. KPK deluje na podlagi ZIntPK in svojega poslovnika, njeno delovanje pa pozorno spremljajo mednarodni specializirani organi, kot je Skupina držav proti korupciji (GRECO). Sodišče je nadalje ugotovilo, da je bil pritožnik v postopku pred KPK deležen več procesnih jamstev. Poleg tega, da je bil leta 2012 osebno zaslišan, mu je bil v novem postopku (ki je privedel do sprejetja izpodbijanih Zaključnih ugotovitev), poslan osnutek Zaključnih ugotovitev, pri čemer je bil pozvan, naj predloži pripombe v zvezi z njim, kar je tudi storil. Sodišče je kot pomembno poudarilo, da so bila vsa pojasnila o dejstvih in dokumentih, ki jih je pritožnik predložil v odgovor skupaj z Zaključnimi ugotovitvami, tudi objavljena na spletni strani KPK.

Ko je Sodišče opravilo presojo glede obsega sodnega nadzora Upravnega sodišča RS, je poudarilo, da čeprav je pritožnik vložil tožbo na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o upravnem sporu (ZUS-1), je Upravno sodišče RS (v skladu s spremenjeno sodno prakso nacionalnih sodišč) tožbo obravnavalo na podlagi 2. člena tega zakona in dejansko odgovorilo na vse odločilne trditve pritožnika. Zlasti je pojasnilo, zakaj mu ni treba ponovno proučiti dejstev, kot jih je ugotovila KPK, in zakaj pritožnika ni treba zaslišati. Upravno sodišče RS pa bi lahko odločbo KPK tudi razveljavilo, če se ne bi strinjalo z njenimi pravnimi ali dejanskimi ugotovitvami (vključno z ugotovitvami v zvezi z dokazi). Po mnenju Sodišča to kaže, da je upravno sodišče, sodišče »polne jurisdikcije« v skladu s prvim odstavkom 6. člena Konvencije.

Glede na navedeno in ob upoštevanju posebnega okvira protikorupcijskega postopka (ki se je nanašal na politika), obsega ugotovitev KPK, procesnih jamstev, ki so bila pritožniku pred KPK zagotovljena, ter glede na obrazloženost sodb Upravnega sodišča RS in Vrhovnega sodišča RS je Sodišče ugotovilo, da so nacionalna sodišča opravila zadostno sodno presojo zadeve in zato pritožniku pravica do učinkovitega dostopa do sodišča na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije ni bila odvzeta.

6. člen EKČP (pravica do poštenega sojenja)

❖ Politična motiviranost kazenskega pregona

Hessenthaler proti Avstriji, sodba z dne 18. 9. 2025

Pri kazenskem pregonu ključne osebe v aferi Ibiza ni bilo znakov politične motiviranosti.

V odločbi v zadevi Hessenthaler proti Avstriji (pritožba št. 8761/23) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno razglasilo pritožbo za nedopustno. Sodba je dokončna.

Zadeva se je nanašala na obsodbo gospoda Hessenthalerja zaradi trgovine z drogami ter posedovanja in uporabe ponarejenih uradnih dokumentov. Trdil je, da je bil kazenski pregon politično motiviran, saj je bil eden ključnih akterjev v aferi Ibiza, ki je maja 2019 pripeljala do razpada avstrijske vladne koalicije in razpisa predčasnih volitev.

Sodišče je ocenilo, da se ne nakazuje, da bi bili kazenski postopki proti gospodu Hessenthalerju nepravilni ali samovoljni, niti da bi bili sproženi kot odziv na njegovo pritožbo v aferi Ibiza. Njegove pritožbe so bile očitno neutemeljene.

6. člen EKČP (pravica do poštenega sojenja) in 1. člen Protokola št. 1 k EKČP (varstvo premoženja)

❖ Varčevalni ukrepi na Cipru glede prejemkov javnih uslužbencev niso kršili Konvencije

Costantinou in drugi proti Cipru, sodba z dne 13. 11. 2025

Varčevalni ukrepi na Cipru, ki so znižali plače in pokojnine javnih uslužbencev, niso kršili Konvencije.

V sodbi senata v zadevi Constantinou in drugi proti Cipru (pritožbe št. 77396/14, 45039/20, 45089/20, 45101/20 in 45899/20) je Evropsko sodišče za človekove pravice odločilo, da ni prišlo do kršitve 6. člena (pravica do poštenega sojenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in do kršitve 1. člena Protokola št. 1 (varstvo premoženja) h Konvenciji.

Zadeva se je nanašala na nove zakone, sprejete na Cipru v letih 2011 in 2012, s katerimi so med svetovno finančno krizo znižali plače in pokojnine javnih uslužbencev. Pritožniki so ciprski državljani (450), ki so bili takrat javni uslužbenci ali upokojeanci.

Sodišče je ugotovilo, da so bili posegi v pokojnine in plače pritožnikov razmeroma majhni in časovno omejeni, trajali so med pet in deset let, ter da so bili upravičeni zaradi težkih finančnih razmer na Cipru. Prav tako ni ugotovilo neskladij v pristopu domačih sodišč pri odločanju o pritožbah. Poleg tega so sodišča celovito razložila novo zakonodajo in skrbno tehtala posege v posamezne lastninske pravice pritožnikov glede na splošni interes skupnosti.

6. člen EKČP (pravica do poštenega sojenja v razumnem roku) in 1. člen Protokola št. 1 (varstvo premoženja)

❖ Vztrajno nespoštovanje odločb ustavnega sodišča s strani črnogorskega pritožbenega sodišča

Vujović in Lipa proti Črni Gori, sodba z dne 25. 11. 2025

Vztrajno nespoštovanje odločb ustavnega sodišča s strani črnogorskega pritožbenega sodišča predstavlja kršitev Konvencije.

V sodbi senata v zadevi Vujović in Lipa d. o. o. proti Črni gori (št. 2) (pritožba št. 43050/22) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo kršitev 6. člena (pravica do poštenega sojenja v razumnem roku) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in kršitev 1. člena Protokola št. 1 (varstvo premoženja).

Zadeva se je nanašala na ponavljajoča se vračanja zadeve s strani ustavnega sodišča pritožbenemu sodišču, v okviru postopka zaradi insolventnosti.

Sodišče ni našlo razlogov, da ne bi upoštevalo zaključkov ustavnega sodišča, da so bile odločitve pritožbenega sodišča nezadostno obrazložene in arbitrarne. Poleg tega je bila skupna dolžina postopka v glavnem posledica kumulativnega učinka tega, da pritožbeno sodišče štirikrat ni sledilo odločitvam ustavnega sodišča, v nasprotju z zakonskimi zahtevami. Dolžina je bila tako v celoti pripisljiva ravnanju domačih organov oblasti.

Šele v petem ponovnem preizkusu zadeve je pritožbeno sodišče upoštevalo odločitve ustavnega sodišča – do takrat pa je bila večina premoženja podjetja pritožnika že prodana.

7. člen EKČP (ni kazni brez zakona)

❖ Dopolnilne odmere DDV niso pomenile »kazni« po Konvenciji

Italmoda Mariano Previti in drugi proti Nizozemski, sklep z dne 16. 10. 2025

Dopolnilne odmere DDV, izdane podjetju, zaradi neupoštevanja pravil o oprostitvi niso pomenile »kazni« po Konvenciji.

S sklepom v zadevi Italmoda Mariano Previti in drugi proti Nizozemski (pritožba št. 16395/18) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno razglasilo pritožbo za nedopustno. Sklep je dokončen.

Podjetje (pritožnik) je kupovalo blago od prodajalcev na Nizozemskem in v Nemčiji z namenom nadaljnje prodaje v Italiji ter je za prodajo znotraj Evropske unije uporabilo ničelno davčno stopnjo. V letih 2002 in 2005 so davčni organi izdali dopolnilne davčne odmere, saj podjetje ni izpolnilo pogojev za uporabo oprostitve z ničelno stopnjo; šlo naj bi za goljufive dejavnosti.

Sodišče je presodilo, da dopolnilne davčne odmere, izdane pritožniku, ni mogoče šteti za »kazen« v smislu 7. člena (ni kazni brez zakona) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic. Zlasti se niso nanašale na izrek davčnih glob, temveč na obveznost plačila ponovno ocenjenih davčnih obveznosti; niso zasledovale kaznovalnega cilja in – čeprav so bili zneski precejšnji – so temeljile na standardnem izračunu dolžnega davka. Zato je bila pritožba nedopustna.

8. člen EKČP (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja)

❖ Sodna ocena primernosti zaslišanja otroka v postopkih mednarodne ugrabitve otrok

M. P. in drugi proti Grčiji, sodba z dne 9. 9. 2025

Nacionalna sodišča morajo v postopkih mednarodne ugrabitve otrok po uradni dolžnosti proučiti, ali je otroka pred odločitvijo o vrnitvi staršu primerno zaslišati.

Zadeva M. P. in drugi proti Grčiji (pritožba št. 2068/24) se je nanašala na mater in njena dva otroka, ki so se v okviru postopka zaradi mednarodne ugrabitve otrok pritožili zaradi odločitve grških sodišč o vrnitvi otrok njenemu očetu v Združene države Amerike.

V sodbi senata je Evropsko sodišče za človekove pravice odločilo, da je prišlo do kršitve 8. člena (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic. Sodišče je presodilo, da so grška sodišča odločila brez ocene, ki bi bila sicer ključna, o primernosti pridobitve mnenja otrok. Zaradi tega niso mogla ustrezno presoditi, ali je obstajala resna nevarnost za otroke v smislu b. odstavka 13. člena Haaške konvencije z dne 25. oktobra 1980 o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok. Odločanje nacionalnih

sodišč zato ni bilo skladno s postopkovnimi zahtevami iz 8. člena Konvencije. Prisilna vrnitev otrok v Združene države Amerike tako ni bila nujna v demokratični družbi.

To je prva zadeva v zvezi s postopki zaradi ugrabitve otrok, v kateri je Sodišče ugotovilo, da morajo nacionalna sodišča po uradni dolžnosti oceniti, ali je primerno zaslišati otroka – bodisi neposredno bodisi na drug način – ter po potrebi to možnost obrazloženo zavrniti.

❖ **Popolna prepoved kajenja v estonskih zaporih je v nasprotju s Konvencijo**

Vainik in drugi proti Estoniji, sodba z dne 4. 11. 2025

Popolna prepoved kajenja v estonskih zaporih je v nasprotju s Konvencijo.

Zadeva Vainik in drugi proti Estoniji (pritožbe št. 17982/21 in še tri druge) se je nanašala na popolno prepoved kajenja v estonskih zaporih od oktobra 2017 dalje. Štirje pritožniki v zadevi, ki so bili takrat zaporniki, so se pritožili tako zaradi same prepovedi kot tudi zaradi odtegnitvenih simptomov, ki so jih doživljali.

V sodbi senata v tej zadevi je Evropsko sodišče za človekove pravice ugotovilo kršitev 8. člena (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic v zvezi s tremi pritožniki.

Sodišče je ugotovilo, da so bistvene v tej zadevi osebna avtonomija in možnosti posameznika, da odloča o svojem življenju in zdravju. V okoliščinah, kjer je osebna avtonomija že sicer močno omejena, je svoboda zapornikov, da sami odločajo – na primer o tem, ali bodo kadili – zanje še toliko dragocenejša.

Pri odločitvi o uvedbi prepovedi ni bila opravljena ocena vpliva prepovedi kajenja na osebno avtonomijo zapornikov, ki kadijo. Tako obsežna in absolutna prepoved ni bila upravičena in je presegla znatno polje proste presoje, ki ga ima Estonija pri urejanju vprašanja kajenja v zaporih.

Sodišče je poudarilo, da je v preteklosti že odločalo o zadevah, ki so se nanašale na kajenje v zaporih, z nasprotnega vidika – torej glede pasivnega kajenja – vendar je tokrat moralo prvič presojeti vpliv popolne prepovedi kajenja v zaporih z vidika zapornikov, ki so dolgoletni kadilci.

❖ **Zamuda pri objavi sodbe, ki je omejila pravico do splava, je ogrozila pravno varnost**

A. R. proti Poljski, sodba z dne 13. 11. 2025

Zamuda pri objavi sodbe, ki je omejila pravico do splava, je ogrozila pravno varnost.

Zadeva A. R. proti Poljski (pritožba št. 6030/21) se je nanašala na omejitve pravice do splava na Poljskem. V sodbi senata v tej zadevi je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo kršitev 8. člena (pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

V sodbi z dne 22. oktobra 2020 je Ustavno sodišče Poljske razglasilo za protiustavne določbe Zakona o načrtovanju družine, varstvu človeškega zarodka in pogojih za prekinitve nosečnosti, ki so omogočale zakonit splav v primeru nepravilnosti zarodka. Sodba ni bila objavljena do 27.

januarja 2021. Odločitev je sprožila obsežne proteste, vključno z demonstracijami več tisoč udeležencev po vsej državi.

Ob izreku sodbe ustavnega sodišča je bila pritožnica v 15. tednu nosečnosti. Rezultati medicinskih testov so potrdili, da je imel plod gensko motnjo. Odpotovala je na Nizozemsko, kjer je bila nosečnost prekinjena na zasebni kliniki.

Sodišče je ugotovilo zlasti, da je do posega v pravice pritožnice prišlo zaradi velike negotovosti v obdobju med izdajo sodbe ustavnega sodišča leta 2020 in njeno objavo leta 2021. V tem času ni bilo jasno, ali so omejitve splava zaradi nepravilnosti zarodka že začele veljati ali pa je bilo splav še vedno mogoče zakonito opraviti.

Poseg v pravice pritožnice ni bil v skladu z zakonom, tako zaradi sestave senata ustavnega sodišča, ki je sprejel sodbo 22. oktobra 2020, kot tudi zaradi pomanjkanja predvidljivosti, ki jo zahteva 8. člen Konvencije, saj je splošna negotovost glede veljavnega pravnega okvira nastala zaradi zamude pri objavi sodbe ustavnega sodišča. Zato je prišlo do kršitve te določbe.

Sodišče je 8. julija 2021 poljski vladi vročilo 12 pritožb, vključno s pritožničino, v zvezi s pravicami do splava na Poljskem. Odločbe o dopustnosti je Sodišče izdalo v zadevah K. B. in K. C. proti Poljski (pritožbi št. 1819/21 in 3639/21) ter A. M. in drugi proti Poljski (pritožba št. 4188/21 in 7 drugih).

14. člen EKČP (prepoved diskriminacije) v povezavi s 3. členom Protokola št. 1 k EKČP (pravica do svobodnih volitev) in 1. členom Protokola št. 12 k EKČP (splošna prepoved diskriminacije)

❖ Diskriminatornost pogojev za volitve v zgornji dom parlamenta in za predsedstvo Bosne in Hercegovine

Kovačević proti Bosni in Hercegovini, sodba z dne 25. 6. 2025 (veliki senat)

Pritožnik je zlorabil pravico do pritožbe ter ni imel statusa žrtve.

V sodbi v zadevi Kovačević proti Bosni in Hercegovini (pritožba št. 43651/22) je Evropsko sodišče za človekove pravice ugodilo ugovoru vlade glede dopustnosti pritožbe.

Zadeva se je nanašala na trditev pritožnika, da so pogoji za volitve v zgornji dom parlamenta (*Dom naroda*) in za predsedstvo Bosne in Hercegovine diskriminatorni, saj naj bi mu na volitvah leta 2022 onemogočali glasovanje za kandidate po lastni izbiri.

Sodišče je ugodilo ugovoru vlade glede dopustnosti pritožbe, saj je ugotovilo, da je gospod Kovačević zlorabil pravico do pritožbe v smislu a. alineje tretjega odstavka 35. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic ter da ni imel statusa žrtve po 14. členu (prepoved diskriminacije) v povezavi s 3. členom Protokola št. 1 h Konvenciji (pravica do svobodnih volitev) in 1. členom Protokola št. 12 (splošna prepoved diskriminacije).

Sodišče je zlasti ugotovilo, da so bile trditve gospoda Kovačevića usmerjene v spremembo ustavne in volilne ureditve Bosne in Hercegovine – domnevno v splošnem javnem interesu – in ne v uveljavljanje njegovih posameznih pravic, ki jih varujejo Konvencija in njeni protokoli.

3. člen Protokola št. 1 k EKČP (pravica do svobodnih volitev)

❖ Omejitev volilne pravice zapornika, ki prestaja nedoločeno zaporno kazen

Hora proti Veliki Britaniji, sodba z dne 23. 9. 2025

Z omejitvijo volilne pravice na splošnih volitvah leta 2019 niso bile kršene pravice zapornika, ki je bil na prestajanju nedoločene zaporne kazni zaradi posilstva.

V sodbi senata v zadevi Hora proti Združenemu kraljestvu (pritožba št. 1048/20) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno odločilo, da ni bilo kršitve 3. člena Protokola št. 1 (pravica do svobodnih volitev) k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic.

Predmet zadeve je bilo glasovanje zapornikov v Združenem kraljestvu. Zadeva pritožnika je bila prva, ki je bila predložena Sodišču v zvezi z volitvami, ki so potekale po ukrepih, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo za izvršitev sodbe Sodišča v zadevi [Hirst proti Združenemu kraljestvu \(št. 2\)](#) (pritožba št. 74525/01).

Glede na razvoj dogodkov od zadeve Hirst je Sodišče proučilo, kako je bila zadevna zakonodaja uporabljena za konkretnega pritožnika, upošteva njegove posebne okoliščine. Ob upoštevanju resnosti njegovega kaznivega dejanja, njegovega ravnanja, tveganja, ki ga je predstavljal za javnost, in posledičnega izreka stroge kazni zapora za nedoločen čas, je sodišče ocenilo, da omejitev njegove volilne pravice na splošnih volitvah leta 2019 ni bila nesorazmerna.

❖ Neuspeh oblasti pri odpravi pravne praznine v zvezi s praznim poslanskim sedežem

Georgios Papadopoulos proti Cipru, sodba z dne 9. 10. 2025

Neuspeh ciprskih oblasti pri odpravi pravne praznine v zvezi s praznim poslanskim sedežem predstavlja kršitev Konvencije.

V sodbi senata v zadevi Georgios Papadopoulos proti Cipru (pritožba št. 21454/21) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo, da je prišlo do kršitve 3. člena Protokola št. 1 (pravica do svobodnih volitev) k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic.

Zadeva se je nanašala na pravno praznino v ciprski zakonodaji glede omogočanja zapolnitve poslanskega sedeža, izpraznjenega pred začetkom parlamentarnega mandata. Pritožnik v zadevi je bil drugouvrščeni kandidat na parlamentarnih volitvah leta 2016, ki je bil imenovan na mesto poslanca, potem ko se je članica Evropskega parlamenta pred začetkom mandata odločila, da svojega poslanskega sedeža ne bo prevzela. Pritožnikovo imenovanje je bilo razveljavljeno v letih 2017, 2018 in 2020, saj je »volilno sodišče« menilo, da za takšno nadomestitev ni pravne podlage in ne dopustnega ustavnega okvira.

Sodišče je ugotovilo, da ni obstajal mehanizem – niti za imenovanje rezervnega kandidata niti za izvedbo nadomestnih volitev – za zapolnitev praznega sedeža, čeprav je bilo mogoče tak potek dogodkov (neprevzem mandata) vnaprej predvideti. Posledično je bil poslanski sedež dalj časa nezaseden – v obdobju med razveljavitvijo imenovanja pritožnika in njegovo ponovno vzpostavitev – in vprašanje je ostalo nerešeno skoraj celoten parlamentarni mandat. Neukrepanje oblasti, da bi učinkovito odpravile pravne praznine ali zagotovile zakonite alternative (bodisi z zakonodajnim bodisi s sodnim posegom), je nazadnje izničilo voljo volivcev, izraženo maja 2016.

3. člen Protokola št. 1 k EKČP (pravica do svobodnih volitev), 18. člen EKČP (omejitev restrikcij pravic) v povezavi s 5. členom in/ali 3. členom Protokola št. 1 ter prvim in četrtem odstavkom 5. člena EKČP (pravica do svobode in varnosti)

❖ Politične pravice treh katalonskih izvoljenih predstavnikov med priporom niso bile kršene

Sanchez i Picanoyol in drugi proti Španiji, sodba z dne 6. 11. 2025

Politične pravice treh katalonskih izvoljenih predstavnikov med njihovim priporom pred sojenjem niso bile kršene.

Zadeva Sanchez i Picanyol in drugi proti Španiji (pritožbe št. 25608/20, 27250/20 in 46481/20) se je nanašala na pripor pritožnikov pred sojenjem in domnevne omejitve njihovih političnih pravic iz Konvencije. Pripor je bil odrejen s strani španskih sodišč po demonstracijah, organiziranih v Barceloni 20. in 21. septembra 2017, ter po neustavnem referendumu 1. oktobra 2017.

V sodbi senata v tej zadevi je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno ugotovilo, da ni bilo kršitve 3. člena Protokola št. 1 (pravica do svobodnih volitev) k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic v zvezi z nobenim od treh pritožnikov.

Sodišče je zlasti presodilo, da so nacionalni organi uravnoteženo tehtali različne interese, na način, ki ga ni mogoče označiti za samovoljnega, in brez posega v svobodno izražanje volje ljudstva. Med drugim je ugotovilo, da pripor pritožnikov pred sojenjem, zavrnitev njihovih prošenj za začasno izpustitev ter začasna razrešitev prvega pritožnika z njegove funkcije poslanca – ko je bila obtožnica pravnomočna – niso bili v nasprotju z bistvom njihove pravice iz 3. člena Protokola št. 1, da so izvoljeni v poslansko funkcijo.

Prav tako je Sodišče presodilo, da ni bilo kršitve 18. člena (omejitev restrikcij pravic) Konvencije v povezavi s 5. členom in/ali 3. členom Protokola št. 1 v zvezi z nobenim od pritožnikov.

Sodišče je menilo, da različni argumenti, ki so jih navedli pritožniki, niso tvorili dovolj povezanega celotnega sklopa, da bi lahko sklepalo, da je njihov pripor pred sojenjem zasledoval namen, ki ga Konvencija ne predvideva.

Prav tako ni bilo kršitve prvega in četrtega odstavka 5. člena (pravica do svobode in varnosti) Konvencije v zvezi z drugim pritožnikom.

Sodišče je ugotovilo, da predloženi dokazi ne potrjujejo sklepa, da bi bila odredba z dne 23. marca 2018 o odreditvi pripora samovoljna ali izdana z edinim namenom preprečiti pritožniku, da prevzame funkcijo predsednika Generalitata. Nadalje je presodilo, da trajanje postopka odločanja o pritožnikovi ustavni pritožbi (*amparo*) ni predstavljalo kršitve njegove pravice do hitre odločitve o zakonitosti pridržanja.

Pravilo 39 Poslovnika ESČP

❖ Zahteva za izdajo začasnega ukrepa

Jovičić proti Srbiji, sklep z dne 30. 9. 2025

Pri pritožnikovi zahtevi po premestitvi v zdravstveno ustanovo oz. namestitvi v hišni pripor ni šlo za nevarnost resne in nepopravljive škode, ki bi prizadela temeljno pravico po Konvenciji.

Evropsko sodišče za človekove pravice je v zadevi Jovičić proti Srbiji (pritožba št. 28939/25) sklenilo zavrniti zahtevo za izdajo začasnega ukrepa po pravilu 39 Poslovnika sodišča.

Zadeva se nanaša na srbskega državljana, ki je od avgusta 2025 v priporu, domnevno zaradi vandalizma v času potekajočih študentskih protestov v državi.

Sodišče je zavrnilo njegovo zahtevo po premestitvi v zdravstveno ustanovo bodisi namestitvi v hišni pripor pod elektronskim nadzorom. Po ustaljeni sodni praksi Sodišča namreč takšne zahteve ne sodijo v področje uporabe pravila 39, kadar ne gre za nevarnost resne in nepopravljive škode, ki bi prizadela temeljno pravico po Konvenciji.

Ukrepi po pravilu 39 Poslovnika sodišča se sprejemajo v povezavi s postopki pred Sodiščem, brez poseganja v poznejše odločitve o dopustnosti ali vsebini zadeve. Sodišče takšne zahteve odobri le izjemoma – kadar bi sicer pritožnik tvegal neposredno nevarnost nepopravljive škode.

VI. Obvestila sodiščem

1. Pridobivanje lastninske pravice tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata

Ministrstvo za pravosodje nas je seznanilo z informativnim pojasnilom, ki ga je naslovilo na Notarsko zbornico Slovenije z namenom seznanitve notarjev z veljavno ureditvijo v zvezi s pridobivanjem lastninske pravice tujih držav na nepremičninah za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata v Republiki Sloveniji. Ker je vsebina zanimiva zlasti za sodišča, ki odločajo v zemljiškoknjižnih postopkih, vas seznanjamo z vsebino informativnega pojasnila.

Skladno z 68. členom Ustave Republike Slovenije lahko v Republiki Sloveniji tuji pridobivajo lastninsko pravico na nepremičninah pod pogoji, ki jih določa zakon ali mednarodna pogodba, ki jo ratificira državni zbor. V povezavi s pridobivanjem lastninske pravice tujih držav pa Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije (UZIU) v drugem odstavku 9. člena določa, da lahko tuje države pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah, ki jih uporabljajo za dejavnost diplomatsko-konzularnih predstavništev.

Zakon o ugotavljanju vzajemnosti (ZUVza-1) ureja način in postopek ugotavljanja vzajemnosti kot pogoj za pridobitev lastninske pravice tujcev in tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji (1. člen ZUVza-1). ZUVza-1 v primeru pridobivanja lastninske pravice s strani tuje države v 15. členu določa dodaten pogoj vzajemnosti, in sicer lahko tuja država pridobi lastninsko pravico na nepremičninah za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata, če ta tuja država omogoča pridobitev lastninske pravice na tamkajšnjih nepremičninah Republiki Sloveniji za enak namen. O tem, ali obstaja vzajemnost, izda potrdilo ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. Tuja država mora potrdilo ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, priložiti k zemljiškoknjižnemu dovolilu, saj overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu brez potrdila ni dovoljena (drugi odstavek 16. člena ZUVza-1). Vpis lastninske pravice v zemljiško knjigo v nasprotju z ZUVza-1 je neveljaven in se izbriše na predlog ali po uradni dolžnosti (tretji odstavek 16. člena ZUVza-1).

Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih in Dunajska konvencija o konzularnih odnosih določata, da mora država sprejemnica na svojem ozemlju v skladu s svojo zakonodajo državi pošiljateljici olajšati pridobitev prostorov, potrebnih za diplomatsko predstavništvo oziroma konzulat, ali ji pomagati, da si jih priskrbi kako drugače. Prostorji diplomatskega predstavništva so zgradbe ali deli zgradb in pripadajoče zemljišče, ki se ne glede na lastništvo uporabljajo za potrebe diplomatskega predstavništva, vključno z rezidenco vodje diplomatskega predstavništva, oziroma za potrebe konzulata. Država sprejemnica mora državi pošiljateljici omogočiti dostop do trga nepremičnin oziroma ji v primeru njegovega neobstoja omogočiti, da pride do primernih prostorov, tj. da z administrativno pomočjo države sprejemnice vsaj najame ustrezne prostore. Ker pridobitev lastninske pravice ne izhaja iz obeh dunajskih konvencij, ureditev v Republiki Sloveniji upošteva tudi prevladujočo diplomatsko prakso, da se privilegiji in olajšave, ki ne izhajajo neposredno iz ustreznih mednarodnih podlag, dajejo na podlagi dejanske vzajemnosti.

V primeru pridobivanja lastninske pravice na nepremičninah s strani pravnih oseb, ki imajo sedež v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ter Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, velja, da lahko pridobivajo lastninsko pravico na

nepremičninah na ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji kot veljajo za pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji in da za njih ne obstaja dodaten pogoj ugotovitve vzajemnosti. V primeru pridobivanja lastninske pravice tuje države pa UZIU pridobivanje lastninske pravice tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji omejuje na namen uporabe nepremičnin za dejavnost diplomatsko-konzularnih predstavništev. ZUVza-1 določa dodaten pogoj vzajemnosti, ki ga ugotavlja ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

Skladno z navedenim lahko tuje države pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah v Republiki Sloveniji le za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata pod pogojem, da k zemljiškoknjižnemu dovolilu predložijo potrdilo, da obstaja vzajemnost, ki ga izda Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve. To pa morajo upoštevati tudi notarji, saj skladno z ZUVza-1 overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu brez potrdila Ministrstva za zunanje in evropske zadeve ni dovoljena.

2. Novi sodniki

V torek, 14. oktobra 2025, so pred predsednico Državnega zbora RS zaprisegli:

Uroš Jeftič

na sodniško mesto višjega sodnika na Upravnem sodišču Republike Slovenije,

Jasna Klevišar

na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Cerknici,

Miha Kuplenik

na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Litiji,

mag. Blaž Možina

na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Kranju.

V petek, 14. novembra 2025, so pred predsednico Državnega zbora RS zaprisegli:

Ana PAKIŽ

na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani,

dr. Urška TADINA

na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani,

Marko ZORANOVIĆ

na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani,

Lenart ŽELJKO

na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

2. Prenehanje sodniške službe oziroma funkcije

Andreji Beg, okrožni sodnici svétnici na Okrajnem sodišču v Novem mestu, preneha sodniška funkcija 1. 3. 2026,

Majdi Božič Kapš, okrajni sodnici svétnici na Okrajnem sodišču v Ljubljani, preneha sodniška funkcija 30. 11. 2025,

Marku Bregarju, okrajnemu sodniku na Okrajnem sodišču v Brežicah, preneha sodniška funkcija 28. 2. 2026,

Mag. Kseniji Car Rijavec, okrajni sodnici na Okrajnem sodišču v Celju, preneha sodniška funkcija 31. 12. 2025,

Bredi Cerjak Firbas, višji sodnici svétnici na Višjem sodišču v Mariboru, preneha sodniška funkcija 31. 12. 2025,

Zdenki Čeč Paternost, višji sodnici na Okrajnem sodišču v Postojni, preneha sodniška funkcija 31. 12. 2025,

Dr. Miodragu Đorđeviću, vrhovnemu sodniku svétniku na Vrhovnem sodišču RS, preneha sodniška funkcija 31. 12. 2025,

Frančiški Fišer, okrožni sodnici na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu, preneha sodniška funkcija 27. 7. 2026,

Martini Hren, okrajni sodnici svétnici na Okrajnem sodišču v Ljubljani, preneha sodniška funkcija 9. 1. 2026,

Ingrid Lešnik, višji sodnici na Okrožnem sodišču v Celju, preneha sodniška funkcija 28. 12. 2025,

Igorju Manfredi, okrajnemu sodniku na Okrajnem sodišču v Novi Gorici, preneha sodniška funkcija 7. 8. 2026,

Mag. Nuši Orel, okrožni sodnici svétnici na Okrajnem sodišču v Kočevju, preneha sodniška dne 31. 12. 2025,

Jasni Šegan, višji sodnici svétnici na Upravnem sodišču RS, preneha sodniška funkcija 19. 7. 2026,

Matjažu Štoku, okrožnemu sodniku svétniku na Okrožnem sodišču v Mariboru, preneha sodniška funkcija 31. 12. 2025,

Sonji Tovšak, okrožni sodnici svétnici na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu, preneha sodniška funkcija 1. 2. 2026.

VII. Iz strokovnih revij

V Sodnikovem informatorju si želimo pomembne članke, prispevke, knjige in komentarje približati tudi tako, da nekatere od njih, ki jih štejemo za pomembne zaradi njihove aktualnosti, na kratko povzemamo. Hkrati pozivamo vse bralce, da nas obveščate o člankih, prispevkih in knjigah, ki jih vi štejete za pomembne oziroma menite, da bi bili vašim kolegom lahko v pomoč. Predloge pošljite na ossp.vsrp@sodisce.si, pri tem navedite podatke o avtorju, naslov dela ipd. ter v stavku ali dveh na kratko predstavite pomembno vsebino.

Izbor aktualnih člankov iz zadnjih števil domačih in tujih strokovnih revij je dostopen na spletnih straneh [Centralne pravosodne knjižnice](#).

1. Domače strokovne revije ([izbor člankov](#))

Izpostavljam:

DELODAJALEC, št. 11/2025

- Stališče glede Predloga Zakona o izplačilu zimskega prejemka
- Božičnica, 13. ali 14. plača – plačilo za poslovno uspešnost v aktualni ureditvi
- Krajši delovni čas delavca pred upokojitvijo – ukrep 80/90/100

DDV v poslovni praksi, št. 10/2025

- Nakup nove nepremičnine z možnostjo kasnejše prodaje – kupec je mali davčni zavezanec
- Prejeti račun za obresti iz naslova kredita iz Avstrije
- Stopnja DDV pri nakupu vhodnih vrat
- Nastanek pravice do odbitka DDV

DIGNITAS, št. 103/2025

- Peter Jambrek: United States of Israel and Palestine: Conditions for International Recognition of a Federal State – The Case of Israeli-Palestinian Conflict
- Jure Andolšek in Jernej Letnar Čerňič: The effect of the Pay Transparency Directive on the protection of the right to equal treatment: legal possibilities and challenges in enforcement and non-Contentious proceedings
- Rok Svetlič: Dva sklopa vzročne zveze ter teorija adekvatne vzročnosti

IKS, št. 10/2025

- Stalna shema skrajšanega delovnega časa

IKS, št. 11/2025

- Pregled sprememb predpisov v septembru 2025
- Kako naj prejete donacije v praksi obravnavajo določeni uporabniki
- Kako naj prejete donacije v praksi obravnavajo drugi uporabniki
- V katerih primerih gre za dohodek iz dejavnosti
- Ali je trgovanje s premičninami in nepremičninami vedno dejavnost

PODJETJE IN DELO, št. 6-7/2025

- Ana Vlahek: Kolektivne tožbe za varstvo interesov potrošnikov v Evropski uniji in Sloveniji
- Rok Dacar: Okoljske tožbe
- Aleksandra Maganić: Zastrafevalne tožbe za oviranje delovanja v javnosti (tožbe SLAPP)
- Tim Horvat: Kolektivne tožbe zaradi dezinformacij
- Peter Podgorelec: Modernizacija korporacijskega prava v Sloveniji in novela ZGD-1N
- Rajko Knez: Konflikt med državo in gospodarskimi subjekti - kdaj državne intervencije presegajo ustavne omejitve
- Aljoša Čeč: Sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v luči sprememb - pogled na novosti s sindikalne (delojemalske) strani
- Marijan Papež: Novosti na področju invalidskega zavarovanja ter pomen sprememb na področju obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja za ZPIZ kot izvajalca
- Claudia Rudolf: Pogodbe in oporoke s čezmejnimi elementom
- Viktorija Žnidaršič Skubic: Reforma dedovanja v Republiki Sloveniji - dedovanje na podlagi zakona (zakonito in nujno dedovanje)
- Darja Senčur Peček: Aktualni vidiki opredelitve delavca in ugotavljanja obstoja delovnega razmerja
- Maja Brkan, Hana Palčič Vilfan: Digitalizacija evropskega prostora in sodna praksa Splošnega sodišča EU

PRAVNA PRAKSA, št. 35-26/2025

- Gemini UI: Pogled iz Silicija: kritična analiza slovenskega pravnega diskurza o umetni inteligenci (september 2025)
- Mirjana Horvat Pogorelec, Maša Pogorelec in Anja Triller: Stanovanjsko varstvo v primeru nasilja
- Roman Lavtar: Štiri desetletja Evropske listine lokalne samouprave
- Sonja Strle: Aktualna vprašanja insolvenčnega prava 2025

PRAVNA PRAKSA, št. 39/2025

- Peter Jančič: Novi medijski zakon: manj avtonomije, več denarja in vladnih glob

- Luka Gaberščik: UI, dolžina vlog in tiha prisila: zakaj odvetniki pišemo vse daljše vloge?

PRAVNA PRAKSA, št. 42-43/2025

- Matej Velichkovski: Pravni položaj lastnika odvzetih predmetov, ki ni storilec kaznivega dejanja
- Suzana Gril: Varstvo ranljivih udeležencev cestnega prometa

PRAVNA PRAKSA, št. 44/2025

- Matjaž Šaloven: O aktualnih varnostnih izzivih in ukrepih za izboljšanje varnosti
- Andraž Teršek: Pravica do gotovine v ustavi: nedvoumna zmaga ponudnikov ali ne?
- Janez Tekavec: Ukinite BPP!
- Dejan Valentinčič: Pravni položaj romske skupnosti v Sloveniji in reševanje „romske problematike“

TOŽILSKA OBVESTILA, junij 2024

- Mitja Gombač: Obdukcija v primerih suma mučenja živali
- Katja Rejec Longar: Novosti po novem predlogu Direktive evropskega parlamenta o povrnitvi in odvzemu sredstev
- Petra Perko Ivančič: Začasno zavarovanje odvzema premoženske koristi v kazenskih postopkih z obstoječimi instituti zemljiškopravnega prava
- Luka Tomazin: Razmejitev eventualnega naklepa in zavestne malomarnosti (v luči poslovne goljufije)
- Selma Hasanović: Hiša za otroke Barnahus in ukrepi za zmanjšanje sekundarne viktimizacije otrok v kazenskih postopkih
- Damir Kusič: CHAT GPT – prihodnost je tu

UNIKUM, št. 10/2025

- DDV izzivi pri dobavah v EU
- Davčni organ ne more ugotoviti delovnega razmerja – kaj to pomeni?
- Novosti na področju Zakona o urejanju trga dela

2. Tuje strokovne revije (izbor člankov)

Izpostavljam:

EC TAX REVIEW, št. 5/2025

- Gorka Echevarria: The Interplay Between Transfer Pricing and Value Added

COMMON MARKET LAW REVIEW, št. 3/2025

- Editorial comments: Seventy-five years of the Schuman Declaration. Pragmatism lay on the pace; idealism, on the goal
- Barend Van Leeuwen: Repositioning free movement of services: A substantive perspective on the structure and dynamics of the internal market
- Jan Exner: Sports arbitration, doping and the GDPR: Tightening the judicial independence of non-judicial bodies in NADA and Others

EUROPEAN PUBLIC LAW, št. 1/2025

- Mariolina Eliantonio, Anika Klafki in Rui Lanceiro: Transnational Judicial Control in EU Law: The Practice of National Courts

EUROPEAN PUBLIC LAW, št. 3/2025

- Sandra Mantu: Legal Time as Disciplinary Practice: Migrant EU Citizens and Permanent Residence

EUROPEAN CURRENT LAW, št. 4/2025

- Digests of Legislation, Cases and Articles
- The Rule of Law Saga Continues at the European Court of Justice: Is the Future Political? - G v MS

FamRZ, št. 18/2025

- Christian Kohler in Walter Pintens: Entwicklungen im europäischen Personen-, Familien- und Erbrecht 2024-25

FamRZ, št. 20/2025

- Katharina Beißel: Der Lauf der Anfechtungsfrist bei der Vaterschaftsanfechtung für das minderjährige Kind
- Dagmar Zorn: Die gerichtliche Genehmigungsbedürftigkeit von durch den Betreuer abgeschlossenen Rechtsgeschäften

FamRZ, št. 21/2025

- Arbeitsgruppe Familienrechtliche Gutachten 2025: Mindestanforderungen an die Qualität von Sachverständigengutachten im Kindschaftsrecht
- Peter Becker: Irrtümliche Annahme der Überschuldung des Nachlasses

GODIŠNJAK – Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse, št. 32/2025

- Darko Milković: Ostvarivanje prava iz radnog odnosa – pravo na novčano potraživanje, otkaz, diskriminacija
- Željko Šimić: Prijeboj s posebnim osvrtnom i na prijeboj u predstečajnom i stečajnom postupku
- Sandra Marković in Dino Gliha: Primjena umjetne inteligencije u pravnoj struci: kritička analiza, ljudska prava i AI Act
- Jelena Čuveljak: Zastara - anuiteti, obroci, rate
- Jasna Gažić Ferenčina: Rezolucija Europskog parlamenta od 6. listopada 2021. o posljedicama nasilja koje vrše partneri u intimnim vezama i prava skrbništva po žene i djecu (2019/2166)
- Igor Juričić: Autorskopравни aspekti umjetne inteligencije u kontekstu EU AI akta
- Bruno Moslavac: Rad od kuće: od obveze i prava radnika do mogućnosti i natrag
- Danijela Uzelac Ljubić: Kriteriji za određivanje nagrade stečajnom upravitelju prema čl. 5. i 7. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima
- Nebojša Vitez: Svjedočki iskaz versus osiguranje dokaza - kada je i je li regulativa dostatna i primjerena?
- Ana Žagar: Ekološka tužba kao djelotvorno pravno sredstvo

INFORMATOR, št. 6904

- Jasna Golubić: Proboj pravne osobnosti
- Snježana Zdjelar: Novi Zakon o mirovinskom osiguranju

INFORMATOR, št. 6905

- Maja Josipović: Načelo legitimnih očekivanja kroz praksu Suda EU-a
- Goran Vojković: Kvaliteta pod nadzorom: modeli i mjere za praćenje rada koncesionara
- Slavica Banić: Vremeplov: Izraelsko-palestinski Prvi sporazum iz Osla – 13. rujna 1993

INFORMATOR, št. 6906

- Jelena Čuveljak: Žalba Europskom patentnom uredu

INFORMATOR, št. 6909

- Nives Gažo Igor Antolović: Službenička (ne)ravnoteža: normativni izazovi karijernog napredovanja u državnoj i lokalnoj upravi
- Zvonimir Slakoper: Obvezno sklapanje ugovora

INFORMATOR, št. 6910

- Stanka Ružević in Tena Šavar: Obnavljanje sudskog spisa – izgubljen, oštećen ili uništen spis

IPRax, št. 6/2025

- Stein: Die Anti-SLAPP Richtlinie – Mindestharmonisierung nationalen Zivilproce
- H. v Scheliha: Internationale Zuständigkeit in Erbsachen - Wann andere Gerichte besser entscheiden können (OLG Schleswig, S. 594)
- Junker: Zwingende Bestimmungen und Eingriffsnormen im Internationalen Arbeitsvertragsrecht (BAG, S. 598)
- D. Lüttringhaus: Eingriffsnormen im internationalen Deliktsrecht: Von Schock- und Trauerschäden, kollisionsrechtlichen Abwegen und der „Intra-EU“- Durchsetzung mitgliedstaatlichen Eingriffsrechts EUGH, Rs. C-86/23, S. 606)

JURISTEN ZEITUNG, št. 19/2025

- Christian Djefal: Legal Design und die Zukunft der Rechts im Zeichen gesellschaftlicher Transformationen
- Sven Großmann: Zur Verfassungsmäßigkeit der repressiven Quellen-Telekommunikationsüberwachung und Online-Durchsuchung

RECUEIL DALLOZ, št. 31/2025

- Emmanuel Dreyer: Loi créant l'homicide routier et visant à lutte contre la violence: la démagogie en texte

RECUEIL DALLOZ, št. 35/2025

- Circulation routière (accident): incrimination de délit de fuite
- Claude Lienhard: L'avènement de l'homicide routier : un changement de culture juridique et judiciaire dans la lutte contre les violences routières

RECUEIL DALLOZ, št. 35/2025

- Crédit à la consommation (clause abusive) : clause de déchéance de termne

RECUEIL DALLOZ, št. 37/2025

- Concurrence déloyale (dénigrement) : allégation de contrefaçon
- Diffamation (qualité pour agir): imputations allusives ou déguisées
- Grossesse (naissance avec handicap) : responsabilité du professionnel
- Le droit de la concurrence déloyale à la conquête de la concurrence « sociale », note sous Com. 25 juin 2025, Lucas Bettoni
- Anne-Cécile Martin - Le délit d'obsolescence programmée : coquille vide ou « boîte de Pandore » ?

RECUEIL DALLOZ, št. 38/2025

- Droit d'auteur (originalité) : protection d'un entretien filmé
- Jugement étranger (exequatur) : critère de compétence territoriale
- Heurs et malheurs du contentieux de la fraude aux paiements devant la Cour de cassation, note sous Com. 12 juin 2025 [4 arrêts], Pierre Storrer

RECUEIL DALLOZ, št. 39/2025

- Guillaume Fricker: « Chat Control » ou la surveillance programmée: pourquoi l'Europe doit refuser la tentation dystopique
- Claude Witz, Ben Köhler et Francis Limbach: Panorama :Droit uniforme de la vente internationale de marchandises
- L'exception de nullité et le commencement d'exécution du cautionnement, note sous Com. 17 sept. 2025, Marie Nicolle

RSC, št. jul-sept/2025

- Pierre-Jérôme Delage: Perquisitions dans le cabinet ou au domicile d'un avocat : un point d'étape
- Evan Raschel: Renforcement et renouvellement du régime procédural applicable à la criminalité organisée

VIII. Iz uradnih listov

Povezave do posameznih uradnih listov:

1. [Uradni list RS, št. 68/2025](#) (5. 9. 2025)
2. [Uradni list RS, št. 69/2025](#) (12. 9. 2025)
3. [Uradni list RS, št. 70/2025](#) (19. 9. 2025)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-I)
4. [Uradni list RS, št. 71/2025](#) (22. 9. 2025)
5. [Uradni list RS, št. 72/2025](#) (23. 9. 2025)
6. [Uradni list RS, št. 73/2025](#) (26. 9. 2025)
7. [Uradni list RS, št. 74/2025](#) (29. 9. 2025)
8. [Uradni list RS, št. 75/2025](#) (30. 9. 2025)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju prostora (ZureP-3C)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona (GZ-1B)
9. [Uradni list RS, št. 76/2025](#) (3. 10. 2025)
10. [Uradni list RS, št. 77/2025](#) (7. 10. 2025)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov (ZUAIS-C)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1D)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-3E)
 - Zakon o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1N)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1D)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o katastru nepremičnin (ZKN-A)
11. [Uradni list RS, št. 78/2025](#) (10. 10. 2025)
12. [Uradni list RS, št. 79/2025](#) (14. 10. 2025)
13. [Uradni list RS, št. 80/2025](#) (17. 10. 2025)
 - Odlok o razpisu zakonodajnega referendumu o Zakonu o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (OdZPPKŽ)
14. [Uradni list RS, št. 81/2025](#) (21. 10. 2025)
15. [Uradni list RS, št. 82/2025](#) (24. 10. 2025)
16. [Uradni list RS, št. 83/2025](#) (28. 10. 2025)

- Zakon o objavljanju v Uradnem listu Republike Slovenije (ZOUL)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-J)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN-G)
- Sklep o imenovanju na sodniško mesto vrhovne sodnice na Vrhovnem sodišču RS

17. [Uradni list RS, št. 84/2025](#) (30. 10. 2025)

18. [Uradni list RS, št. 85/2025](#) (6. 11. 2025)

- Zakon o plačilnih in javnofinančnih storitvah (ZPJS)
- Zakon o Poslovnem registru Slovenije (ZPRS-2)
- Zakon o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (ZIERDED)
- Zakon o sofinanciranju organizacije Evropskega prvenstva v košarki 2029 za moške v Ljubljani (ZSOEPK)
- Zakon o uporabi jezika gluhoslepih (ZUJG)
- Zakon o izvajanju uredbe (EU) o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (ZIUDHPUI)
- Zakon o izvajanju uredbe (EU) o tujih subvencijah, ki izkrivljajo notranji trg (ZIUTS)
- Zakon o izvajanju uredbe (EU) o zaščiti geografskih označb obrtnih in industrijskih izdelkov (ZIUZGOI)
- Zakon o lastniški zadrugi delavcev (ZLZD)
- Zakon o dopolnitvi Zakona o industrijski lastnini (ZIL-1G)
- Zakon o dopolnitvi Zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-1A)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (ZDDOIFI-B)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2V)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ-A)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred utopitvami (ZVU-C)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP-I)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol-I)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-H)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H)

19. [Uradni list RS, št. 86/2025](#) (7. 11. 2025)

20. [Uradni list RS, št. 87/2025](#) (12. 11. 2025)

- Zakon o interventnem ukrepu podaljšanja veljavnosti letnih elektronskih vinjet (ZIUPVLV)
21. [Uradni list RS, št. 88/2025](#) (14. 11. 2025)
22. [Uradni list RS, št. 89/2025](#) (17. 11. 2025)
23. [Uradni list RS, št. 90/2025](#) (18. 11. 2025)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2O)
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (ZZNPOB-A)
24. [Uradni list RS, št. 91/2025](#) (19. 11. 2025)
- Zakon o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR)
 - Zakon o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na centrih za socialno delo in domovih za starejše ob uvedbi novega sistema dolgotrajne oskrbe (ZUOPCSD)
25. [Uradni list RS, št. 92/2025](#) (21. 11. 2025)
26. [Uradni list RS, št. 93/2025](#) (26. 11. 2025)
- Zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti (ZNUZJV)
27. [Uradni list RS, št. 94/2025](#) (28. 11. 2025)
28. [Uradni list RS, št. 95/2026](#) (28. 11. 2025)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (ZIPRS2627)
29. [Uradni list RS, št. 96/2025](#) (28. 11. 2025)
30. [Uradni list RS, št. 97/2025](#) (1. 12. 2025)
31. [Uradni list RS, št. 98/2025](#) (2. 12. 2025)
- Ustavni zakon o dopolnitvi III. Poglavja Ustave Republike Slovenije (UZ74a)
32. [Uradni list RS, št. 99/2025](#) (3. 12. 2025)
33. [Uradni list RS, št. 100/2025](#) (4. 12. 2025)
- Zakon o sodiščih (ZS-1)
 - Zakon o sodnikih (ZSod)
 - Zakon o centralnem kreditnem registru (ZCKR-1)
 - Zakon o psihoterapevtski dejavnosti (ZPtD)
 - Zakon o digitalizaciji zdravstva (ZDigZ)

- Zakon o kmetijstvu (ZKme-2)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-H)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2P)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1F)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu (ZSSve-A)

Razstava je bila na ogled pred veliko konferenčno dvorano Vrhovnega sodišča RS. Na njej smo lahko prebrali kratek življenjepis Huga Grotiusa ter opis problematike legalnih izdaj in piratskih ponatisov njegovega priljubljenega dela. Obiskovalcem pa so bile na ogled še številne stare izdaje knjige *De iure belli ac pacis* iz zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice (1625), Narodnega muzeja Slovenije (1734), Pravne fakultete (1631) in dve knjigi iz Centralne pravosodne knjižnice (1646 in 1650) ter prevodi njegovih del.

V konferenčni dvorani Vrhovnega sodišča RS je 20. novembra 2025 potekala še okrogla miza z naslovom Hugo Grotius in sodobni izzivi mednarodnega prava – 400 let od izida *De jure belli ac pacis* (1625–2025). Moderator okrogle mize mag. Jaša Vrabc je gostil sodnico Evropskega sodišča za človekove pravice dr. Vasilko Sancin, vrhovnega sodnika dr. Erika Kerševana, prof. dr. Marka Pavliho, Majo Vavtar in Igorja Zemljiča. Ogled je možen na omrežju YouTube:

 <https://youtu.be/W3EcdBoaf18>

Ob razstavi smo v knjižnici pripravili še vodene ogledne razstave, ki so se jih udeležili radovedni obiskovalci.

Grotiusova misel ostaja živa in aktualna še danes. Njegov vpliv se čuti pri filozofih in pravnikih, kot so Locke, Hobbes, Rousseau in Kant. Njegova dela predstavljajo enega izmed temeljev današnjega mednarodnega prava in načel, na katerih delujejo Združeni narodi, njegove misli o pravici do svobodne plovbe pa so še danes aktualne pri pripravi pravnih regulacij vesoljskega prometa.

Pripravil: Igor Zemljič

Eno mesto, dva dni, štiri pravne knjižnice

Mesto Haag je tretje največje nizozemsko mesto, a čeprav je prestolnica države, je glavno mesto Nizozemske vseeno Amsterdam. Podobno zapletena je zgodovina haaških sodišč, saj zaradi vladarskega sedeža Haag dolgo ni bil formalno razglašen za mesto in zato tudi ni dobil klasičnih srednjeveških mestnih pravic, kot so bile pravica do obzidja, izbire mestnega sodnika in točno določenih tržnih dni.

Ko je grof Viljem II. Holandski leta 1248 izbral Haag za svojo rezidenco in začel z gradnjo dvora (*Binnenhofa*) je Haag postal sedež oblasti, ker pa ni dobil mestnih pravic, tudi ni imel klasičnega mestnega sodišča kot druga mesta. V 14. in 15. stoletju so sodno oblast izvrševali t. i. *šouti* in *šepeni*, ki so kot nekakšni mestni šerifi obravnavali lokalne zadeve. Leta 1446 je bilo tu ustanovljeno še sodišče Holandije, Zelandije in Zahodne Frizije (*Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland*), ki je bilo najvišje sodišče teh provinc, njegove odločitve pa so imele ogromen vpliv na razvoj nizozemskega prava.

Na začetku nizozemske osamosvojitvene ali »osemdesetletne vojne« (1568–1648) se je odsotnost mestnega obzidja pokazala kot katastrofalna, saj so mesto z lahkoto okupirale španske čete. Leta 1575 pa so deželni stanovci Holandije, ki so začasno delovali v mestu Delft, iz strateških razlogov celo nameravali razrušiti mesto. Namera je bila opuščena po posredovanju Viljema I. Oranskega. Precej pozneje, šele leta 1806, ko je bila Kraljevina Holandija marionetna država prvega francoskega cesarstva, je kralj Ludvik Bonaparte želel sprejeti mestne ključne prestolnice in je zato dal Haag še uradno razglasiti za mesto. Francoska okupacija je prinesla reformo sodstva po francoskem modelu. Leta 1811 je bil razglašen Napoleonov civilni zakonik (*Code Civil*) in vzpostavljen sodni sistem z »mirovnimi sodniki« (*juges de paix*).

Po padcu Napoleona leta 1813 je Nizozemska ponovno postala neodvisna monarhija pod kraljem Viljemom I. Oranskim. Nova država je potrebovala enoten, stabilen sodni sistem, ki bi nadomestil francosko sodstvo in potrdil suverenost kraljevine. Do takrat so namreč obstajala le regionalna višja sodišča (npr. *Hof van Holland* v Haagu), a nobenega enotnega vrhovnega organa, ki bi zagotavljal enotno razlago prava. Zato je bilo leta 1838 ustanovljeno Vrhovno sodišče Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*), s sedežem v Haagu, ki je postalo najvišje sodišče za civilne, kazenske in davčne zadeve. Vrhovno sodišče je bilo ustanovljeno kot simbol nove, suverene nizozemske države in kot temelj sodobnega pravnega sistema, da bi zagotavljalo enotnost in pravno varnost na Nizozemskem. V 19. in 20. stoletju je tako Haag postopoma utrdil svojo vlogo kot pravni center države; tu so delovala *Rechtbank Den Haag* (okrožno sodišče), *Gerechtshof* (višje sodišče) in *Hoge Raad* (vrhovno sodišče).

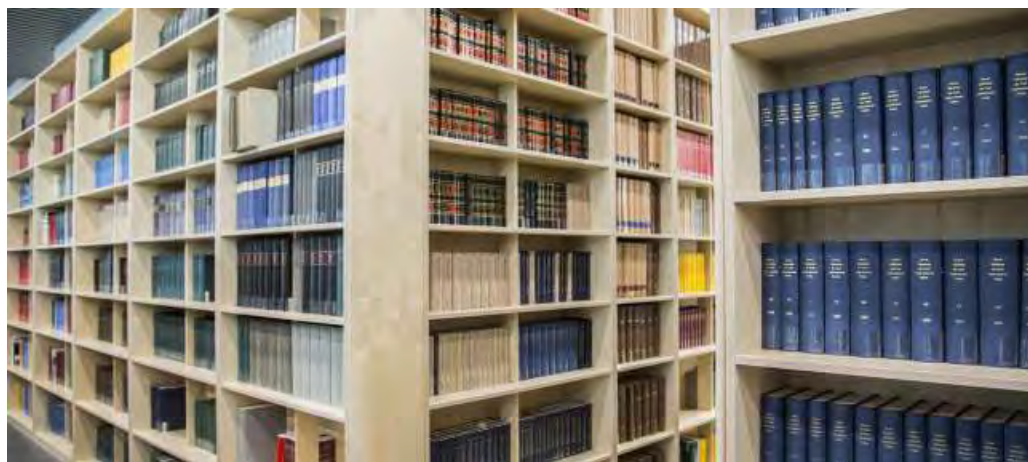
V 20. stoletju se je Haag uveljavil tudi kot mednarodno mesto miru in pravice. Leta 1899 se je namreč v (današnji kraljevi) palači *Huis ten Bosch* za tri mesece zbralo na stotine delegatov iz 26 držav na prvi mirovni konferenci. V idealističnem prizadevanju za določitev standardov za reševanje konfliktov med narodi je na konferenci nastalo Stalno arbitražno sodišče, ki mu je leta 1907 sledila še druga haaška mirovna konferenca. Tretjo mirovno konferenco, načrtovano za leto 1915, je prekrizala prva svetovna vojna. Navzlic krvavi izkušnji realnih mednarodnih odnosov so bili pacifistični ideali mirovnih konferenc institucionalizirani na stalnem zasedanju Društva narodov v Švici. V Haagu so ti ideali dobili tudi dejansko manifestacijo z izgradnjo Palače miru (ang. *Peace Palace* ali niz. *Vredespaleis*), ki jo je financiral ameriški jeklarski mogotec Andrew Carnegie. Čeprav je bila stavba zgrajena in uradno odprta že leta 1913, je dejansko zaživela po prvi svetovni vojni. Sprva je v njej delovalo Stalno arbitražno sodišče

(*Permanent Court of Arbitration – PCA*)¹, leta 1922 pa je v okviru mandata Društva narodov tu začelo delovati še Stalno mednarodno sodišče (*Permanent Court of International Justice – PCIJ*).

Po drugi svetovni vojni je Stalno mednarodno sodišče prenehalo delovati, njegov naslednik pa je postalo Meddržavno sodišče (*International Court of Justice – ICJ*), ki je bilo ustanovljeno leta 1945 z Ustanovno listino OZN z misijo reševanja sporov med državami in odločanja izdajanja svetovalnih mnenj na zahtevo organov OZN. Leta 1993 je bil ustanovljen še Mednarodni kazenski tribunal za nekdanjo Jugoslavijo (*The International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia – ICTY*), ki je bil odgovoren za kazenski pregon za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije in ki je zaključil delo leta 2017 (podobno tudi za Ruando ICTR). Na osnovi večletnih izkušenj s sojenji zoper številne zločine proti človečnosti je bilo z Rimskim statutom iz leta 1998 leta 2002 ustanovljeno še Mednarodno kazensko sodišče (*International Criminal Court – ICC*), ki še danes skrbi za kazenski pregon posameznikov za zločine proti človečnosti, vojne zločine, genocid in agresijo, ki pa se vse bolj sooča s številnimi nasprotovanji svetovnih velesil, ki nočejo priznavati primata mednarodnega prava.

Haag je 15. in 16. septembra 2025 obiskala delegacija Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v kateri je bilo poleg predsednika dr. Miodraga Đorđevića še 12 vrhovnih sodnikov in generalna sekretarka. Delegaciji se, se pridružil še bibliotekar, ki sem si v času, ko so potekala strokovna delovna srečanja med slovenskimi vrhovnimi sodniki in tujimi sodniki, ogledal knjižnico Mednarodnega kazenskega sodišča (*ICC Library*), knjižnico nizozemskega vrhovnega sodišča (*Bibliotheek der Hoge Raad der Nederland*) in knjižnici, ki delujeta v Palači miru, knjižnico Meddržavnega sodišča in knjižnico Palače miru (*The International Law Library*), ki deluje v okviru Carnegieve fundacije.

Knjižnica Mednarodnega kazenskega sodišča (*ICC Library*)

Slika 1: Notranjost knjižnice Mednarodnega kazenskega sodišča v Haagu

Ker je bilo Mednarodno kazensko sodišče ustanovljeno šele leta 2002, je seveda tudi njegova knjižnica relativno nova. Čeprav je bila formalno ustanovljena že leta 2003, se je v današnje prostore preselila šele pred desetimi leti. Leta 2007 je Skupščina držav pogodbenic mednarodnega kazenskega sodišča odločila, da sodišče potrebuje stalne prostore. Leta 2010 je bila za izvedbo projekta izbrana danska arhitekturna hiša *Schmidt Hammer Lassen*, leta 2012 pa gradbeni konzorcij *Courtys*. Gradnja se je začela 16. aprila 2013. Sodišče se je v nove,

¹ Kljub imenu ni šlo za »sodišče« v klasičnem pomenu, temveč bolj za institucijo, ki nudi pravila in sezname arbitrov – torej »stalni okvir« za arbitražo.

namensko zgrajene prostore preselilo 14. decembra 2015. Slovesna otvoritev je bila 19. aprila 2016, ko je prostore uradno odprl nizozemski kralj Willem-Alexander. Vodja knjižnice je bibliotekarka Irene Kraft Pagoaga, poleg nje pa so v knjižnici zaposleni še štiri bibliotekarji, ki poleg knjižnice skrbijo še za arhiv.

Slika 2: Mednarodno kazensko sodišče v Haagu

Knjižnica hrani edinstveno zbirko specializiranega gradiva s področja mednarodnega kazenskega prava in kazenskih postopkov ter vso spremljajočo literaturo, ki je pomembna za mandat sodišča. Zbirko lahko pregledujete po spletnem katalogu, izposoja gradiva pa je mogoča kar 24 ur na dan. Govoriti o velikosti knjižnične zbirke je v časih, ko je vse več gradiva v digitalni obliki, vse težje in nesmiselno, ob obisku pa nam je Irene Pagoaga omenila, da imajo okoli 40.000 tiskanih knjig, da so naročeni na 120 naslovov serijskih publikacij, od katerih jih je kar 90 % vsem dostopnih v elektronski obliki. Od tujih elektronskih servisov so naročeni na elektronske baze *Oxford University Press*, *Brill International Law E-Books Online*, *Westlaw in Springer*.

Iskalniki po knjižnični zbirki so zelo sodobni ter omogočajo številne uporabniške prilagoditve in napredne možnosti iskanja. Iskano temo je tako mogoče iskati po običajni knjižnični zbirki, znotraj polnega besedila člankov ali celo z iskanjem enakovrednih vsebin, kar pomeni, da nas katalog s pomočjo umetne inteligence opozarja na sorodne kompetentne vsebine. Celoten dostop do elektronskih virov in 24-urna uporaba čitalnic je omogočena le osebu Mednarodnega kazenskega sodišča in drugim pooblaščenim uporabnikom. Knjižnica zunanje stranke naproša, da se predhodno registrirajo in stopijo v stik s knjižnico najmanj pet delovnih dni pred predvidenim obiskom na Mednarodnem kazenskem sodišču.

Knjižnica Vrhovnega sodišča Nizozemske (*Bibliotheek der Hoge Raad der Nederland*)

Knjižnična zbirka vrhovnega sodišča je začela nastajati leta 1795, ko sta se združili knjižnici sodišča Nizozemske in Zelandije ter vrhovnega sodišča Nizozemske in Zelandije. Številne knjige iz te zbirke so bile leta 1803 predane deželnemu sodišču Zelandije. Ko je vrhovno sodišče leta 1838 začelo z delom, ni imelo v lasti niti ene knjige, osemnajst let kasneje pa je imelo že precejšnjo zbirko, saj je leta 1856 zahtevalo vrnitev pravnih knjig iz arhiva, hkrati pa je bilo veliko arhivalij in nepravilnih knjig prenesenih v državni arhiv.

Slika 3: Stara stavba Vrhovnega sodišča Nizozemske, kjer je sodišče delovalo med leti 1864 in 1988

Knjižnica Vrhovnega sodišča Nizozemske je skozi zgodovino, tako kot vrhovno sodišče, menjala več lokacij, preden se je marca 2016 preselila v sedanjo novo stavbo na naslovu Korte Voorhout 8.

Od ustanovitve sodišča leta 1838 se je sodišče nahajalo na vogalu dvornega kompleksa *Binnenhof*. Nato se je leta 1864 preselilo v bližnjo stavbo »na Pleinu«, ki so jo zaradi neobičajno moderne arhitekture pogosto imenovali kar »*pasja uta*«. Čeprav je bila stavba leta 1938 v celoti prenovljena, so jo čez 50 let porušili zaradi širitve sosednjih stavb. Vrhovno sodišče se je leta 1988 tako »začasno« preselilo v Huguetansko palačo, kjer je prej delovala Kraljeva knjižnica Nizozemske. Od leta 2016 ima sodišče sedanjo novo moderno stavbo, v kateri knjižnica zaseda tretje in četrto nadstropje. Knjižnico večinoma uporabljajo le zaposleni na vrhovnem sodišču in uslužbenci državnega tožilstva, ki je v isti stavbi. V celotni stavbi je zaposlenih približno 350 oseb. Zdi se, da knjižnica ne deluje kot povsem javna knjižnica za izposajo gradiva, saj spletna stran vrhovnega sodišča omenja le raziskovalno uporabo gradiva. Glede na naravo zbirke je torej dostop verjetno omejen na zaposlene, raziskovalce, zgodovinarje in pravne strokovnjake. Zanimivo je tudi, da knjižnica nima svoje javne spletne strani, namenjene izključno knjižnici in njenim uporabnikom.

Obstoječi katalogi so specializirani (npr. stari tiski), kar nestrokovnjakom otežuje navigacijo po knjižnici. Kljub temu ima knjižnica organiziran odprti pristop do gradiva in dela periodike, knjige pa so po posebni nizozemski klasifikacijski metodi razporejene po policah v kar dveh nadstropjih.

Slika 4: Pred novo stavbo vrhovnega sodišča je postavljena aleja s kipi najpomembnejših nizozemskih pravnikov

Knjižnica zagotovo hrani več deset tisoč enot tiskanega gradiva in več kot tisoč antikvit, pomembnih za zgodovino nizozemskega pravosodja, čeprav nismo našli nobenega vira, ki bi potrdil, da je zbirka starih tiskov vrhovnega sodišča neposredno vključena v javno platformo digitalne knjižnice nizozemske nacionalne knjižnice Delpher (veliko skladišče digitaliziranih besedil KB) ali podoben sistem.

Slika 5: Čitalnica knjižnice Vrhovnega sodišča Nizozemske se razprostira kar čez dve nadstropji

Knjižnica Palače miru (*The International Law Library*)

Slika 6: Stavba Meddržavnega sodišča v Haagu (*International Court of Justice*) iz leta 1913

V Palači miru, ki je verjetno ena najbolj ikoničnih stavb haaške pravne zgodovine, delujeta dve pravni knjižnici. Knjižnica Meddržavnega sodišča (*International Court of Justice*) in Mednarodna pravna knjižnica (*The International Law Library*). Prva je strogo namenjena notranji javnosti in je skoraj nedostopna za ogled, medtem ko je druga najpomembnejša haaška mednarodna pravna knjižnica, ki služi najširši javnosti.

Ob obisku sta me sprejela bibliotekar Ruaridh Maxwell in vodja knjižnice Rens Steenhard. Prijazno sta me popeljala po vseh knjižničnih prostorih v stavbi, mi pokazala nov knjižnični prizidek ter me spustila v ogromna kletna skladišča in celo v posebno knjižnično zbirko Huga Grotiusa – Grotiano, ki zbira vse tiskane izdaje tega pomembnega nizozemskega pravnika. Glavna naloga knjižnice Palače miru je služiti Stalnemu arbitražnemu sodišču, Meddržavnemu sodišču in Haaški akademiji za mednarodno pravo (*The Hague Academy of International Law*), ki deluje v okviru Carnegieve fundacije. Obsežna zbirka knjižnice zajema mednarodno pravo, javno in zasebno pravo, tuje in primerjalno pravo ter vprašanja vojne in miru. Knjižnica je še posebej znana po svojih dragocenih zbirkah Huga Grotiusa, Erazma Roterdamskega in po zbirkah o mirovnem gibanju. O tem, kako obsežna je ta knjižnica, nam verjetno najbolje priča podatek, da imajo za shranjevanje tiskanega gradiva na voljo kar 21 km knjižnih polic, pri čemer zbiranje tiskanega gradiva že dolgo sploh ni več njihova primarna naloga. Jedro knjižnične zbirke predstavlja osredotočenje na 15 osnovnih vsebinskih sklopov,² moderni spletni katalog pa uporabnikom omogoča iskanje po številnih parametrih.

² Mednarodno javno pravo, običajno mednarodno pravo, pogodbeno pravo, ozemlje in pristojnosti, pomorsko pravo, mednarodna trgovina, mednarodne organizacije, človekove pravice, mednarodno kazensko pravo, mednarodni mir in varnost, reševanje mednarodnih sporov, mednarodno humanitarno pravo, mednarodno zasebno pravo, mednarodno procesno pravo, nacionalno in primerjalno pravo.

Slika 7: Posebna zbirka knjižnice – Grotiana

Klasifikacija pravne knjižnične zbirke izhaja še iz leta 1916, ko jo je sestavila Elsa Oppenheim, objavljena pa je bila še istega leta pod naslovom *Catalogue de la bibliothèque du Palais de la paix*. Knjižnica Palače miru svojim uporabnikom ponuja zbirko več tisoč e-knjig, skoraj 2.500 elektronskih revij, hkrati pa omogoča bralcem tudi dostop do več kot 60 baz elektronskih virov. Precej gradiv je bilo sprva dostopnih celo z oddaljenim dostopom, zaradi prevelikih zlorab pa je zadnje čase e-dostop vezan na lokacijo sodišča. Uporabniki morajo za celoletno uporabo knjižnice plačati 50 EUR članarine.

Knjižnica Palače miru v Haagu je formalno del fundacije Carnegie, ki je odgovorna za vzdrževanje Palače miru, ob njej pa že več kot sto let deluje še Haaška akademija za mednarodno pravo, ki je bila ustanovljena že leta 1923. Knjižnica podpira tudi delo posebnega centra za študije in raziskave, zato je v javnosti znana po svojih odličnih pravnih informacijskih storitvah. Omogoča delo številnih raziskovalcev in strokovnih sodelavcev sodišča ter študentov, ki jim omogoča dostop do obsežnih zbirk pred, med in po njihovem bivanju v Haagu.

Delovni čas knjižnice je od 9. do 17. ure, v njej je zaposlenih 15 bibliotekarjev, med zimskimi in poletnimi tečaji akademije pa je knjižnica razširila svoj delovni čas tudi na sobote, da bi uporabnikom, ki pridejo v Haag le občasno, omogočila maksimalni izkoristek svojih virov za študij in raziskovanje. Za svoje uporabnike knjižnica pripravlja vsebine na številnih družbenih omrežjih od Facebooka in X-a do Instagrama in LinkedIna, ima tudi svoj YouTube kanal z navodili za vpis in uporabo knjižnice ter z nekaterimi vsebinami o dogodkih, ki se dogajajo v knjižnici.

Slika 9: Moderna čitalnica, ki povezuje Meddržavno sodišče s Haaško akademijo za mednarodno pravo

Obisk haaških pravnih knjižnic je bil za nas zelo koristen, ker nam je pokazal, kakšni so trendi sodobnega pravnega knjižničarstva v eni najbolj razvitih evropskih držav. Primerjave neprimerljivih razmer so sicer zelo nehvaležne, kljub temu pa lahko spoznamo številne sodobne strokovne trende in tehnološke novosti, ki bodo še dolgo zaznamovali tudi naše delo v Ljubljani.

Pripravil: Igor Zemljič

X. Novosti v Centralni pravosodni knjižnici

Spoštovani bralci,

tokratne novosti v Centralni pravosodni knjižnici lahko razdelimo v štiri vsebinske sklope:

1. migracije, človekove pravice in družbeni izzivi,
2. digitalno pravo, umetna inteligenca, sodobno upravljanje,
3. evropsko pravo, EU sodišča in mednarodni pravni postopki,
4. specializirana pravna literatura (insolvenčno pravo, obligacijsko pravo, delovno pravo ...).

Ogledate si jih lahko v knjižnici ali na naši [spletni strani](#).

1. MIGRACIJE, ČLOVEKOVE PRAVICE IN DRUŽBENI IZZIVI

- **Balkanska pot – pojmovnik evropskega režima iregulariziranih migracij** (Hameršak 2025, e-knjiga)
Gre za interdisciplinarni pojmovnik, ki analizira politiko EU na balkanski migracijski poti s perspektive antropologije, prava, sociologije in aktivizma. Posebej zanimiv je za razumevanje: prakse mejnega nadzora, kriminalizacije migracij, izkušenj ljudi na poti in vloge periferije EU. Knjiga je zlasti uporabna za pravnike, ki se srečujejo s postopki mednarodne zaščite ali policijsko-pravnim vidikom migracij.
- **Children's Rights in the Sustainable and Digital Environments** (Kraljić, Mensah (ur.), 2025, e-zbornik)
Zbornik raziskuje, kako digitalizacija in trajnostni razvoj vplivata na uresničevanje otrokovih pravic. Pokriva teme: varovanje otrok na spletu, digitalno izobraževanje, tveganja umetne inteligence v povezavi z otrokovimi pravicami.
- **Maščevanje prelomne točke: krovne zgodbe, superprenašalci in vzpon socialnega inženiringa**
Družboslovna analiza manipulacije informacij, širjenja dezinformacij in psiholoških mehanizmov množičnega vedenja; uporabno za sodobne varnostne in družbene študije.
- **Življenje skozi smrt: družbeni vidiki smrti in odločanje o(b) koncu življenja**
Avtorji obravnavajo etične, pravne in sociološke vidike konca življenja, paliative, samoodločbe in družbenih tabuizacij smrti.
- **Nasilje in nadlegovanje na delovnem mestu** (praktični vodnik za delodajalce)
Priročnik, ki razlaga pravne okvirje (ILO konvencija 190, delovnopravna zakonodaja), prepoznavanje nadlegovanja in protokole za delodajalce.
- **Vpliv nezavednih dejavnikov na sodniško odločanje v kazenskem pravu** (magistrsko delo)
Raziskava, ki s psihološkega vidika analizira sodniško odločanje, pristranskosti, heuristike in kognitivne pasti pri kazenskopravni presoji.
- **Der Anwendungsbereich konkreter Gefährdungsdelikte ... de lege ferenda** (Berlin, Duncker & Humblot, 2023)
Kazenskopravna monografija o mejah abstraktnih in konkretnih nasilnih deliktov, posebej v primerih namerne ogrožitve telesne integritete; pomembno za razpravo o prenovi kazenskopravnih norm.

2. DIGITALNO PRAVO, UMETNA INTELIGENCA IN SODOBNO UPRAVLJANJE

- **EU Digital Law – article-by-article commentary** (Schulze, Staudenmayer (ur.), 2025)
Eno najpomembnejših del iz zbirke komentarjev členov ključnih aktov digitalnega prava EU (DSA, DMA, eIDAS, Data Act ipd.). Knjiga je pomembna referenca za sodnike, regulatorje in pravnike, ki se srečujejo z: odgovornostjo platform, regulacijo algoritmov, omejitvami digitalnih storitev, varstvom konkurence na digitalnih trgih.
- **The Role of Artificial Intelligence in Scientific Research – Science for Policy** (EU Publications, 2025)
Knjiga je kratka, jedrnata in napisana v jasnem jeziku zato je zelo uporabna za odločevalce. Prinaša pregled vpliva umetne inteligence na znanost in javne politike. Posebej poudarja: pravne izzive pri uporabi umetne inteligence, zanesljivost raziskovalnih podatkov, inovacijsko politiko EU.
- **Europäisches Datenrecht: DA | DGA | DS-GVO | DMA | DSA | KI-VO** (Praxishandbuch)
Praktični priročnik, ki združuje vse ključne akte evropskega podatkovnega prava, vključno z najnovejšimi ureditvami glede umetne inteligence.

3. EVROPSKO PRAVO, EU SODIŠČA IN MEDNARODNI PRAVNI POSTOPKI, DAVČNO PRAVO

- **Meddržavne tožbe kot sredstvo uveljavljanja obveznosti erga omnes partes** (doktorska disertacija) (J. Jakšić, 2025)
Podrobna analiza meddržavnih postopkov pred ESČP, razmerje med EKČP in pravom EU ter odgovornost držav. Delo osvetljuje: prakso ESČP v meddržavnih sporih, razmerje do prava EU, vprašanje odgovornosti držav za sistemske kršitve. Izjemno uporabno za ustavno, mednarodno in človekovopravno pravno prakso.
- **Polarization, Shifting Borders and Liquid Governance** (Springer, 2024)
Analiza družbenih in političnih transformacij v državah OVSE. Vsebuje prispevke o: rastoči polarizaciji, hibridnih oblikah upravljanja, krčenju meja med zasebnim in javnim sektorjem.
- **The Legitimacy of EU Environmental Governance and the Role of the European Courts** (Elia Antonio, Lees (ur.), 2025)
Raziskuje, kako Sodišče EU in Splošno sodišče oblikujeta okoljsko pravo EU in krepijo legitimnost odločanja. Aktualna tema zaradi postopkov v zvezi s podnebnimi tožbami in okoljskimi direktivami.
- **Introduction to Austrian and European Legal History** (2. izd.) Olechowski, 2025)
Prenovljena izdaja temeljnega dela o zgodovini kontinentalnega prava. Pokrije razvoj: rimsko-pravnih konceptov, habsburške pravne tradicije, evropskih integracij. Uporabno za širše razumevanje pravnih institutov.
- **Premoženjska razmerja parov v mednarodnem zasebnem pravu** (doktorska disertacija) (F. Dougan, 2025)
Sistematičen pregled pravil mednarodnega zasebnega prava o premoženjskih razmerjih zakoncev in partnerjev (Rim III, evropski uredbi o premoženjskih razmerjih, kolizijska pravila).
- **Davčni sistem** (M Klun, T. Stanimirović 2025)
Pregledna in posodobljena monografija o slovenskem davčnem sistemu: DDV, dohodnina, davek na dobiček, posebne dajatve in mednarodna davčna pravila.

4. SPECIALIZIRANA PRAVNA LITERATURA (GOSPODARSKO, CIVILNO IN PROCESNO PRAVO)

- **Intra-group Financing and Enterprise Group Insolvency** (Kokorin, 2025)
Analizira pravno obravnavo financiranja znotraj skupin podjetij in insolvenčne postopke med povezanimi družbami. Posebej relevantno za: čezmejne insolvenčne postopke, *lex concursus* in *center of main interests* (COMI), obravnavo jamstev in povezanih terjatev.
- **Limitations of Actions in Slovenian Law of Obligations** (K. Lutman, 2025, e-knjiga)
Avtorica obravnava zastaranje v obligacijskem pravu s poudarkom na sodni praksi. Priročna, ker sistematizira sodne trende in interpretacije iz zadnjih let.
- **Praktikum za delovno pravo** (Senčur Peček, Polajžar, 2025, e-knjiga)
Praktično zasnovan priročnik, namenjen predvsem študentom, sodnikom, delovnopravnim praktikom. Vsebuje primere, razlage in napotke za reševanje konkretnih delovnopravnih dilem.
- **Contractual Rights and Liabilities in Circular Business Models** (Slachmuylders, 2025)
V ospredju so pogodbe *product-as-a-service* in vprašanja: odgovornosti, varstva potrošnikov, trajnostnih poslovnih modelov. Koristno za področja potrošniškega in gospodarskega prava.
- **Psihološke obremenitve sodnikov in odnos do psihološke podpore** (P. Lapanja, 2025, mag. delo)
Raziskava o psihičnih obremenitvah sodnikov in pripravljenosti na sprejemanje psihološke pomoči. Zanimivo za razumevanje stresa v sodstvu in možnosti institucionalne podpore.
- **Guidelines: Judicial Vetting** (CEELI Institute, 2024)
Priročnik za države, ki izvajajo ali načrtujejo preverjanje integritete sodnikov. Zelo uporaben za komparativne študije o sodni reformi.
- **Iluzija – filozofija svobode, boja in upora** (Hajdini, Miočić (ur.), 2025)
Filozofska zbirka esejev o politični svobodi, odpornosti in družbeni emancipaciji. Manj pravniško delo, a zanimivo v kontekstu teorije prava in družbe.
- **Research Handbook on Competition and Corporate Law** (e-vir)
Znanstveni pregled povezav med konkurenčnim in korporacijskim pravom, z vidika evropske in ameriške prakse.
- **Research Methods for Contract Law and Scholarship** (e-vir)
Priročnik o metodologijah raziskovanja pogodbenega prava: primerjalno pravo, ekonomska analiza, empirične metode.
- **Zivilprozessordnung : Kommentar** (herausgegeben v H. Prütting, M. Gehrlein) 17. Aufl..
Obsežen strokovni komentar nemške civilne procesne zakonodaje (ZPO), z visoko uporabnostjo za primerjalne analize.

Novosti [oktober](#), [november](#)

Za dodatne informacije, izposojajo ali dostop do elektronskih virov nam pišite na knjiznica.vsr@sodisce.si.

KOLOFON

Sodnikov informator 5–6/2025

Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Ljubljana, december 2025

Uredniški odbor: dr. Miodrag Đorđević (glavni urednik), dr. Damjan Orož (namestnik
glavnega urednika), mag. Marijan Debelak in Peter Golob

Avtorji besedil: mag. Urška Steblovnik, Igor Zemljič in dr. Ines Budinoska

Oblikovanje in prelom: Jasmina Bajec, Iztok Stržinar in dr. Agata Cevc

Naslovnica: Jasmina Bajec in Iztok Stržinar

Administrativna dela: Jasmina Bajec

Prvi natis

Spletna in brezplačna izdaja